



13/14

NASTAVNI PLAN I PROGRAM

DODIPLOMSKOG STUDIJA TEOLOGIJE,
RELIGIJE I KRŠĆANSKE PEDAGOGIJE
I DIPLOMSKOG STUDIJA TEOLOGIJE

ZA AKADEMSKU GODINU
2013./2014.

ADVENTISTIČKO TEOLOŠKO VISOKO UČILIŠTE
NASTAVNI PLAN I PROGRAM DODIPLOMSKOG STUDIJA
TEOLOGIJE, RELIGIJE I KRŠĆANSKE PEDAGOGIJE
I DIPLOMSKOG STUDIJA TEOLOGIJE

Nakladnik

Adventističko teološko visoko učilište
Maruševac 82e, 42243 Maruševac

Priredili

Igor Lorencin
Dragutin Matak
Darko Pirija

Priprema i tisak

P.L. Studio, Zagreb

ISSN 1847-6317

© Copyright

Adventističko teološko visoko učilište

Otkrivenje Ivanovo 22,7.

Καὶ ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ.
Μακάριος ὁ τηρῶν τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου.

•••

הַנְּנִי בָּא עַד-מְהֵרָה אֲשֶׁרֵי הַשְּׁמֵר דְּבַרֵי הַנְּבוּאָה בְּסֵפֶר הַזֶּה

•••

Et ecce venio velociter.

Beatus qui custodit verba prophetiae libri huius

•••

And behold, I am coming soon.

Blessed is he who keeps the words of the prophecy of this book.

•••

I evo, dolazim ubrzo!

Blago onomu koji čuva riječi proroštva ove knjige!

Adventističko teološko visoko učilište

NASTAVNI PLAN I PROGRAM
DODIPLOMSKOG STUDIJA TEOLOGIJE,
RELIGIJE I KRŠĆANSKE PEDAGOGIJE
I DIPLOMSKOG STUDIJA TEOLOGIJE

ZA AKADEMSKU GODINU
2013./2014.



Maruševec, kolovoz 2013.

KAZALO

1.	UVOD	11
2.	OPĆI PODACI O UČILIŠTU	13
DODIPLOMSKI STUDIJI		
3.	REDOVNI STRUČNI DODIPLOMSKI STUDIJ TEOLOGIJE	16
4.	IZVANREDNI STRUČNI DODIPLOMSKI STUDIJ RELIGIJE	23
5.	IZVANREDNI STRUČNI DODIPLOMSKI STUDIJ KRŠĆANSKE PEDAGOGIJE	30
6.	OPIS SVIH KOLEGIJA DODIPLOMSKIH STUDIJA	37
7.	UVJETI IZVOĐENJA DODIPLOMSKIH STUDIJA	92
DIPLOMSKI STUDIJ		
8.	IZVANREDNI SPECIJALISTIČKI STRUČNI DIPLOMSKI STUDIJ TEOLOGIJE (MTS)	96
9.	OPIS KOLEGIJA DIPLOMSKOG STUDIJA	101
10.	UVJETI IZVOĐENJA DIPLOMSKOG STUDIJA	133
11.	AKADEMSKI KALENDAR	135

1. UVOD

1.1. Ciljevi i misija Adventističkog teološkog visokog učilišta

Adventističko teološko visoko učilište (u daljnjem tekstu „Učilište“) u Maruševcu je obrazovna ustanova ustanovljena na temeljnim kršćanskim načelima kako ih razumije Kršćanska adventistička crkva. Cilj je učilišta ponuditi svojim studentima osobno iskustvo i razumijevanje evanđelja, kako bi mogli uočiti društvene i etičke potrebe svojega vremena, te bili spremni služiti društvenoj zajednici u kojoj žive. Obrazovanje pastora i vjernika za odgojni, dušebrižnički i misijski rad u crkvi primarno je opredjeljenje Kršćanske adventističke crkve koja je osnivač Učilišta.

Učilište promiče temeljne duhovne vrijednosti osobnog integriteta i konstruktivnosti koje se očituju u razumijevanju i uvažavanju kulturnih i svjetonazorskih raznolikosti. Ohrabrujemo sve sudionike u programu rada Učilišta da sudjeluju u zadovoljavanju lokalnih i globalnih ljudskih potreba u vlastitom angažmanu i unutar svjetske misije Kršćanske adventističke crkve. Pozivamo sve studente i osoblje da žive uravnoteženo i zadovoljno paralelnim razvojem svojih fizičkih, društvenih, kulturnih, spoznajnih i duhovnih potencijala. Ovaj Nastavni plan potiče kritičko razmišljanje studenata umjesto pasivnog usvajanja nečijeg znanja. Učilište nastoji svojim polaznicima omogućiti upoznavanje s određenim akademskim disciplinama uz jasan naglasak na pošteno i kritičko razmišljanje koje će ih osposobiti da svoja razmišljanja i stavove iznose jasno i s uvažavanjem. U vezi s kakvoćom akademskog djelovanja, podržavamo i prihvaćamo standarde sveučilišne akademske zajednice.

Naročito podupiremo razvoj knjižnice kao mjesta gdje se obavlja bitan dio obrazovanja te potičemo studente da ju još više koriste. Omogućen je i pristup relevantnim bazama podataka putem interneta. Akademskom uspjehu doprinose i visokoobrazovani nastavnici od kojih gotovo jedna trećina dolazi iz visokoobrazovnih ustanova Zapadne Europe i Sjedinjenih Država Amerike.

Učilište nudi potpuno obrazovanje i pripremu za propovjedničku službu i upravno osoblje u crkvi, te vjeoučiteljsko obrazovanje na razini dodiplomskog i diplomskog studija. Ovo obrazovanje omogućuje zaposlenje u pastoralnoj službi i institucijama Kršćanske adventističke crkve, a zainteresiranim studentima nastavak školovanja na poslije diplomskim studijima u zemlji i inozemstvu.

Čvrsto vjerujemo da je konačna misija Učilišta ostvarivati „istinski odgoj koji je više od stjecanja znanja iz određenih predmeta. On znači više od pripreme za ovozemaljski život. On se bavi cjelovitim bićem tijekom cjelokupnog čovjekova života. Istinski je odgoj skladan razvoj fizičkih, mentalnih i duhovnih snaga. Takav odgoj priprema studenta za radosnu službu na ovome svijetu i za veću radost šire službe u svijetu koji dolazi.“ (E. G. White, *Education*, p. 13)

1.2. Povijest Adventističkog teološkog visokog učilišta

Povijest Učilišta započinje odgojno-obrazovnim djelatnostima Kršćanske adventističke crkve među južnoslavenskim narodima između Prvog i Drugog svjetskog rata. Vodstvo Crkve u tadašnjoj Jugoslaviji 1930. g. uviđa potrebu za osnivanjem vjerske škole te donosi odluku o osnivanju Teološke škole koja je 5. studenoga 1931. g. otvorena u Beogradu u Rankeovoj ulici. Upisano je 15 studenata i pet studentica. Sljedeće, 1932. g. škola se preseljava u Zagreb, na Pantovčak 130, u kuću obitelji Parac. Tijekom ljeta 1934. g. studenti pod vodstvom svojega direktora Roberta Schillingera sagradili su na crkvenom gradilištu Pantovčak 121, novu

školu koja je imala šest prostorija. Izgradili su i radionicu i staju za krave. Tu se punih 10 godina školuju propovjednici i crkveni službenici i službenice sve do 1942. g. kada u uvjetima Drugog svjetskog rata škola na Pantovčaku prestaje raditi.

Deset godina nakon završetka Drugog svjetskog rata, u ljeto 1955. g. Glavni odbor Kršćanske adventističke škole donosi odluku o osnivanju Teološke škole u Rakovici pokraj Beograda te uz uloženi trud i ubrzane pripreme u jesen te iste godine Teološka škola prima svoje prve studente. Ova škola djeluje sve do 1974. g. kada zbog urbanističkih planova mora biti dislocirana. Nova lokacija je Maruševac, kod Vraždina, gdje je već nekoliko godina uspješno radila Srednja škola koja je tada organizirala opći gimnazijski program.

Naime, Glavni odbor Kršćanske adventističke crkve 1969. g. donosi odluku o osnivanju Srednje vjerske škole u Maruševcu na prostorima u i oko dvorca Maruševca. Do jeseni 1970. g. učinjene su sve organizacijske i prostorne pripreme tako da je prva generacija srednjoškolaca te iste jeseni mogla početi svoje četverogodišnje školovanje.

U jesen 1974. g. ostvaruje se preseljenje Visoke teološke škole iz Rakovice u Maruševac. Spajanjem Srednje vjerske škole i Visoke teološke škole osnovana je jedinstvena odgojno-obrazovna ustanova pod nazivom Adventistički seminar u Maruševcu

U sklopu Adventističkog seminara Srednja vjerska škola će u jesen 1990. g. promijeniti svoje ime u Srednjoškolski centar u Maruševcu, koji će istovremeno biti priznat od Ministarstva za prosvjetu i kulturu Republike Hrvatske. U sklopu Adventističkog seminara dopunom programa i višom akademskom razinom Visoka teološka škola od 1985. g. prerasta u Adventistički teološki fakultet.

Ratnim zbivanjima na području Jugoslavije i osamostaljenjem Republike Hrvatske upravljanje Adventističkim seminarom 1992. g. preuzima Hrvatsko - slovenska konferencija Kršćanske adventističke crkve. Od jeseni 1993. g. Srednja škola s pravom javnosti i Adventistički teološki fakultet u Maruševcu djeluju pod novim skupnim imenom Adventističko učilište u Maruševcu. Danas Srednja škola s pravom javnosti nudi dva srednjoškolska programa, medicinski i opću gimnaziju. Osnivanjem više crkvene organizacijske razine, 1998. g. pa sve do danas, Jadranska unija konferencija Kršćanske adventističke crkve sa sjedištem u Zagrebu, Prilaz Gjure Deželića 77. preuzima daljnju brigu oko Adventističkog učilišta.

Prema rješenju Ministarstva uprave Republike Hrvatske (KLASA: UP/I-070-01/09-01/17; URBROJ: 515-03-02-02/4-10-2) od 15. siječnja 2010. izvršen je upis organizacijskog oblika Kršćanske adventističke crkve u Republici Hrvatskoj pod nazivom Adventističko teološko visoko učilište sa sjedištem u Maruševcu 82E, 42243 Maruševac, (OIB: 94915429543).

Učilište u čijem sastavu djeluje Adventistički teološki fakultet (ili Adriatic Union College) dio je svjetske mreže adventističkih obrazovnih ustanova. Najpoznatije adventističke odgojno-obrazovne institucije trećeg stupnja jesu Sveučilište Andrews (Andrews University, Berrien Springs, Michigan), s naglaskom na akademskom obrazovanju u teologiji, te Sveučilište Loma Linda (Loma Linda University, Loma Linda, California), s naglaskom na medicinskim znanostima.

Danas u svijetu djeluje 107 adventističkih obrazovnih ustanova trećeg stupnja, 1,577 srednjih škola i 5,716 osnovnih škola. Ukupno je upisano 1.479,136 učenika i studenata u adventističkom školstvu.

Pri izradi ovog Nastavnog plana i programa uvažavale su se preporuke Bolonjske deklaracije iz 1999. godine i niza dokumenata koji su nakon toga uslijedili i kojima se predviđa reforma u europskom obrazovnom sustavu (EHEA).

2. OPĆI PODACI O UČILIŠTU

2.1. Sjedište učilišta

Adventističko teološko visoko učilište
Maruševec 82E, 42243 Maruševec, Hrvatska
Telefon: (00385) 042 290-790; Faks: (00385) 042 290-791
E-mail: atvu@atvu.org Web stranica: www.atvu.org

2.2. Ustrojbene jedinice Adventističkog teološkog visokog učilišta i upravna tijela

Adventističko teološko visoko učilište ima dvije ustrojbene jedinice (Adventistički teološki fakultet i Knjižnicu) koje reguliraju svoj rad Pravilnikom o radu i unutarnjem ustrojstvu te Statutom:

U cilju uspješnog akademskog, stručnog, administrativnog te materijalno-financijskog poslovanja, Adventističko teološko visoko učilište ima sljedeća upravna tijela koja djeluju prema Statutu:

- a) Upravno vijeće
- b) Dekanat
- c) Učilišno vijeće
- e) Nastavničko vijeće
- f) Poslovodni odbor
- * Knjižničarski odbor
- * Odgojiteljsko vijeće

Članovi Upravnog vijeća „Adventističkog teološkog visokog učilišta“ su:

Zlatko Musija, Neven Klačmer, Nebojša Milovanović, Drago Mojžeš, Zmago Godina, Leo Espanja, Igor Lorencin, Darko Pirija, Dragutin Matak, Anita Stanjević, Slavica Marčeta, Petra Vukosav, Drago Cmuk, Janko Žufić i Jasminka-Dobravc Poljak.

Članovi Učilišnog vijeća „Adventističkog teološkog visokog učilišta“ su: Slavica Marčeta, Igor Lorencin, Dragutin Matak, Darko Pirija, Radenko Džuver, Manuel Tikulin i Tihomir Sabo.

Dekan: Dr. sc. Igor Lorencin, [E-mail: dekan@atvu.org]

Prodekan za nastavu: Dr. sc. Dragutin Matak, [E-mail: prodekan@atvu.org]

Glavni tajnik: Mr. sc. Darko Pirija, [E-mail: darko.pirija@gmail.com]

Prodekan za razvoj: Dr. sc. Dragutin Matak, [E-mail: dmatak@public.carnet.hr]

Tajnica učilišta: Sanja Pahić, (na zamjeni, Anita Stanjević) [E-mail: atvu@atvu.org]

Knjižnica: Mr. sc. Matija Kovačević, [E-mail: kovacevicmatija@yahoo.com]

Predstavnik studentskog zbora (STAF-a): Manuel Tikulin, [E-mail: manuel.tikulin@gmail.com]

Upraviteljica kampusa: Dr. sc. Đurđica Garvanović-Porobija, [E-mail: dporobija@gmail.com]

Voditelj računovodstva: Nebojša Milovanović, [E-mail: milonebo@hi.t-com.hr]

Kuhinja i blagovaonica: Vera Marčeta, Tel.: 042/729-979.

2.3. Akreditacija i validacije

Učilište je u potpunosti akreditirano od Adventist Accreditation Association (AAA) što završenim studentima omogućava nastavak školovanja na gotovo svim svjetskim visokoškolskim ustanovama.

Osim toga, dodiplomski studij teologije je validiran od strane Visokog evanđeoskog teološkog učilišta iz Osijeka, a diplomski studij teologija (MTS) validira "Theologische Hochschule Friedensau" iz Njemačke.

2.4. Znanstvena i obrazovna područja, polja i grane:

Učilište obavlja znanstvene i obrazovne djelatnosti u sljedećim znanstvenim područjima, poljima i granama:

6. Područje humanističkih znanosti:

Polje: 6.01. filozofija. Grane: 6.01.02. ontologija, 6.01.06. povijest filozofije.

Polje: 6.02. teologija. Grane: 6.07.01 dogmatika; 6.07.02 moralna teologija; 6.07.03 pastoralna teologija; 6.07.04 egzegeza; 6.07.05 crkvena povijest.

Polje: 6.03. filologija. Grane: 6.03.10. orijentalne i ostale filologije, 06.03.12. opće jezikoslovlje (lingvistika).

Polje: 6.07. arheologija. Grane: 6.07.02. antička arheologija, 6.07.03. srednjovjekovna arheologija.

5. Područje društvenih znanosti:

Polje: 5.06. psihologija. Grane: 5.06.04. razvojna psihologija, 05.06.05. socijalna psihologija. Polje: 5.07. odgojne znanosti. Grane: 5.07.06. opća pedagogija. 5.07.07. sustavna pedagogija.

2.5. Pravno ustrojbeni oblik ustanove

Pravno ustrojbeni oblik: ustanova 307

Djelatnost: visoko obrazovanje: 94.91/ 85.42

Osobni identifikacijski broj subjekta (OIB): 94915429543

2.6. Studentsko tijelo (STAF)

Studentsko tijelo Učilišta, Studenti teološkog adventističkog fakulteta (STAF) čine svi studenti, redovni i izvanredni, upisani na diplomski studij. STAF neposredno bira studentskog predstavnika u Učilišno vijeće. Zasjedanje STAF-a na kojem se provodi izbor predstavnika studenata u Učilišno vijeće saziva i njemu predsjedava predsjednik STAF-a.

Uloga STAF-a je zastupanje te predstavljanje studenata u svim tijelima uprave Učilišta kao i u svim ostalim crkvenim tijelima gdje se raspravlja o studentima i sa studentima.

DODIPLOMSKI STUDIJI

3. REDOVNI STRUČNI DODIPLOMSKI STUDIJ TEOLOGIJE

3.1. Naziv studija

Naziv studija je Redovni stručni dodiplomski studij teologije.

3.2. Nositelj studija

Nositelj studija je Adventističko teološko visoko učilište, Adventistički teološki fakultet.

3.3. Trajanje studija

Redovni stručni dodiplomski studij teologije izvodi se kao jedinstveni i cjelovit studij u ukupnom trajanju od **tri godine**, odnosno, **šest semestara**. Završetkom ovako objedinjenog diplomskog studija student ima ukupno 180 ECTS (European Credit Transfer System) bodova.

3.4. Uvjeti za upis na studij

Za upis na studij kandidat treba imati završenu četverogodišnju srednju školu ili ekvivalent razredbenog ispita. Kandidati koji su srednju školu u Republici Hrvatskoj završili od 2010. godine moraju priložiti izvještaj o položenoj državnoj maturi.

3.5. Stjecanje stručne spreme

Završeni student stječe stručnu spremu:

Stručni prvostupnik teologije.

3.6. Mogućnost nastavka studija

Nakon završetka teološkog studija student može nastaviti diplomski (magistarski) studij na mnogim sveučilištima u zemlji i svijetu.

Student može nakon završenog dodiplomskog studija nastaviti svoje diplomske studije u bilo kojoj teološkoj grani: biblijska teologija i egzegaza Svetog pisma Starog i Novog zavjeta, sustavna teologija, moralna teologija, primijenjena i pastoralna teologija, povijest crkve i kršćanske literature, pastoralno i psihološko savjetovanje, misija i evangelizacija te crkvena uprava.

3.7. Odgojni ciljevi programa

Završetkom ovoga studija načinjen je prvi korak k stjecanju uvjeta za zaposlenje u pastoralnoj službi Kršćanske adventističke crkve. Slijedi još diplomski studij. Sadržaj studija koji je utemeljen na dubokoj spoznaji Biblije, razumijevanju crkvene povijesti i misije te stjecanju pastoralnih kompetentnosti omogućava studentima odgovoriti na potrebe suvremene društvene zajednice u kojoj djeluju. Ovaj stupanj obrazovanja je i preduvjet za nastavak diplomskog studija u biblijskom, pastoralnom i teološkom usmjerenju.

3.8. Sustavno vrednovanje i kompetencije obuhvaćeni studijem

- a) Svi kolegiji nastoje ostvariti što potpuniji uvid u predmet kojim se bave, što ne znači samo gomilanje podataka, već i sagledavanje činjenica u njihovom kontekstu, te nakon kritičkog analiziranja, primjenjivanje u suvremenom dobu.

- b) Drevna i skorija povijest uvijek sadrži određenu pouku za našu sadašnjost. Stoga je njihovo izučavanje neizbježno i potrebno naročito kada vjerujemo da Bog djeluje u povijesti i kroz povijest.
- c) Izučavanje izvornih jezika na kojima je pisana Biblija i ostali drevni dokumenti osnovni je preduvjet za bavljenje hermeneutikom teksta. Osnovna pitanja na koja valja odgovoriti jesu: Što je tekst značio prvim čitateljima i što on znači nama danas?
- d) Poučno je upoznati neke reprezentativne vjerske mislioce, filozofe, teologe, vođe, proroke, učitelje, misionare i mistike.
- e) U svim proučavanjima važno je voditi računa o analitičkim metodama proučavanja jer one ukazuju na polazišta s kojih prosuđujemo i odlučuju o zaključcima koje donosimo.
- f) Spoznajne alate valja uvijek oštriti, jer na njima počiva dinamika proširivanja znanja i iskustva i od toga zavisi širina u razumijevanju složenih društvenih događanja i izazova.
- g) Svi misaoni pravci, pa i religijski, u obrazovnom procesu izgrađuju sustave vrijednosti i moralnosti koji su u temelju smisla života. Upravo ta nota praktične pobožnosti je naglašena u obrazovnom sustavu Učilišta.
- h) Od studenata se očekuje da razvijaju sposobnost nezavisnog mišljenja i inicijative, mogućnost kritičkog ocjenjivanja situacije i ponuđenih rješenja, te sintetiziranje raznih čimbenika u adekvatni odgovor na stvarni problem.
- i) Umješnost u komuniciranju je neizostavna sposobnost svakog studenta i na njoj valja poraditi. Umješnost u pisanju, govoru i raspravi je svakodnevna potreba pastora ili nastavnika religije. U obrazovnom sustavu koji nudi Učilište sve spomenute (i ne samo one) se njeguju i ispituju kako bi student koji završi ovaj studij mogao odgovoriti potrebama i izazovima u društvenoj zajednici gdje će djelovati.

3.9. PROGRAM Redovnog stručnog dodiplomskog studija teologije

	Naziv kolegija	Godina studija	Predavač	Sat	Ects
	I. godina/ I. semestar				
1.	Metodologija istraživačkog rada	1	Darko Pirija	1	2
2.	NZ grčki I	1,2	Darko Pirija	4	6
3.	Uvod u Sveto pismo	1	Darko Pirija	3	5
4.	Uvod u pastoralnu službu	1,2	Zlatko Musija	2	4
5.	Opća pedagogija	1,2,3	Aleksandar Todorović	2	4
6.	Pastoralna psihologija	1,2,3	Zorica Kuburić, Slavica Marčeta	3	5
7.	Uvod u filozofiju i kršćansku misao	1	Krešimir Šimić	2	4
	Ukupno:			17	30

ADVENTISTIČKO TEOLOŠKO VISOKO UČILIŠTE

	I. godina / II. semestar				
1.	NZ grčki II	1,2	Darko Pirija	4	6
2.	Uvod u evanđelja	1,2	Igor Lorencin	3	5
3.	Kršćanski leadership	1,2,3	Zmago Godina	2	4
4.	Metodika vjerske nastave	1,2,3	Jasminka Dobravc Poljak	2	4
5.	Praktikum I		Prodekan ATVU	2	3
6.	Biblija i etika	1,2,3	Ante Jerončić Miroslav Kiš	2	4
7.	Povijest adventističke crkve	1,2,3	Tihomir Sabo	2	4
	Ukupno:			17	30
	II. godina / I. semestar				
1.	NZ grčki III	2,3	Darko Pirija	2	4
2.	Petoknjižje	1,2,3	Ana i Radenko Džuver	3	5
3.	Djela apostolska i poslanice I	2,3	Dragutin Matak Igor Lorencin	2	4
4.	Homiletika I	1,2,3	Nikolaus Satelmajer	2	4
5.	Povijest kršćanske teologije	2	Tihomir Sabo Ante Jerončić	3	5
6.	Biblijske doktrine I	2,3	Dragutin Matak Bobo S. Marčeta	3	5
	<i>Izborni</i>				
7.	Teologija i praksa kršćanskog bogoslužja	1,2,3	Dragutin Matak	2	3
8.	Svijet Novog zavjeta	1,2,3	Igor Lorencin	2	3
	Ukupno:			17	30
	II. godina / II. semestar				
1.	SZ hebrejski I	1,2,3	Ana i Radenko Džuver	4	6
2.	Pavlove poslanice II	2,3	Dragutin Matak Igor Lorencin	2	4
3.	Homiletika II	2,3	Nikolaus Satelmajer	2	4
4.	Praktikum II		Prodekan ATVU	2	3
5.	Teologija reformacije	2,3	Tihomir Sabo Ante Jerončić	3	5
6.	Biblijske doktrine II	2,3	Dragutin Matak Bobo S. Marčeta	3	5

NASTAVNI PLAN I PROGRAM DODIPLOMSKOG STUDIJA TEOLOGIJE

	<i>Izborni</i>				
7.	Crkva i društvo	1,2,3	Ivan Markešić	2	3
8.	Crkva i mediji	1,2,3	Kristina Laco	2	3
	Ukupno:			18	30
	III. godina/ I. semestar				
1	SZ spisi	2,3	Ana i Radenko Džuver	2	4
2.	Biblijska apokalipsa I	2,3	Ivan Milanov Željko Gregor	2	4
3.	Evandeoski i biblijski rad	1,2,3	Miroslav Đidara Janoš Kovač	3	5
4.	Suvremena i postmoderna teologija	3	Zdravko Plantak Bobo S. Marčeta	3	5
5	E.G. White i Adventistička crkva	1,2,3	Tihomir Sabo	2	4
6.	Uvod u kršćansku duhovnost	1,2,3	Zlatko Musija Igor Mitrović	2	4
	<i>Izborni</i>				
7.	Pastoral mladih	1,2,3	Bobo S. Marčeta Paul D. Thompkins	2	4
8.	SZ hebrejski II	2,3	Ana i Radenko Džuver	2	4
	Ukupno:			16	30
	III. godina / II. semestar				
1.	SZ Proroci	2,3	Ana i Radenko Džuver	4	6
2	Biblijska apokalipsa II	2,3	Igor Lorencin	2	4
3.	Pastoralna teologija	2,3	Daniel Ranisavljević	2	4
4	Pastoralno savjetovanje	1,2,3	Zorica Kuburić, Slavica Marčeta,	2	4
5.	Praktikum III		Prodekan ATVU	2	3
6.	Razvoj adventističke teologije	2,3	Tihomir Sabo	2	4
7.	Završni rad	3	Mentori	3	5
	Ukupno:			17	30

POPIS PREDMETA PREMA ZNANSTVENIM GRANAMA**A) BIBLIJSKA TEOLOGIJA**

1) Uvod u Sveto pismo	(5 bodova)
2) Petoknjžje	(5 bodova)
3) Uvod u evanđelja	(5 bodova)
4) SZ proroci	(6 bodova)
5) SZ mudrosni spisi	(4 boda)
6) Biblijska apokalipsa I	(4 boda)
7) Biblijska apokalipsa II	(4 boda)
8) Djela apostolska i poslanice I	(4 boda)
9) Pavlove poslanice II	(4 boda)
10) Svijet Novoga zavjeta (izborni)	(3 boda)

Obvezni:	41 bod
Izborni:	3 boda
Ukupno:	44 boda

B) BIBLIJSKI JEZICI

1) NZ grčki I	(6 bodova)
2) NZ grčki II (6 bodova)	
3) NZ grčki III	(4 boda)
4) SZ hebrejski I	(6 bodova)
5) SZ hebrejski II (izborni)	(4 boda)

Obvezni:	22 boda
Izborni:	4 boda
Ukupno:	26 bodova

C) PASTORALNA TEOLOGIJA

1) Uvod u pastoralnu službu	(4 boda)
2) Misija i kultura	(4 boda)
3) Pastoralna psihologija	(4 boda)
4) Praktikum I	(3 boda)
5) Homiletika I	(4 boda)
6) Pastoralna teologija	(4 boda)
7) Praktikum II	(3 boda)
8) Homiletika II	(4 boda)
9) Pastoralno savjetovanje	(4 boda)
10) Praktikum III	(3 boda)

11) Uvod u kršćansku duhovnost	(4 boda)
12) Metodika vjerske nastave	(5 bodova)
13) Kršćanski leadership	(4 boda)
14) Evanđeoski i biblijski rad	(5 bodova)
15) Teologija i praksa kršč. bogoslužja (izborni)	(3 boda)
16) Crkva i društvo (izborni)	(3 boda)
17) Crkva i mediji (izborni)	(3 boda)
18) Pastoral mladih (izborni)	(4 boda)

Obvezni:	55 bodova
Izborni:	13 bodova
Ukupno:	68 bodova

D) SUSTAVNA TEOLOGIJA

1) Povijest kršćanske teologije I	(5 bodova)
2) Teologija reformacije	(5 bodova)
3) Biblija i etika	(4 boda)
4) Uvod u filozofiju i kršćansku misao	(4 boda)
6) Biblijske doktrine I	(5 bodova)
7) Biblijske doktrine II	(5 bodova)
9) Razvoj adventističke teologije	(4 boda)
10) Suvremena i postmoderna teologija	(5 bodova)

Ukupno:	37 bodova
----------------	------------------

E) CRKVENA POVIJEST

1) Ellen G. White i Adventistička crkva	(4 boda)
2) Povijest Adventističke crkve	(4 bodova)

Ukupno:	8 bodova
----------------	-----------------

F) OPĆI KOLEGIJI

1) Metodologija istraživačkog rada	(2 boda)
------------------------------------	----------

Ukupno:	2 boda
----------------	---------------

F) ISTRAŽIVAČKI RAD

1) Diplomski rad I	(5 bodova)
--------------------	------------

Ukupno:	5 bodova
----------------	-----------------

ADVENTISTIČKO TEOLOŠKO VISOKO UČILIŠTE

	Studijsko područje	Broj obveznih kolegija	Bodovi obveznih kolegija	Broj izbornih kolegija	Izborni bodovi	Ukupno bodova
1.	Biblijska teologija	9	41	1	3	44
2.	Pastoralna teologija	14	55	3	13	68
3.	Sustavna teologija	10	37	0	0	33
4.	Crkvena povijest	2	8	0	0	8
5.	Biblijski jezici	4	22	1	4	26
5.	Istraživački rad	1	5			5
6.	Opći kolegiji	1	2			2
	Ukupno:	34	170	5	20	190

4. IZVANREDNI STRUČNI DODIPLOMSKI STUDIJ RELIGIJE

4.1. Naziv studija

Naziv studija je Izvanredni stručni dodiplomski studij religije.

4.2. Nositelj studija

Nositelj studija je Adventističko teološko visoko učilište, Adventistički teološki fakultet.

4.3. Trajanje studija

Izvanredni stručni studij religije izvodi se kao jedinstveni i cjelovit studij u ukupnom trajanju od **šest godina**, odnosno, **dvanaest semestara**. Završetkom ovako objedinjenog diplomskog studija student ima ukupno 180 ECTS (European Credit Transfer System) bodova.

4.4. Uvjeti za upis na studij

Za upis na studij kandidat treba imati završenu četverogodišnju srednju školu ili ekvivalent razredbenog ispita. Kandidati koji su srednju školu u Republici Hrvatskoj završili od 2010. godine moraju priložiti izvještaj o položenoj državnoj maturi.

4.5. Stjecanje stručne spreme

Završeni student stječe stručnu spremu:

Stručni prvostupnik religije

4.6. PROGRAM Izvanrednog stručnog dodiplomskog studija religije

	NAZIV KOLEGIJA	KOD kolegija	PREDAVAČ	Sati tjedno	ECTS bodovi
	I. godina: I. semestar				
1.	Metodologija istraživačkog rada	TOK-101	Darko Pirija	1	2
2.	Svijet Svetog pisma	TOK-101	Bobo S. Marčeta	2	5
3.	Crkva i laikat	TPT-208	Zlatko Musija	2	5
	Izborni:				
4.	Tematsko usavršavanje			1	3
	a) Uvod u NZ	TBT-105	Dragutin Matak		
	b) Uvod u SZ	TBT-106	Ana i Radenko Džuver		
	c) Svjetonazori	TST-305	Darko Pirija		
	Ukupno:			6	15

ADVENTISTIČKO TEOLOŠKO VISOKO UČILIŠTE

I. godina: II. semestar					
1.	Uvod u Sveto pismo	TBT-101	Darko Pirija	2	5
2.	Povijest kršćanske teologije	TCP-302	Tihomir Sabo	2	5
	Izborni:				
4.	Religija i kultura	TPT-209	Darko Pirija	2	5
5.	NZ grčki I	TBJ-101	Dragutin Matak	2	5
	Ukupno:			6	15
II. godina: III. semestar					
1.	Teologija reformacije	TST-301	Tihomir Sabo	2	5
2.	Homiletika I	TPT-203	Miroslav Đidara	2	5
	Izborni:				
4.	Biblijska pedagogija	TRP-102	Darko Pirija	2	5
5.	NZ grčki II	TBJ-102	Dragutin Matak	2	5
	Ukupno:			6	15
II. godina: IV. semestar					
1.	Petoknjžje	TBT-201	Ana i Radenko Džuver	2	5
2.	Uvod u evanđelja	TBT-104	Igor Lorencin	2	5
	Izborni:				
3.	Homiletika II	TPT-204	Miroslav Đidara	2	5
4.	NZ grčki III	TBJ-201	Dragutin Matak	2	5
	Ukupno:			6	15
III. godina: V. semestar					
1.	SZ proroci	TBT-302	Ana i Radenko Džuver	2	5
2.	Biblija i etika	TST-201	Krešimir Šimić	2	5
	Izborni:				
3.	Kršćanska duhovnost	TPT-206	Zlatko Musija Igor Mitrović	2	5
4.	SZ hebrejski I	TBJ-202	Ana i Radenko Džuver	2	5
	Ukupno:			6	15
III. godina: VI. semestar					
1.	Uvod u filozofiju i kršćansku misao	TST-101	Krešimir Šimić	2	5
2.	Psihologija razvoja karaktera	TRP-204	Slavica Marčeta	2	5
	Izborni:				

NASTAVNI PLAN I PROGRAM DODIPLOMSKOG STUDIJA TEOLOGIJE

3.	SZ hebrejski II	TBJ-203	Ana i Radenko Džuver	2	5
4.	SZ spisi	TBT-301	Ana i Radenko Džuver	2	5
	Ukupno:			6	15
IV. godina: VII. semestar					
1.	Biblijska apokalipsa I	TBT-204	Ivan Milanov	2	5
2.	Pedagoška psihologija I	TRP-302	Slavica Marčeta	2	5
	Izborni:				
3.	Isusove parabole	TBT-205	Dragutin Matak	2	5
4.	Intertestamentno razdoblje	TCP-202	Igor Lorencin	2	5
	Ukupno:			6	15
IV. godina: VIII. semestar					
1.	Povijest adventističke crkve	TCP-102	Tihomir Sabo	2	5
2.	Biblijske doktrine I	TST-202	Dragutin Matak i Bobo S. Marčeta	2	5
3.	Praktikum I	TPT-103	Prodekan ATVU-a	1	5
	Ukupno:			5	15
V. godina: IX. semestar					
1.	Djela apostolska i poslanice I	TBT-202	Dragutin Matak Igor Lorencin	2	5
2.	Biblijske doktrine II	TST-203	Dragutin Matak Bobo S. Marčeta	2	5
3.	Praktikum II	TPT-205	Prodekan ATVU-a	2	5
	Ukupno:			6	15
V. godina: X. semestar					
1.	Biblijska apokalipsa II	TBT-303	Igor Lorencin	2	5
2.	Pavlove poslanice II	TBT-203	Dragutin Matak Igor Lorencin	2	5
	Izborni:				
3.	Metodika vjerske nastave I	TRP-203	Jasminka Dobravc Poljak	2	5
4.	Pedagoška psihologija II	TRP-303	Slavica Marčeta	2	5
	Ukupno:			6	15

VI. godina: XI. semestar					
1.	Pastoralno savjetovanje	TPT-301	Zorica Kuburić	2	5
2.	E. G. White i Adventistička crkva	TCP-301	Tihomir Sabo	2	5
3.	Diplomski I		Mentori	2	5
	Ukupno:			6	15
VI. godina: XII. semestar					
1.	Razvoj adventističke teologije	TST-302	Tihomir Sabo	2	5
2.	Diplomski II	TIR-302	Mentori	2	5
	Izborni:				
3.	Obiteljska psihologija	TRP-201	Slavica Marčeta	2	5
4.	Monoteističke religije	TST-304	Bobo S. Marčeta	2	5
	Ukupno:			6	15
	Sveukupno:				180

POPIS KOLEGIJA PREMA ZNANSTVENIM GRANAMA**A) BIBLIJSKA TEOLOGIJA**

- | | |
|--|----------|
| 1) Uvod u evanđelja | 7 bodova |
| 2) Uvod u Sveto pismo | 5 bodova |
| 3) Petoknjižje | 5 bodova |
| 4) SZ proroci | 5 bodova |
| 5) Biblijska apokalipsa I | 5 bodova |
| 6) Biblijska apokalipsa II | 5 bodova |
| 7) Djela apostolska i poslanice I | 5 bodova |
| 8) Pavlove poslanice II | 5 bodova |
| 9) SZ spisi (izborni) | 5 bodova |
| 10) Isusove parabole (izborni) | 5 bodova |
| 11) Tematsko usavršavanje: Uvod u NZ (izborni) | 3 boda |
| 12) Tematsko usavršavanje: Uvod u SZ (izborni) | 3 boda |

Obvezni kolegiji:	42 boda
Izborni kolegiji:	16 bodova
Ukupno:	58 bodova

B) PASTORALNA TEOLOGIJA

- | | |
|-----------------------------------|----------|
| 1) Crkva i laikat | 5 bodova |
| 2) Biblijska pedagogija (izborni) | 5 bodova |

3) Homiletika I	5 bodova
4) Homiletika II	5 bodova
5) Psihologija razvoja karaktera	5 bodova
6) Praktikum I	5 bodova
7) Praktikum II	5 bodova
8) Pastoralno savjetovanje	5 bodova
9) Uvod u kršćansku duhovnost (izborni)	5 bodova
10) Religija i kultura (izborni)	5 bodova

Obvezni kolegiji:	40 bodova
Izborni kolegiji:	10 bodova
Ukupno:	50 bodova

C) SUSTAVNA TEOLOGIJA

1) Teologija reformacije	5 bodova
2) Biblija i etika	5 bodova
3) Uvod u filozofiju i kršćansku misao	5 bodova
4) Biblijske doktrine I	5 bodova
5) Biblijske doktrine II	5 bodova
6) Razvoj adventističke teologije	5 bodova
7) Monoteističke religije (izborni)	5 bodova
8) Tematsko usavršavanje: Svjetonazori (izborni)	3 boda

Obvezni kolegiji:	30 bodova
Izborni kolegiji:	8 bodova
Ukupno:	38 bodova

D) CRKVENA POVIJEST

1) Povijest kršćanske teologije	5 bodova
2) Ellen G. White i Adventistička crkva	5 bodova
3) Povijest Adventističke crkve	5 bodova
4) Povijest kršćanske literature (izborni)	5 bodova

Obvezni kolegiji:	15 bodova
Izborni kolegiji:	5 bodova
Ukupno:	20 bodova

E) BIBLIJSKI JEZICI

1) NZ grčki I (izborni)	3 bodova
2) NZ grčki II (izborni)	5 bodova

3) NZ grčki III (izborni)	5 bodova
4) SZ hebrejski I (izborni)	5 bodova
5) SZ hebrejski II (izborni)	5 bodova

Obvezni kolegiji:	0 bodova
Izborni kolegiji:	23 bodova
Ukupno:	23 bodova

F) ISTRAŽIVAČKI KOLEGIJI

1) Diplomski rad I	5 bodova
2) Diplomski rad II	5 bodova

Ukupno:	10 bodova
----------------	------------------

G) OPĆI KOLEGIJI

1) Metodologija istraživačkog rada	2 bodova
2) Svijet Svetog pisma	5 bodova

Obvezni kolegiji:	7 bodova
Izborni kolegiji:	0 bodova
Ukupno:	7 bodova

H) RELIGIJSKA PEDAGOGIJA

1) Pedagoška psihologija I	5 bodova
2) Pedagoška psihologija II (izborni)	5 bodova
3) Metodologija vjerske nastave	5 bodova
4) Tematsko usavršavanje: Obiteljska psihologija (izborni)	3 boda

Obvezni kolegiji:	5 bodova
Izborni kolegiji:	18 bodova
Ukupno:	23 boda

NASTAVNI PLAN I PROGRAM DODIPLOMSKOG STUDIJA TEOLOGIJE

	Studijsko područje	Broj obveznih kolegija	Bodovi obveznih kolegija	Broj izbornih kolegija	Izborni bodovi	Ukupno bodova
1.	Biblijska teologija	8	42	4	16	58
2.	Pastoralna teologija	7	35	3	15	50
3.	Sustavna teologija	6	30	1	3	33
4.	Crkvena povijest	3	15	1	5	20
5.	Biblijski jezici	0	0	5	23	23
6.	Istraživački kolegiji	2	10	0	0	10
7.	Opći kolegiji	2	7	0	0	7
8.	Religijska pedagogija	1	5	3	15	20
	Ukupno:	29	144	18	77	221

5. IZVANREDNI STRUČNI DODIPLOMSKI STUDIJ

KRŠĆANSKE PEDAGOGIJE

5.1. Naziv studija

Naziv studija je Izvanredni stručni dodiplomski studij kršćanske pedagogije.

5.2. Nositelj studija

Nositelj studija je Adventističko teološko visoko učilište, Adventistički teološki fakultet.

5.3. Trajanje studija

Izvanredni stručni dodiplomski studij kršćanske pedagogije izvodi se kao jedinstveni i cjelovit studij u ukupnom trajanju od **tri godine**, odnosno, **šest semestara**. Završetkom ovako objedinjenog diplomskog studija student ima ukupno 180 ECTS (European Credit Transfer System) bodova. Ukoliko je potrebno, izvođenje ovog programa može se rasporediti i na duži vremenski period, ali ne duži od šest godina.

5.4. Uvjeti za upis na studij

Za upis na studij kandidat treba imati završenu četverogodišnju srednju školu ili ekvivalent razredbenog ispita. Kandidati koji su srednju školu u Republici Hrvatskoj završili od 2010. godine moraju priložiti izvještaj o položenju državnoj maturi.

5.5. Stjecanje stručne spreme

Završeni student stječe stručnu spremu:

Stručni prvostupnik kršćanske pedagogije.

5.6. PROGRAM Izvanrednog stručnog dodiplomskog studija kršćanske pedagogije

	NAZIV KOLEGIJA	KOD kolegija	PREDAVAČ	Sati tjedno	ECTS bodovi
	I. godina/ I. semestar				
	I. Opći kolegiji:				
1.	Metodologija istraživačkog rada	TOK-101	Darko Pirija	1	3
2.	Svijet Svetog pisma	TOK-102	Bobo S. Marčeta	2	5
	II. Religijska pedagogija				
3.	Biblijske doktrine I	TST-202	Dragutin Matak Bobo S. Marčeta	2	5
	III. Biblijska teologija				
4.	Uvod u SZ i starozavjetnu povijest	TBT-102	Ana i Radenko Džuver	3	6

NASTAVNI PLAN I PROGRAM DODIPLOMSKOG STUDIJA TEOLOGIJE

5.	Uvod u NZ i novozavjetnu povijest	TBT-103	Igor Lorencin	3	6
	VI. Izborni:				
6.	Tematsko usavršavanje				
	a) Stari zavjet I ili	TBT-107	Ana i Radenko Džuver	2	5
	b) Komunikologija ili	TOK-104	Darko Pirija		
	c) Svijet Svetog pisma	TOK-103	Bobo S. Marčeta		
	Ukupno:			13	30
	I. godina / II. semestar				
	I. Religijska pedagogija				
1.	Psihologija odgoja i obrazovanja	TRP-103	Slavica Marčeta	2	5
2.	Biblijska pedagogija	TRP-102	Darko Pirija	2	5
	II. Biblijska teologija				
3.	Petoknjžje	TBT-201	Ana i Radenko Džuver	2	5
4.	Uvod u evanđelja	TBT-104	Igor Lorencin	2	5
	III. Sustavna teologija				
5.	Biblijske doktrine I	TST-202	Dragutin Matak Bobo S. Marčeta	2	5
	VI. Izborni:				
6.	Izborni: Tematsko usavršavanje				
	a) Biblijske doktrine I	TST-205	Dragutin Matak Bobo S. Marčeta	2	5
	b) Novi zavjet I	TBT-108	Dragutin Matak Igor Lorencin		
	c) Psihologija I	TRP-104	Slavica Marčeta		
	Ukupno:			12	30
	II. godina / I. semestar				
	I. Religijska pedagogija				
1.	Metodika vjerske nastave I	TRP-203	Jasminka Dobravc Poljak	2	5
	II. Crkvena povijest				
2.	Opća povijest crkve I	TCP-101	Tihomir Sabo	2	5
	III. Biblijska teologija:				
3.	Djela apostolska i poslanice I	TBT-202	Dragutin Matak Igor Lorencin	2	5
5.	Uvod u Sveto pismo	TBT-101	Darko Pirija	2	5
	IV. Sustavna teologija				
4.	Biblijske doktrine II	TST-203	Dragutin Matak Bobo S. Marčeta	2	5

	V. Izborni kolegiji:				
6.	Tematsko usavršavanje				
	a) Biblijske doktrine II	TST-206	Dragutin Matak Bobo S. Marčeta	2	5
	b) Novi zavjet II	TBT-207	Dragutin Matak		
	c) Psihologija II	TRP-205	Slavica Marčeta		
	Ukupno:			12	30
	II. godina / II. semestar				
	I. Religijska pedagogija				
1.	Metodika malih skupina	TRP-202	Jasminka Dobravic Poljak	1	4
2.	Psihologija razvoja karaktera	TRP-204	Slavica Marčeta	2	5
	II. Crkvena povijest				
3.	Opća povijest crkve II	TCP-201	Tihomir Sabo	3	6
	III. Biblijska teologija:				
4.	SZ proroci	TBT-302	Ana i Radenko Džuver	2	5
5.	Pavlove poslanice II	TBT-203	Dragutin Matak Igor Lorencin	2	5
	IV. Izborni kolegiji:				
6.	Tematsko usavršavanje				
	a) Crkvena povijest ili	TCP-203	Tihomir Sabo	2	5
	b) Stari zavjet II ili	TBT-206	Ana i Radenko Džuver		
	c) Kršćanska duhovnost	TPT-207	Darko Pirija		
	Ukupno:			12	30

	III. godina / I. semestar				
	I. Religijska pedagogija				
1.	Metodika vjerske nastave II	TRP-301	Zlatko Musija	2	5
2.	Pedagoška psihologija I	TRP-302	Slavica Marčeta	2	5
	II. Biblijska teologija:				
3.	Biblijska apokalipsa I	TBT-204	Ana i Radenko Džuver	2	5
	III. Crkvena povijest				
4.	Povijest Adventističke crkve	TCP-102	Tihomir Sabo	2	5
	IV. Pastoralna teologija				
5.	Praktikum I		Prodekan ATVU	2	5

	V. Izborni kolegiji:				
6.	Tematsko usavršavanje				
	a) Povijest Adventističke crkve ili	TCP-303	Tihomir Sabo	2	5
	b) Pedagoška psihologija ili	TRP-305	Slavica Marčeta		
	c) Ekumenizam	TCP-205	Dragutin Matak		
	Ukupno:			12	30
	III. godina / II. semestar				
	I. Religijska pedagogija:				
1.	Pedagoška psihologija II	TRP-303	Slavica Marčeta	2	5
	II. Biblijska teologija				
2.	Biblijska apokalipsa II	TBT-303	Igor Lorencin	2	5
	III. Sustavna teologija:				
3.	Razvoj adventističke teologije	TST-302	Tihomir Sabo	2	5
4.	Biblija i etika	TST-201	Krešimir Šimić	2	5
5.	IV. Pastoralna teologija				
	Praktikum II	TPT-205	Prodekan ATVU	1	4
	V. Izborni kolegiji:				
6.	Tematsko usavršavanje:				
	a) Monoteističke religije	TST-304	Bobo S. Marčeta	3	6
	b) Biblija i etika	TST-303	Krešimir Šimić		
	c) Povijest reformacije	TCP-204	Tihomir Sabo		
	Ukupno:			12	30
	Sveukupno:				180

POPIS KOLEGIJA PREMA ZNANSTVENIM GRANAMA

A) OPĆI KOLEGIJI

Metodologija istraživačkog rada	3 boda
Svijet Svetog pisma	5 bodova
Tematsko usavršavanje: Svijet Svetog pisma (izborni)	5 bodova
Tematsko usavršavanje: Retorika (izborni)	5 bodova
Obvezni:	8 bodova
Izborni:	10 bodova
Ukupno:	18 bodova

B) BIBLIJSKA TEOLOGIJA

Uvod u SZ i starozavjetnu povijest	6 bodova
Petoknjžje	5 bodova
Uvod u NZ i novozavjetnu povijest	6 bodova
Uvod u evanđelja	5 bodova
Djela apostolska i poslanice I	5 bodova
Pavlove poslanice II	5 bodova
SZ proroci	5 bodova
SZ spisi	5 bodova
Biblijska apokalipsa I	5 bodova
Biblijska apokalipsa II	5 bodova
Uvod u Sveto pismo i Hermeneutika	5 bodova
Tematsko usavršavanje: Stari zavjet I (izborni)	5 bodova
Tematsko usavršavanje: Stari zavjet II (izborni)	5 bodova
Tematsko usavršavanje: Novi zavjet I (izborni)	5 bodova
Tematsko usavršavanje: Novi zavjet II (izborni)	5 bodova

Obvezni:	57 bodova
Izborni:	20 bodova
Ukupno:	77 bodova

C) RELIGIJSKA PEDAGOGIJA

Uvod u znanost o odgoju	5 bodova
Psihologija odgoja i obrazovanja	5 bodova
Psihologija razvoja karaktera	5 bodova
Biblijska pedagogija	5 bodova
Metodika malih skupina	4 boda
Metodika vjerske nastave I	5 bodova
Metodika vjerske nastave II	5 bodova
Obiteljska pedagogija	5 bodova
Pedagoška psihologija I	5 bodova
Pedagoška psihologija II	5 bodova
Tematsko usavršavanje: Psihologija I (izborni)	5 bodova
Tematsko usavršavanje: Psihologija II (izborni)	5 bodova

Obvezni:	49 bodova
Izborni:	10 bodova
Ukupno:	59 bodova

D) SUSTAVNA TEOLOGIJA

Biblijske doktrine I	5 bodova
Biblijske doktrine II	5 bodova
Razvoj adventističke doktrine	5 bodova
Biblija i etika	5 bodova
Tematsko usavršavanje: Doktrine I (izborni)	5 bodova
Tematsko usavršavanje: Doktrine II (izborni)	5 bodova
Tematsko usavršavanje: Biblija i etika (izborni)	5 bodova
Tematsko usavršavanje: Monoteističke rel. (izborni)	5 bodova

Obvezni: 20 bodova

Izborni: 20 bodova

Ukupno: 40 boda

E) CRKVENA POVIJEST

Opća povijest crkve	6 bodova
Povijest Adventističke crkve	5 bodova
Tematsko usavršavanje: Crkvena povijest (izborni)	5 bodova
Tematsko usavršavanje: Povijest Adv. crkve (izborni)	5 bodova
Tematsko usavršavanje: Povijest reformacija (izborni)	5 bodova
Tematsko usavršavanje: Intertest. razdoblje (izborni)	5 bodova

Obvezni: 11 bodova

Izborni: 20 bodova

Ukupno: 31 boda

F) PASTORALNA TEOLOGIJA

Praktikum I	5 bodova
Praktikum II	4 bodova
Tematsko usavršavanje: Duhovnost (izborni)	5 bodova

Obvezni: 9 bodova

Izborni: 5 bodova

Ukupno: 14 bodova

G) IZBORNI KOLEGIJI

Tematska usavršavanja I, II, III, IV, V, VI

ADVENTISTIČKO TEOLOŠKO VISOKO UČILIŠTE

	Studijsko područje	Obvezni kolegiji	Bodovi obveznih kolegija	Izborni kolegiji	Izborni bodovi	Ukupno bodova
1.	Opći kolegiji	2	8	2	10	18
2.	Biblijska teologija	11	57	4	20	77
3.	Religiozna pedagogija	9	44	2	10	54
4.	Sustavna teologija	4	20	3	15	35
5.	Crkvena povijest	2	11	5	25	36
6.	Pastoralna teologija	2	10	1	5	15
	Ukupno:	30	150	17	85	235

6. POPIS SVIH KOLEGIJA DODIPLOMSKIH STUDIJA

6.1. Opći kolegiji (TOK)

- TOK-101 Metodologija istraživačkog rada
- TOK-102 Svijet Svetog pisma
- TOK-103TU Svijet Svetog pisma (izborni)
- TOK-104TU Retorika i komunikologija (izborni)

6.2. Biblijski jezici (TBJ)

- TBJ-101 NZ grčki I
- TBJ-102 NZ grčki II
- TBJ-201 NZ grčki III (izborni)
- TBJ-202 SZ hebrejski I
- TBJ-203 SZ hebrejski II (izborni)

6.3. Biblijska teologija (TBT)

- TBT-101 Uvod u Sveto pismo
- TBT-102 Uvod u SZ i starozavjetnu povijest
- TBT-103 Uvod u NZ i novozavjetnu povijest
- TBT-104 Uvod u evanđelja
- TBT-201 Petoknjžje
- TBT-301 SZ spisi
- TBT-302 SZ proroci
- TBT-202 Djela apostolska i poslanice I
- TBT-203 Pavlove poslanice II
- TBT-204 Biblijska apokalipsa I
- TBT-303 Biblijska apokalipsa II
- TBT-205 Isusove parabole (izborni)
- TBT-208 Znanost i Biblija (izborni)
- TBT-105TU Uvod u NZ (izborni)
- TBT-106TU Uvod u SZ (izborni)
- TBT-107TU Stari zavjet I (izborni)
- TBT-206TU Stari zavjet II (izborni)
- TBT-108TU Novi zavjet I (izborni)
- TBT-207TU Novi zavjet II (izborni)

6.4. Sustavna teologija (TST)

- TST-101 Uvod u filozofiju i kršćansku misao
- TST-201 Biblija i etika
- TST-202 Biblijske doktrine I

TST-203 Biblijske doktrine II
TST-301 Teologija reformacije
TST-302 Razvoj adventističke doktrine
TST-204 Religije svijeta i kršćanstvo (izborni)
TST-305 Svjetonazori (izborni)
TST-205TU Biblijske doktrine I (izborni)
TST-206TU Biblijske doktrine II (izborni)
TST-303TU Biblija i etika (izborni)
TST-304TU Monoteističke religije (izborni)

6.5. Crkvena povijest (TCP)

TCP-101 Opća povijest crkve I
TCP-201 Opća povijest crkve II
TCP-301 Ellen G. White i Adventistička crkva
TCP-302 Povijest kršćanske teologije
TCP-102 Povijest Adventističke crkve
TCP-202TU Intertest. razdoblje (izborni)
TCP-203TU Crkvena povijest (izborni)
TCP-204TU Povijest reformacije (izborni)
TCP-205TU Ekumenizam (izborni)
TCP-303TU Povijest Adventističke crkve (izborni)

6.6. Pastoralna teologija (TPT)

TPT-101 Uvod u pastoralnu teologiju
TPT-102 Misija i kultura
TPT-201 Pastoralna teologija
TPT-202 Pastoralna psihologija
TPT-301 Pastoralno savjetovanje
TPT-208 Crkva i laikat
TPT-209 Religija i kultura
TPT-203 Homiletika I
TPT-204 Homiletika II
TPT-103 Praktikum I
TPT-205 Praktikum II
TPT-302 Praktikum III
TPT-206 Uvod u kršćansku duhovnost (izborni)
TPT-207TU Kršćanska duhovnost (izborni)

6.7. Religijska pedagogija (TRP)

TRP-101 Uvod u znanost o odgoju

TRP-102 Biblijska pedagogija
TRP-201 Obiteljska pedagogija
TRP-202 Metodika malih skupina
TRP-203 Metodika vjerske nastave I
TRP-301 Metodika vjerske nastave II
TRP-302 Pedagoška psihologija I
TRP-303 Pedagoška psihologija II (izborni)
TRP-103 Psihologija odgoja i obrazovanja
TRP-204 Psihologija razvoja karaktera
TRP-304 Kršćanin i socijalni rad
TRP-104TU Psihologija I (izborni)
TRP-205TU Psihologija II (izborni)
TRP-305TU Pedagoška psihologija (izborni)

6.8. Istraživački rad (TIR)

TIR-301 Diplomski rad I
TIR-302 Diplomski rad II

6.9. OPIS KOLEGIJA

6.9.1. OPĆI KOLEGIJI (TOK)

TOK-101 Metodologija istraživačkog rada

Godina studija: I.

Semestar: I.

Tjedno sati: 1

Ukupno sati: 15

ECTS bodovi: 3

Sadržaj: Uvodni dio kolegija bavi se općim načelima istraživačkog rada u društvenim znanostima, od pripreme za proces istraživanja i pisanja, istraživanja knjižnične i druge građe, čitanja i recenzije znanstvenih članaka i knjiga i vrednovanja pojedinih izvora i njihove uporabe u pisanju seminarskih radova, recenzija i diplomskih radova. Posebna se pozornost posvećuje i točnoj tehničkoj izvedbi pisanih radova kao i pitanjima akademskog poštenja, plagijata, vještine brzog čitanja i uporabi internetskih i digitalnih izvora. Jednako se tako naglašava uporaba akademski prihvatljivih oblika pisanja i važnost pravilnog pisanja i izražavanja. Brojne vježbe prilagođene pojedinim stadijima procesa pisanja seminarskih radova neizostavni su dio ovog kolegija.

Kompetencija: Cilj je ovog kolegija upoznati studente s temeljima znanstveno istraživačkog rada na području teologije i religije ali i ukazati na važnost interdisciplinarnog pristupa znanstvenom radu. Studente se praktično podučava u procesu istraživanja i pisanja seminarskih radova, referata, recenzija, propovijedi i

diplomskih radova.

Oblik provođenja: Predavanja, pismene vježbe, vježbe u knjižnici, pismeni rad, čitanje obvezne literature.

Ispit: Pismeni ispit.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Ankete, kolokviji, referati, razgovori sa studentima.

Obavezna literatura: Fritz Guy, *Thinking Theologically*, (Berrien Springs: Andrews University Press, 1999); Nancy Jean Vyhmeister, *Your Guide to Quality Research Paper: For Students of Religion and Theology*, (Grand Rapids: Zondervan, 2008); *Standards for Written Work*, (Berrien Springs: Andrews University Press, 2004);

Pomoćna literatura: Wayne C. Booth i Gregory C. Colomb, *The Craft of Research*, (Chicago: University of Chicago Press, 2008); Kate L. Turabian, *A Manual for Writers of Term Papers, Thesis, and Dissertations*, (Chicago: Chicago University Press, 1996); Vlatko Silobričić, *Kako sastaviti i objaviti znanstveno djelo*, (Zagreb: Jumena, 1982); Milica Gačić, *Kako izraditi završni i diplomski rad*, (Zagreb: Školska knjiga, 1987); Miroslav Vujević, *Uvođenje u znanstveni rad u području društvenih znanosti*, (Zagreb: Informator, 1983).

TOK-102 Svijet Svetog pisma

Godina studija: I.

Semestar: I.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: U kolegiju je obuhvaćeno upoznavanje s povijesnim, društvenim, kulturnim i vjerskim kontekstom kojeg opisuje Biblija, jer svaka riječi je izgovorena u kulturnom kontekstu u kojem je ona nastala, tj. starog Bliskog istoka, palestinskog judaizma i heleniziranog rimskog imperija.

Kompetencija: Predmet će omogućiti studentima stjecanje temeljnih znanja o vremenu i kontekstu u kojem je pisano Sveto pismo.

Oblik provođenja: Predavanja, čitanje zadane literature i pismeni rad studenata.

Ispit: Pismeni.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Propitivanje studenata, rasprave, referati, kolokviji ili ankete.

Obavezna literatura: Burić, Josip. *Život i običaji Svete zemlje u Isusovo vrijeme* (Split: Crkva u svijetu, 1998). Ferguson, Everett. *Backgrounds of Early Christianity* (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1993). Schmökel, H. *Kulturgeschichte des Alten Orient. Mesopotamien – Hethiterreich – Syrien – Palästina – Urartu* (Stuttgart: Kröner, 1961). Popović, Anto. *Novozavjetno vrijeme* (Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 2007).

Pomoćna literatura:

Sitarz, E. *Kulturen am Rande der Bibel. Sachbuch über Völker und Götter im Geschichtsfeld Israels* (Stuttgart: Kath. Bibelwerk, 1983). J. B. Pritchard, *Biblijski atlas* (Zagreb, 1990).

TOK-103TU Svijet Svetog pisma (izborni)

Godina studija: I.

Semestar: I.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Upoznati povijest, društveni, kulturni i vjerski kontekst kojeg opisuje Biblija, jer svaka riječ je izgovorena u kulturnom kontekstu u kojem je ona nastala, tj. starog Bliskog istoka, palestinskog judaizma i heleniziranog rimskog imperija.

Kompetencija: Predmet će omogućiti studentima stjecanje temeljnih znanja o vremenu i kontekstu u kojem je pisano Sveto pismo s težištem na novozavjetno vrijeme.

Oblik provođenja: Samostalni istraživački rad, čitanje zadane literature i pismeni rad studenata.

Ispit: Pismeni i recenzija knjige.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Razgovor sa studentom.

Obavezna literatura: Popović, Anto. *Novozavjetno vrijeme* (Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 2007).

TOK-104TU Komunikologija (izborni)

Godina studija: I.

Semestar: I.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Studente se osposobljava za samostalno kritičko čitanje i razumijevanje zadanih tekstova. Omogućuju im se diskusije, propitivanja i osvrti na pročitane tekstove tijekom osobnih ili skupnih mentorskih vježbi te ih se potiče na usporedno čitanje i vrednovanje istih u širem interdisciplinarnom kontekstu. Posebno se naglašava važnost komunikoloških i retoričkih vještina za uspješan rad u vjeronaučnoj nastavi ali i njihova šira primjena u obiteljskom, crkvenom i društvenom životu. Ovaj kolegij se usredotočuje i na specifična pitanja iz komunikologije kao što su važnost i uloga dijaloga u vjerskom odgoju mladih, prilagodba komunikoloških vještina različitim dobnim skupinama, komunikologija u vjerskom kontekstu, biblijska načela dijaloga, važnost dijaloga za izgradnju zdravih međuljudskih odnosa, itd.

Kompetencija: Ovaj kolegij omogućuje studentima stjecanje osnovnih uvida u znanost o komunikologiji i retorici. U konačnici studenti se osposobljavaju za samostalno kritičko čitanje i razumijevanje članaka i knjiga iz zadane tematike i potiče ih se na daljnje čitanje i istraživanje.

Oblik provođenja: Čitanje obvezne literature, osobni mentorski rad, pismeni rad i recenzija knjige.

Ispit: Pismeni ispit.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Ankete, kolokviji, referati, razgovor sa studentima.

Obavezna literatura: Pavao Brajša, *Umijeće razgovora*, (Pula: C.A.S.H., 1996); Pavao Brajša, *Umijeće svadanja*, (Pula: C.A.S.H., 1996); Ivan Koprek, *Čovjek – biće dijaloga*, *Obnovljeni život*, sv. 62, 1/2007; Mijo Nikić, *Psihološki temelji dijaloga*, *Obnovljeni život*, sv. 61, 1/2006.

Pomoćna literatura: Ivo Škarić, *Temeljci suvremenog govorništva*, (Zagreb: Školska knjiga, 2000); J. N. Slankamenac, *Homiletika i retorika*, (Zagreb: ESDEA, 2002).

6.9.2. BIBLIJSKI JEZICI (TBJ)

TBJ-101 NZ grčki I

Godina studija: I.

Semestar: I.

Tjedno sati: 4

Ukupno sati: 60

ECTS bodovi: 7

Sadržaj: Studenti stječu znanje iz osnova gramatike i sintakse novozavjetnog grčkog i osnovnih načela egzegeze biblijskog teksta. Zahtjeva se usvajanje što većeg broja novih riječi kao i upoznavanje s tiskanim i digitalnim resursima za učenje novozavjetnog grčkog. Osobito se inzistira na vježbama pisanja, čitanja i prevođenja kao i detaljnoj gramatičkoj raščlambi jednostavnih rečenica. Ističe se bogatstvo novozavjetnog grčkog jezika, a tumačenjem pojedinih riječi u izvornom tekstu nastoji se primjerima pokazati važnost poznavanja izvornih jezika za tumačenje biblijskih tekstova.

Kompetencija: Cilj je ovog kolegija upoznati studente s osnovama gramatike i sintakse novozavjetnog grčkog jezika i osposobiti ih za čitanje, pisanje i prevođenje jednostavnih tekstova.

Oblik provođenja: Predavanja, usmene i pismene vježbe, kolokviji, čitanje obvezne literature, vježbe upotrebe računalnih programa za biblijske jezike i knjižnične građe.

Ispit: Pismeni i usmeni ispit.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Ankete, kolokviji, referati, razgovor sa studentima.

Obavezna literatura: William D. Mounce, *Osnove gramatike biblijskoga grčkog jezika*, (Sarajevo: Biblijski i teološki resursi i trening, 2009); Nela Horak Williams, *Grčki jezik novog zavjeta*, (Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 1986); Jeremy Duff, *The Elements of New Testament Greek*, (Cambridge: Cambridge University Press, 2005).

Pomoćna literatura: J. W. Wenham, *The Elements of New Testament Greek*, (Cambridge: Cambridge University Press, 1991); Daniel B. Wallace, *The Basics of New Testament Syntax*, (Grand Rapids: Zondervan, 2000); Daniel B. Wallace, *Greek Grammar: Beyond the Basics*, (Grand Rapids: Zondervan, 2000).

TBJ-101 NZ grčki II

Godina studija: I.

Semestar: II.

Tjedno sati: 4

Ukupno sati: 60

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Studenti proširuju znanja o gramatici i sintaksi novozavjetnog grčkog a očekuje se i primjena načela egzegeze biblijskog teksta na jednostavne biblijske stihove. Zahtjeva se usvajanje što većeg broja novih

riječi ali i redovito korištenje tiskanih i digitalnih pomagala za učenje novozavjetnog grčkog. Nastavlja se inzistirati na vježbama pisanja, čitanja i prevođenja kao i detaljnoj gramatičkoj raščlambi tekstoiva. Osobito se vrednuju kratke samostalne vježbe egzegeze i tumačenja jednog ili dvaju biblijskih stihova prema vlastitom izboru studenata. Ističe se bogatstvo novozavjetnog grčkog jezika a tumačenjem pojedinih riječi u izvornom tekstu nastoji se primjerima pokazati važnost poznavanja izvornih jezika za tumačenje biblijskih tekstova.

Kompetencija: Ovim kolegijem studenti stječu dublje poznavanje gramatike i sintakse novozavjetnog grčkog jezika. Osposobljeni su za korištenje knjižničnih i računalnih resursa u procesu egzegeze i tumačenja biblijskih tekstova.

Oblik provođenja: Predavanja, usmene i pismene vježbe, kolokviji, čitanje obvezne literature, vježbe upotrebe računalnih programa za biblijske jezike i knjižnične građe.

Ispit: Pismeni i usmeni ispit.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Ankete, kolokviji, referati, razgovor sa studentima.

Obavezna literatura: William D. Mounce, *Osnove gramatike biblijskoga grčkog jezika*, (Sarajevo: Biblijski i teološki resursi i trening, 2009); Nela Horak Williams, *Grčki jezik novog zavjeta*, (Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 1986); Jeremy Duff, *The Elements of New Testament Gree*, (Cambridge: Cambridge University Press, 2005); Biblworks, 2009.

Pomoćna literatura: J. W. Wenham, *The Elements of New Testament Greek*, (Cambridge: Cambridge University Press, 1991); Daniel B. Wallace, *The Basics of New Testament Syntax*, (Grand Rapids: Zondervan, 2000); Daniel B. Wallace, *Greek Grammar: Beyond the Basics*, (Grand Rapids: Zondervan, 2000).

TBJ-201 NZ grčki III (izborni)

Godina studija: II.

Semestar: II.

Tjedno sati: 3

Ukupno sati: 45

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Sljedeći gramatički i tekstualni sadržaji bit će obrađeni u ovome kolegiju: 1) „Mi“ konjugacija, 2) Glagolski načini konjunktiv i optativ, 3) Naročito bavljenje morfologijom i sintaksom teksta, 4) Čitanje 1. Ivanove poslanice na izvorniku i proširivanje grčkog rječnika Novoga zavjeta.

Kompetencija: Student će biti u stanju pročitati i analizirati svaki tekst u grčkom Novom zavjetu uz pomoć leksikona i rječnika.

Oblik provođenja: Predavanja i vježbe.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Pismeni. Redovita prisutnost – 10%; Kratke pismene provjere – 20%; Završni pismeni ispit – 70%

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Propitivanje studenata, kolokviji.

Obavezna literatura: Mounce, D. William. *Osnove gramatike biblijskog grčkog jezika*, prijevod: Miroslav Belint-Feudvarski, Sarajevo: Biblijski i teološki resursi i trening, 2009.; Amerl, Rudolf. *Grčko-hrvatski rječnik Novoga zavjeta*. Zagreb, Hrvatsko ekumensko biblijsko društvo, 2000.

Pomoćna literatura: Horak-Williams, Nela. *Grčki jezik Novoga zavjeta*. Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 1986.; Summers, Ray. *Essentials of New Testament Greek*. Nashville: Broadman Press, 1950. Black, Alan David. *Linguistics for Students of New Testament Greek*. Grand Rapids: Baker Book House, 1988.

TBJ-202 SZ hebrejski I

Godina studija: II.

Semestar: I.

Tjedno sati: 4

Ukupno sati: 60

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: U jednom semestru bit će obrađeni osnovni elementi hebrejske fonologije i morfologije uz sintaksu starozavjetnog jezika. Praćenje gramatičkih oblika tijekom nastave je predviđeno uz dva glavna teksta iz Postanka 1:1-31 i 22:1-19.

Kompetencija: Student će imati temeljne spoznaje hebrejskog jezika te njegove fonologije, morfologije, leksika i sintakse. Bit će pripremljen uz pomoć rječnika i gramatike razumijevati starozavjetni tekst, te koristiti ga za analizu biblijskog teksta i egzegeze.

Oblik provođenja: Predavanja, pismene vježbe i aktivno uključivanje studenta u nastavu

Ispit: mali ispiti te završni pismeni i usmeni test

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Propitivanje studenata te rješavanje zadataka

Obavezna literatura: Rebić, Adalbert. *Slovnica* (Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 1997). Lambdin, Thomas O. *Introduction To Biblical Hebrew* (New York: Charles Scribner's, 1971). Amerl, Rudolf. *Hebrejsko-hrvatski rječnik* (Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 1997).

Pomoćna literatura: Jenni, Ernst. *Lerbuch der hebräischen Sprache des Alten Testaments* (Basel und Frankfurt am Main: Helbing & Lichtenhahn, 1981).

TBJ-203 SZ hebrejski II (izborni)

Godina studija: III.

Semestar: II.

Tjedno sati: 4

Ukupno sati: 60

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Čitanje hebrejskog teksta, produbljivanje stečenog znanja fonologije i morfologije uz naglasak na konjugacije glagola. Upoznavanje i usmjeravanje studenta s radom programa Bible Works.

Kompetencija: Student će biti kompetentan u čitanju i analiziranju narativnog starozavjetnog teksta uz pomoć rječnika.

Oblik provođenja: Predavanja, pismene vježbe i aktivno uključivanje studenta u nastavi

Ispit: pismeni mali ispiti te završni pismeni i usmeni test

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Propitivanje studenata te rješavanje zadataka

Obavezna literatura: *Biblia Hebraica Stuttgartensia* (BHS, peto izdanje priredio A. Schenker, 1997). Jenni, Ernst. *Lerbuch der hebräischen Sprache des Alten Testaments* (Basel und Frankfurt am Main: Helbing & Lichtenhahn, 1981). Lambdin, Thomas O. *Introduction To Biblical Hebrew* (New York: Charles Scribner's, 1971). Amerl, Rudolf. *Hebrejsko-hrvatski rječnik* (Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 1997).

Pomoćna literatura: Kelley, H. Page. *Biblical Hebrew* (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1992). Gesenius' Wilhelm. *Handwörterbuch über das Alte Testament* (Berlin, Göttingen, Heidelberg: Springer-Verlag, 1962).

6.9.3. BIBLIJSKA TEOLOGIJA (TBT)

TBT-101 Uvod u Sveto pismo

Godina studija: I.

Semestar: I.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Uvodni dio ovog kolegija bavi se pitanjima objave, nadahnuća, nastanka pojedinih biblijskih knjiga, očuvanja i vrednovanja biblijskih rukopisa, drevnih i suvremenih prijevoda, kanonizacijom, ulogom Svetog pisma u povijesti kršćanske crkve i suvremenom društvu. Drugi dio kolegija usredotočuje se na pitanja biblijske hermeneutike i obrađuje čitav niz tema kao što su: specifičnosti biblijskih žanrova, povijest tumačenja Svetog pisma s posebnim naglaskom na razdoblje reformacije, odnos egzegeze i tumačenja, primijenjena hermeneutika, odnos Starog i Novog zavjeta i kontekstualizacija biblijske poruke. U završnom dijelu obrađuju se pitanja odnosa kulture i svetopisamske objave s posebnim naglaskom na odnos znanosti i Svetog pisma, utjecaj postmodernizma na tumačenje biblijskog teksta i uloga Svetog pisma u oblikovanju osobne duhovnosti.

Kompetencija: Ovaj kolegij pruža studentima pregled povijesti nastanka i prijevoda Svetog pisma i upoznaje ih s općim načelima i kratkom poviješću tumačenja biblijskog teksta.

Oblik provođenja: Predavanja, pismene vježbe, kolokviji, čitanje obvezne literature, referati, diskusije.

Ispit: Pismeni ispit.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Ankete, kolokviji, referati, razgovor sa studentima.

Obavezna literatura: Anto Popović, *Načela i metode za tumačenje Biblije*, (Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 2005); Gordon D. Fee i Douglas Stuart, *Kako u Bibliji pročitati ono što piše*, (Maruševec: ATF Press, 1999); Celestin Tomić, *Pristup Bibliji*, (Zagreb: Provincijati franjevac konventualaca, 1986); Wilfrid J. Harrington, *Uvod u Bibliju*, (Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 1977).

Pomoćna literatura: Julio Trebolle Barrera, *The Jewish Bible and the Christian Bible*, (Grand Rapids: Eerdmans, 1998); Norman L. Geisler i William Nix, *A General Introduction to the Bible*, (Chicago: Moody Press, 1997); Grant R. Osborne, *The Hermeneutical Spiral*, (Downers Grove: IVP Academic, 2006).

TBT-102 Uvod u SZ i starozavjetnu povijest*Godina studija:* I.*Semestar:* I.*Tjedno sati:* 2*Ukupno sati:* 30*ECTS bodovi:* 6

Sadržaj: Prvi dio kolegija bavi se uvodnim pitanjima u izučavanju Staroga zavjeta (zašto izučavati Stari zavjet, glavna načela tumačenja Starog zavjeta, podjela Starog zavjeta...). U drugom dijelu kolegija studenti uče glavne karakteristike povijesnih razdoblja Staroga zavjeta, te diskutiraju o važnosti izučavanja povijesti i arheologije za razumijevanje Staroga zavjeta. U trećem dijelu studenti se upoznaju s glavnim temama, motivima i karakteristikama nekih mudrosnih i poetskih knjiga Staroga zavjeta (spisi – hebr. *ketubim*).

Čitanje obavezne literature omogućuje detaljnije upoznavanje sa starozavjetnom povijesti i arheologijom, kao i upoznavanje s najvažnijim temama cijelog Starog zavjeta.

Kompetencija: Cilj ovog kolegija je upoznati studente s osnovnim karakteristikama Staroga zavjeta, glavnim razdobljima starozavjetne povijesti, te najznačajnijim temama mudrosne i poetske književnosti Staroga zavjeta.

Oblik provođenja: Predavanja, čitanje zadane literature i pismeni rad studenata.

Ispit: Pismeni.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Ispitivanje studenata, kolokviji ili ankete.

Obavezna literatura: Adalbert Rebić, *Središnje teme Staroga zavjeta*, Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 1996; Željko Gregor, *Prapovijest i biblijska arheologija*, Slavonski Brod: OEC Tri anđela, 1997; Željko Gregor, *Nastanak Izraela i biblijska arheologija*, Maruševec: ATF, 2002.

Pomoćna literatura: Članak „Povijest izraelskog naroda“ (prijevod Darko Pirija); Željko Porobija, Uvod u Bibliju (skripta); Gordon D. Fee i Douglas Stuart, *Kako u Bibliji pročitati ono što piše*, Maruševec: ATF, 1999.

TBT-103 Uvod u NZ i novozavjetnu povijest*Godina studija:* I.*Semestar:* I.*Tjedno sati:* 2*Ukupno sati:* 30*ECTS bodovi:* 5

Sadržaj: Novi zavjet su s podjednakim interesom proučavali i prijatelji i neprijatelji kršćanstva upravo zato što je u njemu opisan Isus i nastanak zajednice Njegovih sljedbenika – Crkve. Povijest o Isusu kao i Njegov nauk zauzimaju jedinstveno mjesto u vremenu. Dvadeset i sedam tekstova Novog zavjeta sadrže tu povijest i predstavljaju primarni fokus ovog predmeta.

Kompetencija: Saznati osnove o sljedećim pitanjima:

Što su o Novom zavjetu rekli protivnici kršćanstva?

Što Novi zavjet svjedoči sam o sebi?

Što kršćani kažu o Novom zavjetu?

Osnovna uvodna pitanja za svaki od 27 novozavjetnih dokumenata

Centralna poruka Novog zavjeta

Opće kulturni i religiozni značaj Novog zavjeta za današnjeg čovjeka

Oblik provođenja: Samostalno čitanje kompletnog Novog zavjeta, čitanje literature o Novom zavjetu, pismeni ispit

Ispit: Pismeni.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Kvizovi, propitivanje studenata, diskusija.

Obavezna literatura:

- Novi zavjet u prijevodu Kršćanske sadašnjosti.

- Ivan Dugandžić. *Kako su nastala evanđelja? Egzegetsko-teološki uvod i tumačenje izabranih poglavlja.*

Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1999.

- Robert H. Gundry. *Pregled Novog zavjeta.* Zagreb: Iliricum, 1981.

Pomoćna literatura:

- J. W. Harrington. *Uvod u Novi zavjet.* Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1990.

- Carson, Moo, Morris. *An Introduction to the New Testament.* Zondervan, 1992.

- Ivan Dugandžić. *Biblijska teologija Novog zavjeta.* Kršćanska sadašnjost, 2004.

- Felix Prosch. *Mnogo glasova jedna vjera. Teologija Novog zavjeta.* Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1988.

- Rudolf Schnackenburg. *Osoba Isusa Krista u četiri evanđelja.* Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1997.

TBT-104 Uvod u evanđelja

Godina studija: I.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj:

Kako su nastala evanđelja

Povijest i značenje pojma „evanđelje“

Vjera i povijest

Potruga za Isusom: Povijesni Isus

Sinoptičko pitanje i novozavjetna kritika

Uvodna pitanja: Matej, Marko, Luka, Ivan

Opći značaj novozavjetnih evanđelja

Kompetencija: Ovaj predmet želi studente upoznati s osobom Isusa Krista, njegovom pojavom u povijesti, njegovim naviještanjem, implikacijama njegove smrti i uskrsnuća za ranu crkvu, kao i implikacijama za naš današnji vjerski život. Primarni dokumenti koje ćemo istraživati bit će četiri evanđelja, a razmatrat ćemo kulturno-religiozni kontekst u kojem su napisani, baviti se uvodnim pitanjima, pitanjima sadržaja i utvrđivanjem značaja evanđelja za čovjeka 21. stoljeća.

Oblik provođenja: Kvizovi, čitanje evanđelja, čitanje obavezne i pomoćne literature, redovito pohađanje nastave, pismeni ispit.

Ispit: Pismeni

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Kvizovi, propitivanje studenata, rasprave, referati, kolokviji ili ankete.

Obavezna literatura:

- Četiri evanđelja: *Matej – Marko – Luka – Ivan*, u prijevodu Kršćanske sadašnjosti.

- Ivan Dugandžić. *Kako su nastala evanđelja? Egzegetsko-teološki uvod i tumačenje izabranih poglavlja*.

Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1999.

- Rudolf Schnackenburg. *Osoba Isusa Krista u četiri evanđelja*. Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1997.

- Robert H. Gundry. *Pregled Novog zavjeta*. Zagreb: Iliricum, 1981.

Pomoćna literatura:

- J. W. Harrington. *Uvod u Novi zavjet*. Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1990.

- Carson, Moo, Morris. *An Introduction to the New Testament*. Zondervan, 1992, pages 19-180.

- Robert H. Stein. *Studying the Synoptic Gospels*. Grand Rapids: Baker, 2001.

- Gordon D. Fee i Dougrals Stuart. *Kako u Bibliji pročitati ono što piše. Priručnik za razumijevanje Biblije*.

Maruševac: Adventistički teološki fakultet, 1999.

- Gordon D. Fee. *New Testament Exegesis. A Handbook for Students and Pastors*. Louisville: Westminster/John Know Press, 1993.

TBT-201 Petoknjžje

Godina studija: II.

Semestar: I.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Prvi dio kolegija bavi se uvodnim pitanjima u izučavanju Staroga zavjeta (zašto izučavati Stari zavjet, glavna načela tumačenja Starog zavjeta, podjela Starog zavjeta...). U drugom dijelu kolegija studenti uče glavne karakteristike povijesnih razdoblja Staroga zavjeta, te diskutiraju o važnosti izučavanja povijesti i arheologije za razumijevanje Staroga zavjeta. U trećem dijelu studenti se upoznaju s glavnim temama, motivima i karakteristikama nekih mudrosnih i poetskih knjiga Staroga zavjeta (spisi – hebr. *ketubim*).

Čitanje obavezne literature omogućuje detaljnije upoznavanje sa starozavjetnom povijesti i arheologijom, kao i upoznavanje s najvažnijim temama cijelog Starog zavjeta.

Kompetencija: Cilj ovog kolegija je upoznati studente s osnovnim karakteristikama Staroga zavjeta, glavnim razdobljima starozavjetne povijesti, te najznačajnijim temama mudrosne i poetske književnosti Staroga zavjeta.

Oblik provođenja: Predavanja, čitanje zadane literature i pismeni rad studenata.

Ispit: Pismeni.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Propitivanje studenata, kolokviji ili ankete.

Obavezna literatura: Adalbert Rebić, *Središnje teme Staroga zavjeta*, Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 1996; Željko Gregor, *Prapovijest i biblijska arheologija*, Slavonski Brod: OEC Tri anđela, 1997; Željko Gregor, *Nastanak Izraela i biblijska arheologija*, Maruševec: ATF, 2002.

Pomoćna literatura: Članak „Povijest izraelskog naroda“ (prijevod Darko Pirija); Željko Porobija, Uvod u Bibliju (skripta); Gordon D. Fee i Douglas Stuart, *Kako u Bibliji pročitati ono što piše*, Maruševec: ATF, 1999.

TBT-301 SZ spisi

Godina studija: III.

Semestar: I.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Cilj ovog kolegija je steći osnovni uvid u sadržaj trećeg dijela Starog zavjeta - Spise (*k^ethubim*), njihovo mjesto u kanonu Svetog pisma, kao i u povijesna, književna i teološka pitanja vezana za njih. Cilj je također steći uvid u značaj Spisa za crkvu danas, kao i ideje o tome kako omogućiti Spisima da utječu na oblikovanje kršćanske duhovnosti, crkvene zajednice, i pastoralni rad u suvremenom kontekstu.

U ovom kolegiju obrađivat će se:

Povjesna, književna i teološka pitanja osnovna za razumijevanje i odgovornu primjenu pojedinačnih knjiga iz Spisa u suvremenom kontekstu, usredotočenost na knjige Psalmi, Job, Mudre izreke, Propovjednik, Tužbalice i Estera,

Kompetencija: Na kraju ovog predmeta, studenti će (1) pokazati osnovnu kompetenciju vezanu za sadržaj i teološke perspektive knjiga starozavjetnih Spisa, (2) naučiti kako ovaj dio hebrejskog kanona daje prostor raznolikim glasovima unutar Svetog pisma i kako oni odražavaju složene i često suprotstavljene glasove unutar crkve, kao i steći ideju kako se mudro i u duhu ljubavi treba uključiti u taj dijalog; (3) poštovati doprinos Spisa za kršćansko oblikovanje kao i u postavljanju temelja za ono što pastor radi: duhovno usmjerava, predvodi u molitvi, pomaže pojedincima da svoju priču pronađu u velikoj biblijskoj, sudjeluje u bolu, proročki podstiče, stvara nadu, predvodi u bogoslužju, stimulira vjeru i gradi zajednicu.

Oblik provođenja: Predavanja, čitanje zadane literature i pismeni rad studenata.

Ispit: Pismeni ispiti (60%); seminarski rad (40%)

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Propitivanje studenata, kolokviji ili ankete.

Obavezna literatura: W. J. Harrington, *Uvod u Stari zavjet*, Zagreb 1977; N. Hohnjec, *Biblija u prozi*, Zagreb 2002; N. Hohnjec, *Umijeće biblijske mudrosti*, Zagreb 2001.

Pomoćna literatura: N. Hohnjec, *Kasna i mudrosna Biblija*, Zagreb 2006.; C. Tomić, *Začeci židovstva*, Zagreb 1988; Derek Kidner, *The Wisdom of Proverbs, Job, & Ecclesiastes*, Downers Grove, IL., 1985. Tremper Longman III & Raymond B. Dillard, *An Introduction to the Old Testament*, Nottingham 2007.

TBT-302 SZ proroci*Godina studija:* III*Semestar:* II*Tjedno sati:* 2*Ukupno sati:* 30*ECTS bodovi:* 5

Sadržaj: Ovaj predmet ima za cilj upoznati studente s fenomenom starozavjetnog proroštva u njegovom povijesnom i kulturnom kontekstu, te uvesti studente u razumijevanje glavnih karakteristika i tema starozavjetnih proroka. U prvom dijelu kolegija uvode se opća pitanja u vezi starozavjetnog proroštva (uloga proroka, proročko iskustvo, fenomen proroštva) te upoznaje studente s ambijentom u kojem su proroci djelovali i pisali (politički, društveni i ekonomski poredak onoga vremena). Drugi dio kolegija bavi se glavnim karakteristikama proročke literature kao i osnovnim načelima u tumačenju proročke literature. U trećem dijelu razmatraju se glavni elementi i razvoj teološke misli proroka u kontekstu cjelokupne starozavjetne misli, s posebnim naglaskom na sljedeće teme: opis Boga, sud i spasenje, mesijanizam, eshatologija, uloga Izraela i drugih nacija, socijalna pravda, duhovnost...

Kompetencija: Krajem semestra studenti trebaju biti u stanju demonstrirati poznavanje raznih aspekata biblijskog proroštva i ulogu proroka, u usporedbi sa sličnim pojavama onog vremena na Bliskom istoku. Također, studenti će poznavati ambijent u kojem su proroci djelovali i pisali; politički, društveni i ekonomski poredak onoga vremena. Osim toga, studenti će biti u stanju demonstrirati iscrpno poznavanje odabranih tekstova, imajući na umu njihovu teologiju, literarnu strukturu, te njihovu praktičnu primjenu. Studenti također trebaju biti sposobni izabrati pravilno tumačenje pojedinog teksta a u isto vrijeme odbaciti nekorisni materijal. Konačno, studenti će biti u stanju prepoznati glavne elemente i razvoj teološke misli proroka u kontekstu cjelokupne starozavjetne i biblijske misli.

Oblik provođenja: Predavanja, čitanje zadane literature u pismeni rad studenata.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Pismeni: Pročitana literatura: 10%. Završni pismeni ispit: 40%. Seminarski rad: 50%

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna pismena anketa, primjedbe i sugestije.

Obavezna literatura: Božo Lujić, *Starozavjetni proroci* (Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 2004). Rebić, Adalbert. *Prorok – Čovjek Božji* (Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 1996).

Pomoćna literatura: Rebić, Adalbert, *Amos – Prorok pravde* (Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 1993); Heaton, E. W., *The Old Testament Prophets* (London: Darton, Longman & Todd, 1977); Božo Lujić, *Iskustvo Boga i čovjeka u Jeremijinoj knjizi*, Zagreb: 1985.

TBT-202 Djela apostolska i poslanice I*Godina studija:* II.*Semestar:* I.*Tjedno sati:* 2*Ukupno sati:* 30*ECTS bodovi:* 5

Sadržaj: Upoznavanje studenata sa sljedećim sadržajima: 1.) Pristup biblijskoj egzezezi; 2.) Uvod u Djela apostolska s naglaskom na: a) Rođenje Crkve: Dj 1,1 – 5,42.; b) Progonstvo Crkve koje vodi ekspanziji: Dj 6,1 – 9,31.; c) Petrova djela i početak misije u neznabožičkim krajevima: Dj 9,32 – 12,25.; d) Pavlova misijska putovanja: Dj 13,1 - 20,38.; i e) Pavlov “križni put” od Jeruzalema do Rima: Dj 21,1 – 28,31.; te 3.) Egzegeza Pavlovih ranih poslanica, Galaćanima i Solunjanima.

Kompetencija: Nakon ovog kolegija student će bolje razumjeti prilike u ranoj apostolskoj Crkvi u kojoj dominira utjecaj Petra i Pavla kako nam o tome svjedoči knjiga Djela apostolska. Upravo ta spoznaja predstavlja će najbolji povijesni kontekst za razumijevanje spisa apostola Pavla.

Oblik provođenja: Predavanja, čitanje zadane literature i pismeni rad.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Pismeni. Redovita prisutnost – 10%; Seminarski rad – 20%;

Završni pismeni ispit – 70%

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Propitivanje studenata, rasprave, referati, kolokviji ili ankete.

Obavezna literatura: Ash, Anthony Lee. *Djela apostolska*. Novozavjetni komentari. Novi Sad: Dobra vest, 1986.; Tomić, Celestin. *Počeci Crkve Pavao – apostol naroda*. Zagreb:

Provincijat hrvatskih Franjevaca konventualaca, 1995.; Gundry, H. Robert. *Pregled Novog zavjeta*, Zagreb, Illiricum, Zondervan, 1981.; Matak, Dragutin. “Kome i kada je napisana Poslanica Galaćanima.” *Biblijski pogledi* sv. 1, br. 1 (1993): str. 63-74.;

Pomoćna literatura: White, G. Ellen. *Djela apostolska*. Maruševac: Znaci vremena, 2003.; Matak, Dragutin. “The Empirical Development of a College Curriculum of the Epistle to the Galatians.” Ph.D. dissertation. Andrews University, Berrien Springs, Michigan, 1992.; Matak, Dragutin. “Pavlovi protivnici u Galaciji.” *Biblijski pogledi* sv. 1, br. 2 (1993): str. 171-177.

TBT-203 Pavlove poslanice II

Godina studija: II.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Opće upoznavanje sljedećih Pavlovih poslanica uz egzegetsko proučavanje određenih ulomaka iz *Velikih Pavlovih poslanica*, Korinćanima i Rimljanima. Ovim su kolegijem obuhvaćene i *Poslanice iz sužanjstva*: Filemonu, Kološanima, Efežanima i Filipljanima; *Pastoralne poslanice*: Timoteju i Titu, te Hebrejima poslanica.

Kompetencija: Bolje razumijevanje naravi Pavlovih spisa kao cjeline, kao i sposobnost rasprave na izričito Pavlove teme - zakon, milost, opravdanje vjerom itd.

Oblik provođenja: Predavanja, čitanje zadane literature i pismeni rad.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Pismeni. Redovita prisutnost – 10%; Seminarski rad – 20%;

Završni pismeni ispit – 70%

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Propitivanje studenata, rasprave, referati, kolokviji ili ankete.

Obavezna literatura: Gundry, H. Robert. *Pregled Novog zavjeta*, Zagreb, Illiricum,

Zondervan, 1981. Bruce F. Frederick. *Rimljanima*. Novozavjetni komentari. Novi Sad: Dobra vest, 1983.
Pomoćna literatura: White, G. Ellen. *Djela apostolska*. Maruševac: Znaci vremena, 2003.; Moris, Leon. *Prva Korinćanima*. Novozavjetni komentari. Novi Sad: Dobra vest, 1984.
 Nichol, D. Francis, ur. *Seventh-day Adventist Bible Commentary*. Revised. 6. i 7. vol. Washington, DC: Review and Herald, 1976-1980.;

TBT-204 Biblijska apokalipsa I

Godina studija: II.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Kratak pregled Danijelova života i vremena. Egzegezom na hrvatskom jeziku razmatrati praktične primjene Božje brige za svoj narod u temama kao što su: Tragedija i trijumf, svjetska kraljevstva, progongstva vjernih, kažnjavanje poganskih kraljeva, Božji dom pod istragom, smrt kneza, borba iza zavjese, svijet u ratu i posljednja pobjeda.

Kompetencija: Proučavanjem ovog kolegija student će bolje razumjeti kristocentričnu narav Knjige proroka Daniela i biti još više uvjeren kako Bog upravlja poviješću.

Oblik provođenja: Predavanja, čitanje zadane literature i pismeni rad.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Pismeni. Redovita prisutnost – 10%; Seminarski rad – 20%;

Završni pismeni ispit – 70%

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Propitivanje studenata, rasprave, referati, kolokviji ili ankete.

Obavezna literatura: Doughan, J. *Secrets of Daniel*, Hagerstown, Review and Herald, 2000.

Gregor, Željko, *Život i vizije proroka Daniela*, Maruševac, Adventistički teološki fakultet, 2008. Maxwell, Mervyn, *God Cares Vol I, The Message of Daniel*, Boise, Idaho, Pacific Press, 1981. Stefanović, Zdravko, *Daniel, Commentary of the Book of Daniel*, Nampa, Idaho, Pacific Press, 2007.

Pomoćna literatura: Ferch, A. J. *The Book of Daniel and the "Maccabean Thesis"*. - *AndrewsUniversity Seminary Studies* 21., str. 129.-141., 1983. Harrison, R. K. *Introduction to the Old Testament*. - Grand Rapids, Eerdmans, 1969. Hasel, G. *Establishing a Date for the Book of Daniel*, str. 84.-164. u *Symposium on Daniel*, ur. Montgomery, J. A. *A Critical and Exegetical Commentary on the Book of Daniel*, - Edinburgh, T & T Clark, 1979. Kitchen, K. *The Aramaic of Daniel*, str. 31.-79. u *Notes on Some Problems in the Book of Daniel*, ur. D. J. Wiseman, et al. - London, Tyndale, 1970. Miller, S. R. *Daniel*. Nashville, Broadman and Holman Publishers, 1994. Yamauchi, E. *Persia and the Bible*. - Grand Rapids, Baker Book House, 1990.

TBT-303 Biblijska apokalipsa II

Godina studija: III.

Semestar: I.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj:

Apokaliptika kao centar poruke Kršćanske adventističke crkve

Biblijsko poimanje kraja vremena

Židovska apokaliptička literatura i njena specifičnost

Uvod u metodologiju studiranja Ivanovog Otkrivenja

Egzegeza Ivanovog Otkrivenja

Hermenautska primjena Ivanovog Otkrivenja na nas

Kompetencija: Ovaj predmet želi studente upoznati s apokaliptičkim načinom razmišljanja tipičnim za judaizam prvog stoljeća naše ere, a posebno izraženim u Ivanovom Otkrivenju. U tijeku nastave egzegetski ćemo istraživati Ivanovo Otkrivenje, njegov fokus, starozavjetnu pozadinu i poruku za originalne čitaoce. Krajnji cilj je primjena Ivanove poruke iz 1. stoljeća na nas koji u 21. stoljeću iščekujemo kulminaciju povijesti svijeta skiciranu u Ivanovom Otkrivenju.

Oblik provođenja: Redovito pohađanje nastave, pročitati Ivanovo Otkrivenje više puta u cijelosti u izdanju Kršćanske sadašnjosti, čitati obaveznu i pomoćnu literaturu, pismeni ispit.

Ispit: Pismeni

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Kvizovi, propitivanje studenata, rasprave, referati, kolokviji ili ankete.

Obavezna literatura:

- Dugandžić, Ivan. *Kako su nastala evanđelja? Egzegetsko-teološki uvod i tumačenje izabranih poglavlja.* Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1999. Str. 177-184 obavezno.

- Gundry, H. Robert. *Pregled Novog zavjeta.* Zagreb: Iliricum, 1981. Str. 286-300 obavezno.

- Knight, R. George. *The Apocalyptic Vision and the Neutering of Adventism. Are we erasing our relevancy?* Hagerstown: Review and Herald Publishing Association, 2008. Str. 7-27 obavezno.

- Lorencin, Igor. *Dekodiranje Apokalipse. Dok se nižu nagađanja o budućnosti što nam poručuje Otkrivenje?* Maruševac: Adventistički teološki fakultet, 2009.

- Paulien, Jon. „Što Biblija kaže o vremenu svršetka.“ Maruševac: Adventistički teološki fakultet i Znaci vremena, 2009.

Komentari:

- Aune, E. David. *Revelation.* Word Biblical Commentary. 3 vols. Dallas: Word Books Publishers, 1997.

- Beale, K. Gregory. *The Book of Revelation.* The New International Greek Commentary. Grand Rapids: Eerdmans, 1999.

- Paulien, Jon. *The Deep Things of God. An Insider's Guide to the Book of Revelation.* Hagerstown: Review and Herald Publishing Association, 2004.

- Paulien, Jon. *Armageddon at the Door. An Insider's Guide to the Book of Revelation.* Hagerstown: Autumn House Publishing, 2008.

- Paulien, Jon. *The Bible Explorer. Audiocassette Series.* 5 vols. Harrisburg: TAG, 1996.

- Stefanović, Ranko. *Revelation of Jesus Christ. Commentary on the Book of Revelation,* Berrien Springs: Andrews University Press, 2002.

Uvodi:

- Brown, E. Raymond. *An Introduction to the New Testament.* New York: Doubleday, 1997. Str. 773-813.

- Carson, Moo, Morris. *An Introduction to the New Testament.* Zondervan, 1992. Str. 465-486.

Pozadina:

- Collins, J. John. *The Apocalyptic Imagination. An Introduction to Jewish Apocalyptic Literature*. 2nd Ed. Grand Rapids: Eerdmans, 1998.
- DeSilva A. David. „The Social setting of the Revelation to John: Conflicts Within, Fears Without“. *Westminster Theological Journal* 54 (1992): 273-302.
- *The Old Testament Pseudepigrapha: Apocalyptic Literature & Testaments*. Ed. James H. Charlesworth. Vol 1. New York: Doubleday, 1983.
- Paulien, Jon. „Armageddon.“ *Anchor Bible Dictionary*. Vol. 1. 394-395.
- Paulien, Jon. *Decoding Revelation's Trumpets*. Andrews University Seminary Doctoral Dissertation series 11. Berrien Springs: Andrews University Press, 1987.
- Ranisavljević, Danijel. „Uloga Isusova svjedočanstva prema prologu Ivanova Otkrivenja – njegove implikacije na život crkve“. *Biblijski pogledi* 5 (1995): 65-88.
- Stefanović, Ranko. *The Background Meaning of the Sealed Book of Revelation 5*. Andrews University Seminary Doctoral Dissertation series 22. Berrien Springs: Andrews University Press, 1996.
- Strand, A. Kenneth. *Interpreting the Book of Revelation. Hermeneutical Guidelines with Brief Introduction to Literary Analysis*. Naples: Ann Arbor Publishers, 1979.
- *Symposium on Revelation – Book I & II*. Ed. Frank B. Holbrook. Silver Spring: Biblical Research Institute, 1992.

TBT-205 Isusove parabole (izborni)*Godina studija:* II.*Semestar:* I.*Tjedno sati:* 2*Ukupno sati:* 30*ECTS bodovi:* 5

Sadržaj: Povijesni pregled tumačenja Isusovih paraboli – usporedbi. Osvrt na rabinske parabole, te kako se Isusove razlikuju od njih. Ustanovljavanje četiri koraka pri tumačenju parabola, klasifikacija prema sadržaju i analiza koliko god to vrijeme dopušta.

Kompetencija: Student više neće analizirati Isusove usporedbe napamet prema „nadahnuću“. Iznad svega će se truditi utvrđivati biblijski kontekst u kojem je parabola napisana i nastojati odrediti osnovnu poruku parabole.

Oblik provođenja: Predavanja, čitanje zadane literature i pismeni rad.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Pismeni. Redovita prisutnost – 10%; seminarski rad – 20%, završni pismeni ispit – 70%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Propitivanje studenata, rasprave, referati, kolokviji ili ankete.

Obavezna literatura: White, G. Ellen. *Isusove usporedbe*. Zagreb: Adventus, 2004.;

Tomić, Celestin. *Isus iz Nazareta – Bog-s-nama*. Zagreb: Provincijati hrvatskih franjevaca konventualaca, 1990.; Golubić, Mirko. *Riječi velikog učitelja*. Zagreb: Znaci vremena, 1981.

Pomoćna literatura: McArthur, K. Harvey i Johnston M. Robert. *They Also Taught in Parables*. Grand

Rapids: Zondervan Publishing House, 1990. Stein, H. Robert. *An Introduction to the Parables of Jesus*. Philadelphia: The Westminster Press, 1981.

Clark, E. Dennis. *Žvot i učenje Isusa iz Nazareta Mesije*. Zagreb: Duhovna stvarnost, 1986.; Bornkamm, Günther. *Isus iz Nazareta*. Sarajevo: Jukić, 1981.

TBT-105TU Uvod u NZ (izborni)

Godina studija: I.

Semestar: I.

Tjedno sati: 1

Ukupno sati: 15

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Novi su zavjet s podjednakim interesom proučavali i prijatelji i neprijatelji kršćanstva upravo zato što je u njemu opisan Isus i nastanak zajednice Njegovih sljedbenika – Crkve. Povijest o Isusu kao i Njegov nauk zauzimaju jedinstveno mjesto u vremenu upravo zato što je kršćanstvo jedina povijesna religija u cijelosti. Dvadeset i sedam tekstova Novoga zavjeta sadrže tu povijest.

Kompetencija: Cilj je ovoga kolegija:

1. Upoznati krajolik Palestine.
2. Upoznati ljude među kojima je Isus živio i djelovao.
3. Upoznati religijske i političke prilike u Isusovo vrijeme.

Oblik provođenja: Čitanje zadane literature, konzultacija i pismeni rad.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Pismeni. Seminarski rad – 30%, završni pismeni ispit – 70%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Konzultacije.

Obavezna literatura: Anto Popović, *Novozavjetno vrijeme*, Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 2007.

Pomoćna literatura: Gundry, H. Robert. *Pregled Novoga zavjeta*. Zagreb: Ilyricum, 1981.

Bornkamm, Günther. *Isus iz Nazareta*. Sarajevo: Jukić, 1981. Borović, Pavle. *Biblijski priručnik*. 1 i 2. Zagreb: Znaci vremena, 1991.

TBT-106TU Uvod u SZ (izborni)

Godina studija: I.

Semestar: I.

Tjedno sati: 1

Ukupno sati: 15

ECTS bodovi: 3

Sadržaj: Cilj ovog predmeta je osposobiti studente za samostalno kritičko čitanje teološke literature te vježbati pisanje kritičkog osvrt na pročitano djelo. Studenti usavršavaju svoje osnovno znanje Staroga zavjeta čitanjem i analiziranjem preporučene literature.

Kompetencija: Student će biti sposoban samostalno kritički čitati biblijsko-teološku literaturu, te pisati kritički osvrt na pročitano djelo.

Oblik provođenja: Čitanje zadane literature, konzultacije s nastavnikom, izvještaj o pročitanoj literaturi, ispiti

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Završni ispit (60%), kritički osvrt na knjigu (40%)

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna pismena anketa

Obavezna literatura:

„Starozavjetni proroci“, Božo Lujić, Kršćanska sadašnjost, Zagreb.

„Daniel: vizija kraja“, Jacques Doukhan, Biblijski pogledi, sv. 5/br.1-2, 1997.

„Handbook on the Pentateuch“, Victor P. Hamilton, Grand Rapids, Baker Book House.

TBT-107TU Stari zavjet I (izborni)

Godina studija: I.

Semestar: I.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Cilj ovog predmeta je osposobiti studente za samostalno kritičko čitanje teološke literature te vježbati pisanje kritičkog osvrta na pročitano djelo. Studenti usavršavaju svoje osnovno znanje Staroga zavjeta čitanjem i analiziranjem preporučene literature.

Kompetencija: Student će biti sposoban samostalno kritički čitati biblijsko-teološku literaturu, te pisati kritički osvrt na pročitano djelo.

Oblik provođenja: zadane literature, konzultacije s nastavnikom, izvještaj o pročitanoj literaturi, ispiti.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Završni ispit (60%), kritički osvrt na knjigu (40%)

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna pismena anketa

Obavezna literatura:

a) „Drugi – mogućnost ljubavi. Biblijsko poimanje odnosa prema drugome“, Božo Lujić, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2003.

b) „Daniel: vizija kraja“, Jacques Doukhan, Biblijski pogledi, sv. 5/br.1-2, 1997.

c) „Handbook on the Pentateuch“, Victor P. Hamilton, Grand Rapids, Baker Book House.

d) „Postanak – starozavjetni komentari“, Derek Kidner. (Dobra Vest, Novi Sad).

TBT-206TU Stari zavjet II (izborni)

Godina studija: II.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2.

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Cilj ovog predmeta je osposobiti studente za samostalno kritičko čitanje teološke literature te vježbati pisanje kritičkog osvrta na pročitano djelo. Studenti usavršavaju svoje osnovno znanje Staroga zavjeta čitanjem i analiziranjem preporučene literature.

Kompetencija: Student će biti sposoban samostalno kritički čitati biblijsko-teološku literaturu, te pisati kritički osvrt na pročitano djelo.

Oblik provođenja: Čitanje zadane literature, konsultacije s nastavnikom, izvještaj o pročitanoj literaturi, ispiti.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Završni ispit (60%), kritički osvrt na knjigu (40%)

Praćenje kvalitete i uspješnosti: anonimna pismena anketa

Obavezna literatura:

a) Rebić, Adalbert, *Amos – Prorok pravde* (Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 1993).

b) Joice G. Baldwin, *Hagaj, Zaharija, Malahija* (Novi Sad: Dobra vest, 1990).

c) Božo Lujčić, *Iskustvo Boga i čovjeka u Jeremijinoj knjizi* (Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 1985).

d) Frank B. Holbrook, ed. *70 Weeks, Leviticus, Nature of Prophecy* (Washington, D.C.: Biblical Research Institute, 1986.), str. 129-256.

TBT-108TU Novi zavjet I (izborni)

Godina studija: I.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Povijest o Isusu kao i Njegov nauk zauzimaju jedinstveno mjesto. Ovaj se kolegij bavi osnovnim temama u vezi s Isusom kao što su: Povijesni Isus, Narav mesijanskih proročanstava, Isusovo prapostojanje i utjelovljenje, Središnje teme Isusova naučavanja, Križ kao „ludost mudrija od ljudi“ (Ef 3,19; 1 Kor 1, 18.23), Važnost Isusova uskrsnuća, Isus kao svećenik koji dolazi i Isus kao Pobjednik koji se opravdava pred svojim stvorenjima.

Kompetencija: Cilj je ovoga kolegija produbiti svoje poznavanje činjenica o Isusu. Zavoljeti život kojim je On živio i oduševiti se genijalnim i ujedno jednostavnim rješenjima najsloženijih čovjekovih problema.

Oblik provođenja: Čitanje zadane literature, konzultacija i seminarski rad.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Pismeni, seminarski rad – 30%, završni pismeni ispit – 70%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Konzultacije.

Obavezna literatura: *Neusporedivi Isus, Čovjek, Njegova vijest i zadaća*. Urednik: Bryan W.

Ball. Zagreb: Znaci vremena, 2007.

Pomoćna literatura: White, G. Ellen. *Isusov život*. Zagreb: Znaci vremena, 2000.; Golubić, Mirko. *Riječi velikog učitelja*. Zagreb: Znaci vremena, 1981.; Augustinović, Augustin. *Povijest Isusova*. Vol. 1 i 2. Zagreb - Sarajevo: Kršćanska sadašnjost i Teološka biblioteka Sarajevo, 1984.; Bornkamm, Günther. *Isus iz Nazareta*. Sarajevo: Jukić, 1981.

TBT-207TU Novi zavjet II (izborni)*Godina studija:* II.*Semestar:* I.*Tjedno sati:* 2*Ukupno sati:* 30*ECTS bodovi:* 5

Sadržaj: Dok se nagađanja o kraju svijeta množe, valja obratiti pozornost na biblijski opis vremena svršetka i povratka našega Gospodina. Ovaj se kolegij bavi sljedećim pitanjima: Kako su vjernici Staroga zavjeta razumijevali kraj svijeta počevši s knjigom Postanka? Što kažu o kraju vremena Isus, Pavao, Petar i Ivan? Koje su biblijske nedoumice u vezi s dešifriranjem budućnosti? Kako je opisan svršetak svijeta u literaturi između dvaju zavjeta?

Koji je glavni problem u proučavanju Knjige Otkrivenja? Koje je središnje pitanje u završnoj krizi?

Kompetencija: Cilj je ovoga kolegija:

1. Uočiti osnovne postavke Staroga zavjeta o kraju vremena.
2. Upoznati se s učenjem Novoga zavjeta o vremenu svršetka.
3. Obogatiti svoj duhovni život biblijskim razumijevanjem vremena.

Oblik provođenja: Čitanje zadane literature, konzultacija i seminarski rad.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Pismeni, seminarski rad – 30%, završni pismeni ispit – 70%

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Konzultacije.

Obavezna literatura: Jon Paulien, *Što Biblija kaže o vremenu svršetka*, Zagreb: Adventistički teološki fakultet, 2009.

Pomoćna literatura: Stefanović, Zdravko, *Daniel, Commentary of the Book of Daniel*, Nampa, Idaho, Pacific Press, 2007.; Stefanović, Ranko, *Revelation of Jesus Christ, Commentary of the Book of Revelation*, Berrien Springs, Andrews University Press, 2002.;

Gregor, Željko, *Život i vizije proroka Daniela*, Maruševac, Adventistički teološki fakultet, 2008.; Maxwell, Mervyn, *God Cares Vol I, The Message of Daniel*, Boise, Idaho, Pacific Press, 1981.

6.9.4. SUSTAVNA TEOLOGIJA (TST)**TST-101 Uvod u filozofiju i kršćansku misao***Godina studija:* I*Semestar:* I*Tjedno sati:* 2*Ukupno sati:* 30*ECTS bodovi:* 5

Sadržaj: Glavne cjeline: 1. Opće napomene o značenju filozofije i njezinog odnosa spram znanosti, umjetnosti i religije. 2. Ontologija i metafizika, s osobitim osvrtom na pitanje postojanja Boga. 3. Teorija spoznaje – o izvorima i granicama znanja, o vrstama znanja i definicijama istine. 4. Estetika – o definiciji lijepog, o

umjetnički lijepom, odnosima subjektivizma i objektivizma, te istine u umjetnosti. 5. Postmoderna – osnovni pojmovi (metanaracija, decentriranje, dekonstrukcija, diskurs moći); utjecaj postmoderne na suvremenu kulturu); odnos kršćanstva i postmoderne. Predavanja se također dotiču i teorije jezika, kulture, politike, te brojnih drugih filozofskih pitanja.

Kompetencija: Cilj je predmeta da student dobije općeniti uvid u glavnu filozofsku problematiku, kako bi se produbilo i razumijevanje sistematske teologije, kao i kulturološkog konteksta pastoralnog rada.

Oblik provođenja: Predavanja, čitanje zadane literature i pismeni rad studenata.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Pismeni. Redovita prisutnost – 10%; Referat o pročitanom izvornom djelu iz etike – 40%; Završni pismeni ispit – 50%

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Propitivanje studenata, rasprave, referati, kolokviji ili ankete.

Obavezna literatura: Željko Porobija, *Uvod u filozofiju* (skripta, 2006.); Arnold Anznbacher, *Filozofija* (Zagreb, Školska knjiga, 1992).

Pomoćna literatura: B. Kalin, *Povijest filozofije* (Zagreb: Školska knjiga, 2002).

TST-201 Biblija i etika

Godina studija: I

Semestar: II

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Obradit će se prvo tradicionalni etički sustavi (etika vrline, deontologija, utilitarizam i kršćanska etika), da bi se potom određena pozornost posvetila etičkim idejama 20. stoljeća i suvremenosti (fenomenološka etika Maxa Schellera, Sartreov egzistencijalizam, etika odgovornosti Maxa Webera, Fletcherova etika situacije, praxisovska etika, Rawlsova teorija pravednosti), s posebnim naglaskom na postmodernu problematiku (Kierkegaard i Nietzsche; neo-spinozizam, metafizičko nasilje, Milbank). Analizirat će se i pokušaji meta-etičkog diskursa i mogućnost objektivno-znanstvenog diskursa o etici. Razvija se traganje za načelima ispravnog postupanja i osjetljivost za argumente u etičkoj raspravi, kao i svijest o socijalnim aspektima etičkog učenja.

Kompetencija: Cilj je predmeta da student dobije općeniti uvid u etiku kao filozofsku disciplinu, kako bi u kasnijim studijima mogao shvatiti temelje kršćanske etike i odgovore na zasebna etička i bioetička pitanja. Na kraju bavljenja predmetom student bi trebao biti sposoban razlikovati i kritički prosuđivati glavne etičke sustave.

Oblik provođenja: Predavanja, čitanje zadane literature i pismeni rad studenata.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost – 10%, referat o pročitanom izvornom djelu iz etike – 40%, završni pismeni ispit – 50%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Propitivanje studenata, rasprave, referati, kolokviji ili ankete.

Obavezna literatura: Čehok, Ivan, Koprek Ivan, i dr. *Etika: priručnik jedne discipline*, Zagreb: Školska knjiga, 1996. Talanga, J, *Uvod u etiku*, Zagreb 1999.;

Pomoćna literatura: Kant, Immanuel, *Zasnivanje metafizike morala*; Frankena, W.K, *Etika*, Zagreb 1993; Mabbot, J.D. *Uvod u etiku*, Željko Porobija, *Etika* (skripta, 2006.);

TST-202 Biblijske doktrine I

Godina studija: II.

Semestar: I.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Upoznavanje studenata s osnovnim biblijskim učenjima i vjerovanjima Adventističke crkve. Predmet obuhvaća sljedeće cjeline. 1. Uvodna razmatranja o značenju teologije; 2. Nauk o objavi i Svetom pismu; 3. Nauk o Bogu; 4. Nauk o čovjeku i grijehu; 5. Nauk o spasenju i značenju križa; 6. Nauk o Crkvi; 7. Nauk o sudu i posljednjim događajima.

Kompetencija: Nakon pohađanja ovog predmeta student bi trebao biti osposobljen da razumije, izloži i obrani osnovna vjerovanja Crkve, utemeljena na autoritetu Svetog pisma i da ih jasno razlučuje od drugih vjerovanja, tradicija i misaonih sustava. Student bi trebao razumjeti međusobnu povezanost doktrina, te uvidjeti njihovu praktičnu stranu. Isto tako, razvijat će se studentova sposobnost za samostalno istraživanje značenja doktrine.

Oblik provođenja: Predavanja, čitanje zadane literature i pismeni rad studenata.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost – 10%, seminarski rad – 40%,

Završni pismeni ispit – 50%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Propitivanje studenata, rasprave, referati, kolokviji ili ankete.

Obavezna literatura: Richard Rice, *Uvod u kršćansku teologiju* (Maruševac, ATF: 1987).

Pomoćna literatura: Dederen, Raoul (ed). *Handbook of SDA Theology*. Hagerstown, MD: R&H Pub. Assoc., 2000.; profesorove skripte (*Doktrina o križu; Doktrina o istražnom sudu*).

TST-203 Biblijske doktrine II

Godina studija: II.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Upoznavanje studenata s osnovnim biblijskim učenjima i vjerovanjima Adventističke crkve.

U ovome semestru obradit će se sljedeće tematske cjeline:

Priroda i svrha kršćanske Crkve (spasenje i Crkva, dijelovi doktrine o Crkvi, evanđelje i Crkva, Crkva kao Božji narod, Crkva kao tijelo Kristovo, duhovni darovi, Ellen G. White i dar proroštva)

Misionska djelatnost kršćanske crkve (djelokrug i sadržaj misijske djelatnosti kršćanske crkve, spasenje nekršćana, oblik kršćanske misijske djelatnosti, crkvena organizacija, prava Crkva)

Vjernici kršćanske Crkve: njihov duhovni status (novorođenje, opravdanje: spasenje vjerom, legalizam: spasenje djelima, spasenje i Božji zakon, posvećenje, spasenje i čovjekova sloboda, kršćansko savršenstvo)

Vjernici kršćanske crkve: njihov način života (kršćanski identitet i ponašanje, život u Duhu, značenje ljubavi, ljubav i zakon, ljubav prema Bogu, ljubav prema drugima, obiteljske obaveze, odgovornost prema Crkvi, društvene odgovornosti, političke odgovornosti)

Značenje kršćanskog bogoslužja (značenje bogoslužja, sadržaj bogoslužbenog doživljaja, molitva, krštenje, Gospodnja večera, uloga vjerskih simbola)

Nauk o posljednjim događajima: temelji adventističke eshatologije (suvremenost kršćanske eshatologije, biblijsko shvaćanje vremena, Isus i kraj povijesti, proroštvo i povijest, adventizam i adventni pokret, Krist u nebeskom svetištu)

Nauka o posljednjim događajima: sadržaj i značenje posljednjih događaja (kratki pregled završnih događaja, konačna sudbina zlih, značenje vječnog života, vječni život i obnovljenje, budućnost i sadašnjost)

Doktrina o suboti (uvod, od subote do nedjelje, značenje subote, doživljaj subote)

Kompetencija: Nakon pohađanja ovog predmeta student bi trebao biti osposobljen da razumije, izloži i obrani osnovna vjerovanja Crkve, utemeljena na autoritetu Svetog Pisma i da ih jasno razlučuje od drugih vjerovanja, tradicija i misaonih sustava. Student bi trebao razumjeti međusobnu povezanost doktrina, te uvidjeti njihovu praktičnu stranu, osobito u nastavi vjeronauka. Isto tako, razvijat će se studentova sposobnost za samostalno istraživanje značenja doktrine.

Oblik provođenja: Predavanja, čitanje zadane literature i pismeni rad studenata.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Pismeni. Seminarski rad – 50%; Završni pismeni ispit – 50%

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Propitivanje studenata, rasprave, referati, kolokviji ili ankete.

Obavezna literatura: Richard Rice, *Uvod u kršćansku teologiju* (Maruševac, ATF: 1987).

Pomoćna literatura: Dederen, Raoul (ed). *Handbook of SDA Theology*. Hagerstown, MD: R&H Pub. Assoc., 2000.; profesorove skripte (*Doktrina o sudu*).

TST-301 Teologija reformacije

Godina studija: III.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Upoznavanje studenta s uvjetima te s povijesnim kontekstom reformacije. Znakoviti teološki motivi u Lutherovoj, Calvinovoj, te radikalnoj reformaciji, kao i protureformaciji, s naglaskom na soteriologiju, ekleziologiju, i biblijski autoritet, a koji su podijelili zapadnu crkvu. Poseban fokus je stavljen na doktrine o opravdanju i posvećenju te njihove implikacije na kršćansku teološku misao, stavove, život i bogoslužje.

Kompetencija: 1. Upoznati studenta s osnovnim definicijama i metodološkim pristupom teologiji reformacije kao znanosti, te s istraživačkim resursima i metodama za izučavanje teologije reformacije. 2. Upoznati studenta s poviješću reformacije, te razvojem teološke misli Reformacije, kao i sa stvaranjem i razvojem doktrina, i to od kraja srednjovjekovnog doba preko razdoblja reformacije do ortodoksnih teoloških pozicija reformacije.

Ohrabriti studenta na istraživački rad, i to: 1. Detaljnim informiranjem i analizom određenih zbivanja i stvaralaštva u povijesti reformacije u obrađivanom razdoblju kako bi se proniklo u suodnos teoloških pozicija teologa reformacije. 2. Sistematiziranjem obrađenog povijesnog i teološkog gradiva u cilju sveobuhvatnog uvida u gradivo te njegova uzročno-posljedičnog odnosa.

Oblik provođenja: Predavanja, povremene diskusije, seminarska prezentacija studenata, semestarski rad u suglasnosti s pravilima o pisanju radova na visokoškolskoj razini (12-14 stranica), a rad bitno utječe na konačnu ocjenu, pismeni izvještaj/kritika o pročitanim knjigama (u dogovoru s profesorom, 3-6 stranica), prezentacije nastavnika, konzultiranje obvezne i dostupne literature u knjižnici i na web-u.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Kolokviji, povremeni testovi iz zadanih štiva u raznoj literaturi.

Ispit: Pismeni ispit na kraju semestra u trajanju od 100 min. Ukupno 56% točnih odgovora je potrebno kao minimum za prolaznu ocjenu (-2).

Obavezna literatura: Gonzales, Justo L. *A History of Christian Thought*. 3 vols. Nashville, Ten.: Abingdon Press, 1983.; Lohse, Bernard. *Martin Luther*. Zagreb: Teološki fakultet „MVI“, 2006.; McGrath, Alister E. *Reformation Thought*. Oxford: Blackwell, 1999.; Parker, Thomas H.L. *Jean Calvin*. Zagreb: Teološki fakultet „MVI“, 2007.

Pomoćna literatura: Althaus, Paul. *The Theology of Martin Luther*. Philadelphia: Fortress Press, 1981.; Niesell, Wilhelm. *The Theology of Calvin...* James Clark and Co., 2003.; McGrath, Alister E. *Historical Theology: An Intro. To the History of Christian Thought*. Oxford: Blackwell, 1998.; Pelikan, Jaroslav. *The Christian Tradition: A History of Devel. of Doctrine*. 5 vols. Chicago: CU Press, 1971.-1989.

TST-302 Razvoj adventističke teologije

Godina studija: III.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj:

- A) Pregled čimbenika koji utječu na prepoznatljivi spektar teoloških odrednica kod vodećih milerita (do 1844.) 1. Teološki korijeni 2. Mileriti – aktivnosti, vjerovanje, učenje
- B) Razvoj „sabatarijanske“ teologije – Što je adventističko u adventizmu? (1844-1886)
- C) Teološko preusmjerenje i sukobi – Što je kršćansko u adventizmu? (1886-1919)
- D) Ujedinjeno teološko grupiranje – Što je fundamentalističko u adventizmu? (1920-1950)
- E) Rastuće i prijeteće podjele na teološkom obzorju (1950 – do sada)

Kompetencija:

- A) Prouzročiti u studentu: a) stav prema povijesti razvoja adventističke teološke misli koji će biti kako analitičan tako i kritičan b) prepoznavanje zakonitosti u razvoju adventističke teologije
- B) Opskrbiti studenta metodama i materijalom koji će ga osposobiti da samostalno i kritički analizira i vrjednuje učenje Adventističke crkve kako u prošlosti tako i sadašnjosti.

C) Informiranjem i analizom određenih zbivanja i doktrinarno-teološkog stvaralaštva Adventističke crkve omogućiti studentu pregled razvoja doktrina i prakse crkve.

D) Omogućiti uvid i razumijevanje suvremenih napetosti i nesuglasja u teologiji Adventističke crkve u svjetlosti onoga što se zbivalo u povijesnom kontekstu u prošlosti.

E) Osposobiti studenta za razumijevanje temeljne hermeneutike koja je prisutna u razvoju adventističke teologije.

Oblik provođenja: Predavanja, povremene diskusije, semestarski rad u suglasnosti s pravilima o pisanju pismenih radova na visokoškolskoj razini (12-14 stranica), a rad bitno utječe na konačnu ocjenu, pismeni izvještaj/kritika o pročitanim knjigama (u dogovoru s profesorom, 3-6 stranica); seminarska prezentacija studenata, konzultiranje obvezne i dostupne literature u knjižnici i na webu, ispunjavanje određenih zahtjeva koji su programom predviđeni.

Ispit: pismeni ispit na kraju semestra u trajanju od 100 min. Ukupno 56% točnih odgovora je potrebno kao minimum za prolaznu ocjenu (-2).

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Kolokviji, povremeni testovi iz zadanih štiva u raznoj literaturi.

Obavezna literatura: Knight, R. George. *A Search for Identity; The Developmnet of SDA Beliefs*. Hagerstown, MD:R&H Publ. Assoc., 2000.; Guy, Fritz.*Thinking Theologically; Adventist Christianity and the Interpretation of Faith*.Berrien Springs,MI: Andrews University Press,1999.

Pomoćna literatura:

Damsteegt, P.Gerard. *Foundation of Seventh-day Adventist Message and Mission*. Grand

Rapids, Mich: WM.B. Eerdman's Publ. Co., 1978.; Dederen, Raoul (ed).*Handbook of SDA Theology*. Hagerstown,MD: R&H Pub. Assoc., 2000.; Froom, E. LeRoy. *Movement of Destiny*. Washington, D.C.:Review and Herald P.A.,1978.; Knight, R. George. *Millenial Fever and the end of the World: A story of Millerite Adventism*. Boise, ID: Pacific Press, 1993.; Pohler, J.Rolf. *Continuity and Change in Adventist teaching*. Frankfurt/Berlin: Peter

Lang, 2000.; Predavanja G. Knighta – Audio snimak na CD-u

TST-305TU Svjetonazori

Godina studija: I.

Semestar: I.

Tjedno sati: 1

Ukupno sati: 15

ECTS bodovi: 3

Sadržaj: Studente se osposobljava za samostalno kritičko čitanje i razumijevanje zadanih tekstova. Omogućuju im se diskusije, propitivanja i osvrti na pročitane tekstove tijekom osobnih ili skupnih mentorskih vježbi te ih se potiče na usporedno čitanje i vrednovanje istih u širem interdisciplinarnom kontekstu. Posebno se naglašava važnost dubljeg razumijevanja svjetonazorskih pravaca kako bi se studente osposobilo za razumijevanje suvremenih kretanja u društvu, za smislen i konstruktivan dijalog te odgovarajući odgojno-obrazovni i misijski rad.

Ovaj kolegij se jednim dijelom bavi i povijesnim pregledom svjetonazorskih pravaca ali težište je na upoznavanju sa suvremenim misaonim pravcima imajući u vidu potrebu za razumijevanjem novih globalizacijskih trendova i sve većih sudaranja vjera i kultura. Kršćanski teizam, deizam, naturalizam, nihilizam, egzistencijalizam, istočnjački panteistički monizam, postmodernizam samo su neki misaoni pravci koji čine ovaj kolegij, a od studenata se zahtijeva da više vremena posvete jednom svjetonazorskom pravcu prema vlastitom izboru.

Kompetencija: Cilj je ovog kolegija upoznati studente s nizom suvremenih svjetonazorskih pravaca. U konačnici studenti se osposobljavaju za samostalno kritičko čitanje i razumijevanje članaka i knjiga iz zadane tematike i potiče ih se na daljnje čitanje i istraživanje.

Oblik provođenja: Čitanje obvezne literature, osobni mentorski rad, pismeni rad i recenzija knjige.

Ispit: Pismeni ispit.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Ankete, kolokviji, referati, razgovor sa studentima.

Obavezna literatura: Jaroslav Pelikan, *Isus kroz stoljeća*, (Mostar: Ziral, Mostar, 1997); James W. Sire, *Izazov svjetonazora*, (Zagreb: STEPpress, 2002).

Pomoćna literatura: Paul G. Hiebert, *Transforming Worldviews*, (Grand Rapids: Baker Academic, 2008); Paul G. Hiebert, *Anthropological Insights for Missionaries*, (Grand Rapids: Baker Book House, 2009).

TST-205TU Biblijske doktrine I (zborni)

Godina studija: I.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Upoznavanje studenata s osnovnim biblijskim učenjima i vjerovanjima Adventističke crkve. Predmet obuhvaća sljedeće tematske cjeline:

Zadaća kršćanske teologije (važnost teologije, vjera i rasuđivanje, priroda i cilj teologije).

Nauk o otkrivenju (potreba za otkrivenjem, sredstva otkrivenja, biblijsko otkrivenje, proročko nadahnuće, nepogrešivost Biblije, sadržaj Biblije, kanon i tumačenje Biblije).

Nauk o Bogu: osnovna razmatranja (naša spoznaja o Bogu, postojanje Boga, filozofski podaci, biblijsko gledište o Bogu).

Nauk o Bogu: konstruktivni prijedlog (Bog i svijet, Božji identitet, Trojstvo).

Nauk o čovjeku - čovjek kao biće (problem čovjeka kao bića, čovjek kao stvoreno biće, čovjek kao tjelesno, društveno i seksualno biće, razvitak čovjeka, čovjek kao Božje obličje, čovjek - jedinstveno biće, čovjek - slobodno biće).

Nauk o čovjeku - čovjekovo stanje (značenje grijeha, posljedice grijeha, veliki sukob, priroda smrti, značenje smrti, budućnost poslije smrti).

Doktrina o Kristu: tko je bio Isus (kršćanstvo i Isus, Isus i Bog, Isusovo uskrsnuće, Razvoj kristologije, Biblijska doktrina o Kristu, Isus kao Bog i čovjek).

Doktrina o Kristu: što je Isus učinio (Isusov život i djelo, Isusova smrt i svrha).

Kompetencija: Nakon pohađanja ovog predmeta student bi trebao biti osposobljen da razumije, izloži i obrani osnovna vjerovanja Crkve, utemeljena na autoritetu Svetog pisma i da ih jasno razlučuje od drugih vjerovanja, tradicija i misaonih sustava. Student bi trebao razumjeti međusobnu povezanost doktrina, te uvidjeti njihovu praktičnu stranu, osobito u nastavi vjeronauka. Isto tako, razvijat će se sposobnost studenta za samostalno istraživanje značenja doktrine.

Oblik provođenja: Predavanja, čitanje zadane literature i pismeni rad studenata.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Seminarski rad – 50%, završni pismeni ispit – 50%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Propitivanje studenata, rasprave, referati, kolokviji ili ankete.

Obavezna literatura: Richard Rice, *Uvod u kršćansku teologiju* (Maruševac, ATF: 1987).

Pomoćna literatura: Dederen, Raoul (ed). *Handbook of SDA Theology*. Hagerstown, MD: R&H Pub. Assoc., 2000. (prevedeno i objavljeno u *Biblijskim pogledima.*), Željko Porobija, skripte (*Doktrina o križu*).

TST-206TU Biblijske doktrine II (izborni)

Godina studija: II

Semestar: I

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Upoznavanje studenata s osnovnim biblijskim učenjima i vjerovanjima Adventističke crkve.

U ovome semestru obradit ćemo sljedeće tematske cjeline:

Priroda i svrha kršćanske crkve (spasenje i Crkva, dijelovi doktrine o Crkvi, evanđelje i Crkva, Crkva kao Božji narod, Crkva kao tijelo Kristovo, duhovni darovi, Ellen G. White i dar proroštva).

Misionska djelatnost kršćanske crkve (djelokrug i sadržaj misijske djelatnosti kršćanske crkve, spasenje nekršćana, oblik kršćanske misijske djelatnosti, crkvena organizacija, prava Crkva).

Vjernici kršćanske crkve: njihov duhovni status (novorođenje, opravdanje: spasenje vjerom, legalizam: spasenje djelima, spasenje i Božji zakon, posvećenje, spasenje i čovjekova sloboda, kršćansko savršenstvo).

Vjernici kršćanske crkve: njihov način života (kršćanski identitet i ponašanje, život u Duhu, značenje ljubavi, ljubav i zakon, ljubav prema Bogu, ljubav prema drugima, obiteljske obaveze, odgovornost prema Crkvi, društvene odgovornosti, političke odgovornosti).

Značenje kršćanskog bogoslužja (značenje bogoslužja, sadržaj bogoslužbenog doživljaja, molitva, krštenje, Gospodnja večera, uloga vjerskih simbola).

Nauka o posljednjim događajima: temelji adventističke eshatologije (suvremenost kršćanske eshatologije, biblijsko shvaćanje vremena, Isus i kraj povijesti, proroštvo i povijest, adventizam i adventni pokret, Krist u nebeskom svetištu).

Nauka o posljednjim događajima: sadržaj i značenje posljednjih događaja (kratki pregled završnih događaja, konačna sudbina zlih, značenje vječnog života, vječni život i obnovljenje, budućnost i sadašnjost).

Doktrina o suboti (uvod, od subote do nedjelje, značenje subote, doživljaj subote).

Kompetencija: Nakon pohađanja ovog kolegija student bi trebao biti osposobljen da razumije, izloži i obrani osnovna vjerovanja Crkve, utemeljena na autoritetu Svetog pisma i da ih jasno razlučuje od drugih vjerovanja, tradicija i misaonih sustava. Student bi trebao razumjeti međusobnu povezanost doktrina, te uvidjeti njihovu praktičnu stranu, osobito u nastavi vjeronauka. Isto tako, razvijat će se studentova sposobnost za samostalno istraživanje značenja doktrine.

Oblik provođenja: Predavanja, čitanje zadane literature i pismeni rad studenata.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Seminarski rad – 50%, završni pismeni ispit – 50%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Propitivanje studenata, rasprave, referati, kolokviji ili ankete.

Obavezna literatura: Richard Rice, *Uvod u kršćansku teologiju* (Maruševac, ATF: 1987).

Pomoćna literatura: Dederen, Raoul (ed). *Handbook of SDA Theology*. Hagerstown, MD: R&H Pub. Assoc., 2000. (prevedeno i objavljeno u *Biblijskim pogledima*); Željko Porobija, skripte (*Doktrina o sudu*).

TST-303TU Biblija i etika (izborni)

Godina studija: III.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj:

Norme i vrste normi. Etičke norme

Hedonizam

Utilitarizam

Utilitarističko shvaćanje slobode

Kantov kategorički imperativ

Deontologija i pojam dužnosti kao samoočitih pravila

Deontološko shvaćanje kazne

Weberova etika odgovornosti

Situacionalistička etika

Etika vrline (Sokrat i Platon)

Aristotelov eudajmonizam

Metaetika

Intersubjektivnost u etici

Osnovni motivi postmoderne etike

Kršćanska etika

Različiti etički pristupi smrtnoj kazni

Kompetencija: Cilj je predmeta da student dobije općeniti uvid u etiku kao filozofsku disciplinu, kako bi u kasnijim studijima mogao shvatiti temelje kršćanske etike i odgovore na zasebna etička i bioetička pitanja, kako bi ih mogao utkati u svoj vjeronaučni program.

Oblik provođenja: Predavanja, čitanje zadane literature i pismeni rad studenata.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Referat o pročitanoj izvornoj djelu iz etike – 50%; Završni pismeni ispit – 50%

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Propitivanje studenata, rasprave, referati, kolokviji ili ankete.

Literatura: Željko Porobija, *Etika* (skripta, 2008); Čehok, Ivan, Koprek Ivan, i dr. *Etika: priručnik jedne discipline*, Zagreb:Školska knjiga, 1996; Talanga, J, *Uvod u etiku*, Zagreb 1999.; kao i druga literatura po dogovoru.

6.9.5. CRKVENA POVIJEST (TCP)

TCP-101 Opća povijest crkve I

Godina studija: II.

Semestar: I.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj:

1. *APOSTOLSKA I POST-APOSTOLSKA CRKVA:* Grčka, Rimska, i Hebrejska kontekstualna pozadina; Religije; Apostolski oci; Apologete; Crkveni oci.

2. *UTJECAJI, RAZVOJI I BORBE:* Gnosticizam; Montanizam; Opća crkva; Rim i Aleksandrija; Crkva i država; Progonstva.

3. *IMPERIJALNA CRKVA:* Borba protiv Arijanizma; Trinitarne i Kristološke borbe; Papstvo; Monasticizam; Jeronim; Augustin; Pelagije; Grgur I i ostali važniji pape..

4. *SREDNJI VIJEK:* Keltska crkva; Franci i Papinstvo; Istok i Zapad; Borba za investituru; Pokreti samostanskih reformi; Velika šizma; Novi duh Zapada; Križarski pokreti; Krivovjerja i inkvizicija; Crkveni redovi; Skolasticizam; Toma Aquinski; Avinjonsko ropstvo i Zapadni raskol; Sabor u Konstanci; Koncilijarizam; Papinstvo u renesansi; preteče reformatora.

*Kompetencija:*Upoznati studenta s periodom povijesti kršćanske crkve te razvojem kršćanske teološke misli i njenih devijacija od pojave kršćanstva do razdoblja preteča reformatora:1. Uzimajući uzročno-posljedično razmatranje događaja od Kristovog vremena do perioda pred Reformaciju. 2. Razmatranjem općih kršćanskih trendova te religijske misli uopće važne za taj period, uključivši i njihov razvoj kao preduvjet za teološku nadgradnju.

Ohrabriti studenta na istraživački rad i to:1. Detaljnom analizom određenih trenutaka u povijesti kršćanske crkve u razmatranom razdoblju. 2. Istraživanjem određenog teološkog pravca, religioznog događaja, životopis i sl.

Oblik provođenja: Predavanja, semestarski rad u suglasnosti s pravilima o pisanju radova na visokoškolskoj razini (12-14 stranica), a rad bitno utječe na konačnu ocjenu; pismeni izvještaj/kritika o pročitanim knjigama (u dogovoru s profesorom, 3-6 stranica), povremene diskusije, seminarska prezentacija studenata, konzultiranje obvezne i dostupne literature u knjižnici i na web-u, ispunjavanje određenih zahtjeva koji su programom predviđeni.

Ispit: pismeni ispit na kraju semestra u trajanju od 90 min. Ukupno 56% točnih odgovora je potrebno kao minimum za prolaznu ocjenu (-2).

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Kolokviji, povremeni testovi iz zadanih štiva u raznoj literaturi.

Obavezna literatura:

Etches, Stephen. *Pregled povijesti crkve*. Krapina: UTBP, 2008.

Foster & Tompson. *Crkvena povijest*. 3 sv.. Novi Sad: Dobra vest, 1986.

Franzen, August. *Pregled povijest crkve*. Zagreb; Kršćanska sadašnjost.1983.

Golubić, Mirko. *Historija hrišćanske crkve*. Beograd: A.T.Š., 1970.

Pomoćna literatura:

Goluža, Božo. *Povijest Crkve*. Mostar: Teološki institut, 1998.

Jedin, Hubert. *Velika povijest Crkve*. Sv.1,3,5,6. Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 1972.

Pavić, Tenšek. *Patrologija*. Zagreb: Kršćanska Sadašnjost, 1993.

Popović, Jevsevije. *Opća Crkvena Historija*. Sv, 1.2. Sr. Karlovci: SMŠ, 1912.

Šagi-Bunić, Tomislav. *Povijest kršćanske literature*. Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 1976.

Svi inozemni udžbenici iz povijesti kršćanske crkve

TCP-201 Opća povijest crkve II

Godina studija: II.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj:

1. **REFORMACIJA:** Luther i reformacija u Njemačkoj; Zwingli i reformacija u Švicarskoj; Calvin i Kalvinizam; Anabaptisti; Reformacija u Engleskoj; Reformacija u Skandinaviji;

2. **PROTUREFORMACIJA:** Obnove i katolički pijetizam; Društvo Isusovo; Tridentski sabor; Vjerska previranja u Zapadnoj Europi; Previranja među Lutheranima; Katolička reakcija u Engleskoj; Elizabetin pridošnos.

3. Luteranska ortodoksija; Kalvinistička ortodoksija; Jansenizam; Ultramontanizam; Pijetizam u Europi; Spiritulističke opcije; Pojava i razvoj metodizma; Značaj I. i II. Vatikanskog koncila, Ekumenizam.

*Kompetencija:*Upoznati studenta s periodom povijesti kršćanske crkve te razvojem kršćanske teološke misli i njenih devijacija od razdoblja reformacije i protureformacije do suvremene kršćanske crkve: 1. Uzimajući uzročno-posljedično razmatranje događaja od razdoblja reformacije do suvremenih kretanja u kršćanskoj crkvi. 2. Razmatranjem općih kršćanskih trendova te religijske misli uopće važne za taj period, uključivši i njihov razvoj kao preduvjet za teološku nadgradnju.

Ohrabriti studenta na istraživački rad i to:1. Detaljnom analizom određenih trenutaka u povijesti kršćanske crkve u razmatranom razdoblju. 2. Istraživanjem određenog teološkog pravca, religioznog događaja, životopis i sl.

Oblik provođenja: Predavanja, pismeni izvještaj/kritika o pročitanim knjigama (u dogovoru s profesorom, 3-6 stranica). Semestarski rad u suglasnosti s pravilima o pisanju radova na visokoškolskoj razini (12-14 stranica), a rad bitno utječe na konačnu ocjenu; povremene diskusije, seminarska prezentacija studenata, konzultiranje obvezne i dostupne literature u knjižnici i na web-u, ispunjavanje određenih zahtjeva koji su programom predviđeni.

Ispit: pismeni ispit na kraju semestra u trajanju od 90 min. Ukupno 56% točnih odgovora je potrebno kao minimum za prolaznu ocjenu (-2).

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Kolokviji, povremeni testovi iz zadanih štiva u raznoj literaturi.

Obavezna literatura:

Collinson, Patrick. *Reformacija; kratka povijest*. Zagreb: Alfa, 2008.

Etches, Stephen. *Pregled povijesti crkve*. Krapina: UTBP, 2008.

Franzen, August. *Pregled povijesti crkve*. Zagreb; Kršćanska sadašnjost.1983.

Golubić, Mirko. *Historija hrišćanske crkve*. Beograd: A.T.Š., 1970.

Lohse, Bernard. *Martin Luther*. Zagreb: Teološki fakultet „MVI“, 2006.

Parker, Thomas H.L. *Jean Calvin*. Zagreb: Teološki fakultet „MVI“, 2007.

Pomoćna literatura:

Bainton, Roland H. *Na tome stojim; živote Martina Luthera*. Zagreb: MISL, 2002.

Foster & Tompson. *Crkvena povijest*. 3 sv. Novi Sad: Dobra vest, 1986.

Goluža, Božo. *Povijest Crkve*. Mostar: Teološki institut, 1998.

Jedin, Hubert. *Velika povijest Crkve*. Sv. 1,3,5,6. Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 1972. Svi inozemni udžbenici iz povijesti kršćanske crkve.

TCP-302 Povijest kršćanske teologije

Godina studija: III.

Semestar: I.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj:

Definicije, podjele, metode i zakonitosti u teologiji. Metodologija istraživačkog rada u teologiji. Glavne teološke postavke i razvoj teološke misli od apostolskih otaca preko crkveno-patrističkog razdoblja do kraja teološkog i doktrinarnog stvaralaštva srednjeg vijeka. Prepoznati i definirati sve povijesno i teološki znakovito do doba reformacije: osobe, ideje, postavke, doktrine, rasprave, borbe, hereze, itd.

Kompetencija: 1. Upoznati studenta s kratkim i osnovnim definicijama i metodološkim pristupom teologiji kao znanosti, te s istraživačkim resursima i metodama za studij teologije. 2. Upoznati studenta s poviješću kršćanske teološke misli, te ga upoznati sa stvaranjem i razvojem doktrina Crkve i to kontekstualno od njezina početka preko srednjovjekovnog razdoblja do razdoblja reformacije.

Ohrabriti studenta na istraživački rad i to:1. Detaljnim informiranjem i analizom određenih zbivanja i teološkog stvaralaštva u povijesti kršćanske crkve u obrađivanom razdoblju kako bi se proniklo u suodnos

povijesti kršćanske crkve i razvoja teološke misli i doktrina. 2. Sistematiziranjem obrađenog povijesnog ili teološkog gradiva u cilju sveobuhvatnog uvida u građu te prepoznavanja uzročno-posljedičnih zakonitosti u povijesti stvaralaštva.

Oblik provođenja: Predavanja, povremene diskusije, seminari, semestarski rad u suglasnosti s pravilima o pisanju radova na visokoškolskoj razini (12-14 stranica), a rad bitno utječe na konačnu ocjenu, pismeni izvještaj/kritika o pročitanim knjigama (u dogovoru s profesorom,

3-6 stranica), prezentacije, konzultiranje obvezne i dostupne literature u knjižnici i na webu, ispunjavanje određenih zahtjeva koji su programom predviđeni.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Kolokviji, povremeni testovi iz zadanih štiva u raznoj literaturi.

Ispit: Pismeni ispit na kraju semestra u trajanju od 100 min. Ukupno 56% točnih odgovora je potrebno kao minimum za prolaznu ocjenu (-2).

Obavezna literatura: Šagi-Bunić, Tomislav. *Povijest kršćanske literature*. Zagreb: Kršćanska Sadašnjost, 1976.; Pavić, Tenšek. *Patrologija*. Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 1993.

McGrath, Alister. *Uvod u kršćansku teologiju*. Zagreb: ExLibris i Teološki fakultet „M.V. Ilirik“, 2007.

Pomoćna literatura:

Gonzales, Justo L. *A History of Christian Thought*. 3 vols. Nashville, Ten.: Abingdon Pres, 1983.; Kelly, J.N.D. *Early Christian Doctrine*. London: A&C Black, 1985.; Bettenson, Henry (ed). *Documents of the Christian Church*. Oxford: Oxford Univ. Press, 1976.; McGrath, Alister. *Historical Theology: An Intro. to the History of Christian Thought*. Oxford: Blackwell, 1998.

TCP-102 Povijest Adventističke crkve

Godina studija: I.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Adventizam: Odakle dolazi? Za što se zauzima? Što naučava i prakticira? Kamo ide? a) Mileritski korijeni, razvoj pokreta do razočaranja 1844. g. b) Razvoj inicijalnih stožernih doktrina (5S) od 1844-1848.g. te pitanja i dvojbe oko misijskog identiteta. c) Razdoblje organizacijskog razvoja (1848.-1863. g.) – od pokreta do Crkve, razlog za misiju. d) Razdoblje razvoja crkvenih ustanova i životnog stila adventista (1863.-1888. g.). e) Preispitivanje kršćanskih temelja, reforme obrazovnog sustava, reforme misijskih metoda i poduhvata (1888.-1901. g.). f) Razdoblje organizacijsko-upravnog preustroja i posljedice 1901.-1910.g.) g) Razdoblje razvoja Crkve oko dvaju svjetskih ratova (1910.-1955. g.) Mogućnosti razvoja i izazovi teološko-organizacijskog sazrijevanja (1955.-)

Kompetencija: Razumjeti svrhu postojanja, trenutačno stanje, ulogu i budućnost Adventističke crkve nije moguće bez upoznavanja njezine prošlosti, njezinog početka i razvoja. Od studenta se očekuje da svojim radom i informiranjem stekne uvid u zakonitosti razvoja, načine reagiranja na određene izazove, te čimbenike koji su pridonosili progresu pokreta/Crkve. Student će se upoznati sa životopisima i teološko-organizacijskim pridonosima pionira i kasnijih nositelja velikih odgovornosti u adventizmu!

Oblik provođenja: Predavanja, seminarski rad – priprema i iznošenje na nastavi (tema u dogovoru s nastavnikom); semestarski rad (10-12 str, po pravilima visokoškolske razine: životopis i teološki pridonos osobe iz povijesti pokreta/Crkve - dogovoriti s nastavnikom)seminari, individualni rad na istraživanju te ispunjavanju određenih zahtjeva.

Ispit: pismeni ispit na kraju semestra u trajanju od 90 min. Ukupno 56% točnih odgovora je potrebno kao minimum za prolaznu ocjenu (-2).

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Kolokviji, povremeni testovi iz zadanih štiva u raznoj literaturi.

Obavezna literatura: Knight, R. G. *Kratka povijest Kršćanske adventističke crkve*. Maruševec: ATF, 2002.; Maxwell, C. M. *Tell it to the World*. Mountain View, Cal.: pacific Press Publ. Assn.,1976. (ili isto: skripta u prijevodu R Marjanov, Stuttgart)

Pomoćna literatura: Cooper, H. E. *The Great Advent Movement*. Washington, DC: R&H Publ. Assn., 1935.; Golubić, M. *Historija hrišćanske crkve*. (skripta) Beograd: VTŠ, 1970.; Schwarz, R. W. *Light Bearers to the Remnant*. Mountaun View, Cal.: Pacific Press Publ. Assn., 1979.

TCP- 301 Ellen G. White i Adventistička crkva

Godina studija: III.

Semestar: I.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Ovaj kolegij tretira pitanje duhovnih darova za razliku od duhovnih rodova, a najveći naglasak stavljen je na dar Duha proroštva. Ovaj dar Bog je koristio više od svih u prenošenju svojih poruka čovječanstvu. Vjernici Adventističke crkve vjeruju da je Ellen G. White bila još jedan prorok u nizu od poznatih nam Božjih proroka.

Kompetencija:

1. Upoznati pojmove Božjeg otkrivenja i nadahnuća
2. Ispitati činjenice o Duhu proroštva: a) manifestiranog u biblijska vremena, b) u svjetlosti biblijskih argumenata i provjera, c) u svjetlosti najčešćih izazova autentičnosti.
3. Prepoznati i analizirati ulogu Ellen G. White u Adventnom pokretu i Adventističkoj crkvi
4. Utvrditi odnos između spisa Ellen G. White i Biblije
5. Razviti praktičnu hermeneutiku tumačenja spisa Ellen G. White u suvremenom kontekstu
6. Razmotriti pojavu proročkog dara u 19. i 20. st. te pitanja konkurenta i nasljednika
7. Proučiti teme po izboru kao npr.: Ellen G. White i zdrav način života, Ellen G. White i Kristova utjelovljena narav, itd.
8. Razumjeti autoritet i ulogu dara Duha proroštva u Crkvi danas, te odnos Crkve i vjerništva prema tom daru
9. Razviti osobno povjerenje u Božju riječ i poruke Duha proroštva

Oblik provođenja: Predavanja, seminarski rad – priprema i iznošenje na nastavi (tema u dogovoru s nastavnikom); semestarski rad (10-12 str, po pravilima visokoškolske razine); DVD materijali Ellen G. White; Kontakt sa centrima Ellen G. White u Europi; individualni rad na istraživanju te ispunjavanju određenih zahtjeva.

Ispit: pismeni ispit na kraju semestra u trajanju od 90 min. Ukupno 56% točnih odgovora je potrebno kao minimum za prolaznu ocjenu (-2).

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Kolokviji, povremene diskusije, povremeni testovi iz zadanih štiva u raznoj literaturi.

Obavezna literatura: Golubić, Mirko. *Biblija i Proročki dar*. Maruševac: ATF, 1982. Knight, G. R. *Upoznajmo Ellen White*. Zagreb: Znaci Vremena, 1999. Douglass, H. E. *Messenger of the Lord*. Nampa, Id: Pacific Press, 1998.

Pomoćna literatura: Jemison, T. Housel. *Messenger to thr Remnant*. Mountain View, Cal., Pacific Press Publ. Assn., 1955.; Knight, G. R. *Reading Ellen G. White*. Nichol S. D. *Ellen G. White and her Critics*. Takoma Park, Washington DC: R&H Publ. Assn.,1951.; Noorbergen, *Rene.EGW: Prophet of Destiny*. New Canaan, Con.: Keats Publ., Inc., 1972.; Knight, G. R. *Reading Ellen G. White*.

TCP-202TU Intertestamentno razdoblje (izborni)

Godina studija: II.

Semestar: I.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj:

Povijest intertestamentnog razdoblja

Spisi intertestamentnog razdoblja

Religiozna i kulturna pozadina

Socijalna pozadina

Formiranje biblijskog kanona i tekstualna kritika

Opći pregled Novog zavjeta

Povijesno vjerski značaj Novog zavjeta

Kompetencija: Ovaj kolegij želi studente upoznati s poviješću intertestamentnog razdoblja. Posebni naglasak biti će na povijesnim spisima tog perioda, uključujući apokrifne, koji su od jedinstvenog značaja za razumijevanje intertestamentnog razdoblja koje uvodi u vrijeme Novog zavjeta. Pregled religiozne, kulturne i socijalne pozadine će dodatno osvijetliti ovaj period. Bavit ćemo se i formiranjem novozavjetnog kanona i pitanjima vezanim uz inspiraciju, a završit ćemo s povijesno-vjerskim značajem Novog zavjeta.

Oblik provođenja: Kvizovi, predavanja, čitanje Novog zavjeta kao i obavezne i pomoćne literature, redovito pohađanje nastave, pismeni ispit.

Ispit: Pismeni

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Kvizovi, propitivanje studenata, rasprave, referati, kolokviji ili ankete.

Obavezna literatura:

- Ante Popović. *Novozavjetno vrijeme. Povijesno-političko i religiozno-kulturno okruženje*. Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 2007.
- Josip Flavije. *Judejski rat*. Beograd: Prosveta, 1967.
- Biblija s apokrifima. *1. i 2. Makabejcima*. Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1995.
- Robert H. Gundry. *Pregled Novog zavjeta*. Zagreb: Iliricum, 1981, stranice 1-46.

Pomoćna literatura:

- J. W. Harrington. *Uvod u Novi zavjet*. Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 1990.
- J. W. Harrington. *Uvod u Bibliju*. Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 1995.
- Everett Ferguson. *Backgrounds of Early Christianity*. Grand Rapids: Eerdmans, 1993.
- Donald E. Gowan. *Bridge Between the Testaments*. Allison Park: Pickwick Publications, 1995.
- Carson, Moo, Morris. *An Introduction to the New Testament*. Grand Rapids: Zondervan, 1992.

TCP-203TU Crkvena povijest (izborni)

Godina studija: II.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj:

1. **APOSTOLSKA I POST-APOSTOLSKA CRKVA:** Grčka, rimska, i hebrejska kontekstualna pozadina; Religije; Apostolski oci; Apologete; Crkveni oci.
2. **UTJECAJI, RAZVOJI I BORBE:** Gnosticizam; Montanizam; Opća crkva; Rim i Aleksandrija; Crkva i država; Progonstva.
3. **IMPERIJALNA CRKVA:** Borba protiv arijanizma; Trinitarne i Kristološke borbe; Papinstvo; Monasticizam; Jeronim; Augustin; Pelagije; Grgur I i ostali važniji pape..
4. **SREDNJI VIJEK:** Keltska crkva; Franci i Papstvo; istok i Zapad; Borba za investituru; Pokreti samostanskih reformi; Velika šizma; Novi duh Zapada; Križarski pokreti; Krivovjerja i inkvizicija; Crkveni redovi; Skolasticizam; Toma Akvinski; Avinjonsko ropstvo i Zapadni raskol; Sabor u Konstanci; Koncilijarizam; Papinstvo u renesansi; Preteče reformatora.

Kompetencija: Analitički pročitati i biti spreman sintetizirati i evaluirati bitnosti odabranog štiva iz određenog zadanog razdoblja povijesti crkve, te ostvariti sljedeće ciljeve:

- a) osposobiti studente za samostalno kritičko čitanje povijesno-teološke literature.
- b) vježbati pisanje kritičkog osvrta na pročitano djelo.

Oblik provođenja: Čitanje zadane literature iz izabranog razdoblja/područja, kao npr.: Crkvena povijest“ od Euzebija Cezarejskog (Služba Božja, Split); „Patrologija“ od Pavić-Tenšek (Kršćanska sadašnjost, Zagreb); „Povijest kršćanske literature“ od Šagi-Bunić (Kršćanska sadašnjost, Zagreb); Izbor jedne knjige iz prevedenih otačkih radova iz biblioteke „Služba Božja“ iz Splita;... te ispuniti zahtjeve: Čitanje obvezne literature; Pismena kritika jedne knjige/štiva (u dogovoru s nastavnikom);

Ispit: Pismeni ispit

Dodatne upute:

a) Završnim ispitom provjerit će se osposobljenost studenta da prepozna ključne misli, argumente i podatke u svakom poglavlju.

b) Završnim ispitom vrednovat će se vještina zapažanja i kritičkog razumijevanja pročitanog zadanog gradiva.

c) Povremene konzultacije s predmetnim nastavnikom moguće su u osobnim kontaktima, e-mailom (tsabo@public.carnet.hr) ili telefonom 00385 42 214 363!.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Kolokviji, povremene diskusije, povremeni testovi iz zadanih štiva u raznoj literaturi.

Obavezna literatura:

Pavić, Tenšek. *Patrologija*. Zagreb: Kršćanska Sadašnjost, 1993.

Šagi-Bunić, Tomislav. *Povijest kršćanske literature*. Zagreb: Kršć. Sadašnjost, 1976.

Cezarejski, Euzebij. *Crkvena povijest*. Split: Služba Božja, 2004.

Šagi-Bunić, Tomislav. *Povijest kršćanske literature*. Zagreb: Kršć. Sadašnjost, 1976.

Izbor iz sve dostupne literature povijesti crkve do Reformacije!

TCP-204TU Povijest reformacije (izborni)

Godina studija: III.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj:

1. *REFORMACIJA*: Luther i reformacija u Njemačkoj; Zwingli i reformacija u Švicarskoj; Calvin i Calvinizam; Anabaptisti; Reformacija u Engleskoj; Reformacija u Skandinaviji;

2. *PROTUREFORMACIJA*: Obnove i katolički pijetizam; Društvo Isusovo; Tridentski sabor; Vjerska previranja u Zapadnoj Europi; Previranja među luteranima; Katolička reakcija u Engleskoj; Elizabetin pridonos.

3. *OD ORTODOKSIJA DO PIJETISTIČKIH OPCIJA*: Luteranska ortodoksija; Kalvinistička ortodoksija; Jansenizam; Ultramontanizam; Pijetizam u Europi; Spiritulističke opcije; Pojava i razvoj metodizma

Kompetencija: Analitički pročitati i biti spreman sintetizirati i evaluirati bitnosti odabranog štiva od razdoblja reformacije do suvremenog doba, te ostvariti sljedeće ciljeve:

a) osposobiti studente za samostalno kritičko čitanje povijesno-teološke literature.

b) vježbati pisanje kritičkog osvrta na pročitano djelo.

Oblik provođenja: Čitanje zadane literature iz izabranog razdoblja/područja, kao npr.: a) Collinson, Patrick. *Reformacija*. Zagreb: Alfa, 2008. b) Čadvik, Oven. *Istorija Reformacije*. Novi Sad: Dobra Vest, 1986. c) Bainton, Roland H. *Na tome stojim; život Martina Luthera*. Zagreb: MISL, 2002. d) Parker, Thomas H.L. *Jean Calvin*. Zagreb: Teološki fakultet „MVI“, 2007. e) Lohse, Bernard. *Martin Luther*. Zagreb: Teološki fakultet „MVI“, 2006. ...itd., te ispuniti zahtjeve: Čitanje obvezne literature; Pismena kritika jedne knjige/štiva (u dogovoru s nastavnikom);

Ispit: Pismeni ispit

Dodatne upute: a) Završnim ispitom provjerit će se osposobljenost studenta da prepozna ključne misli, argumente i podatke u svakom poglavlju. b) Završnim ispitom vrednovat će se vještina zapažanja i kritičkog razumijevanja pročitane gradiva. c) Povremene konzultacije s predmetnim nastavnikom moguće su u osobnim kontaktima, e-mailom (tsabo@public.carnet.hr).

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Povremene diskusije, povremeni testovi iz zadanih štiva u raznoj literaturi.

Obavezna literatura:

- a) Collinson, Patrick. *Reformacija*. Zagreb: Alfa, 2008.
 - b) Čadvik, Owen. *Istorija Reformacije*. Novi Sad: Dobra Vest, 1986.
 - c) Bainton, Roland H. *Na tome stojim; živote Martina Luthera*. Zagreb: MISL, 2002
 - d) Parker, Thomas H.L. *Jean Calvin*. Zagreb: Teološki fakultet „MVI“, 2007
 - e) Lohse, Bernard. *Martin Luther*. Zagreb: Teološki fakultet „MVI“, 2006.
- Izbor iz sve dostupne literature od reformacije do suvremenog doba!*

TCP-303TU Povijest Adventističke crkve (izborni)

Godina studija: III.

Semestar: I.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Proučiti detaljno jedan događaj ili osobni pridonos pojedinca iz povijesti Adventističke crkve:

- a) Milleritski korijeni, razvoj pokreta do razočaranja 1844. g. b) Razvoj inicijalnih stožernih doktrina (5S) od 1844.-1848. g. te pitanja i dvojbe oko misijskog identiteta. c) Razdoblje organizacijskog razvoja (1848.-1863.g.) – od pokreta do Crkve, razlog za misiju. d) Razdoblje razvoja crkvenih ustanova i životnog stila adventista (1863.-1888. g.). e) Preispitivanje kršćanskih temelja, reforme obrazovnog sustava, reforme misijskih metoda i poduhvata (1888.-1901.g.). f) Razdoblje organizacijsko-upravnog preustroja i posljedice 1901.-1910.g.) g) Razdoblje razvoja Crkve oko dvaju svjetskih ratova (1910.-1955. g.)

Kompetencija: Analitički pročitati, detaljno proučiti i biti spreman sintetizirati i evaluirati bitnosti odbranog štiva o određenom događaju / osobnom doprinosu pojedinca iz povijesti Adventističke crkve te:

- a) osposobiti studente za samostalno kritičko čitanje povijesno-teološke literature.
- b) vježbati pisanje kritičkog osvrta na pročitano djelo.

Oblik provođenja: Čitanje zadane literature iz izabranog razdoblja/područja, kao npr.: Knight, R. G. *Kratka povijest Kršćanske adventističke crkve*. Maruševec: ATF, 2002.

Maxwell, C. M. *Tell it to the World*. Mountain View, Cal.: Pacific Press Publ. Assn., 1976.;

(ili isto: skripta u prijevodu R Marjanov, Stuttgart); Schwarz, R. W. *Light Bearers to the*

Remnant. Mountaun View, Cal.: Pacific Press Publ. Assn., 1979.; Spalding, Arthur W. *Origin*

and History of SDA. 4 vols. Washington, DC: R&H Publ. Assn., 1962.; te ispuniti zahtjeve: Čitanje obvezne

literature; Pismena kritika jedne knjige/štiva (u dogovoru s nastavnikom);

Ispit: Pismeni ispit

Dodatne upute: a) Završnim ispitom provjerit će se osposobljenost studenta da prepozna ključne misli, argumente i podatke u svakom poglavlju. b) Završnim ispitom vrednovat će se vještina zapažanja i kritičkog razumijevanja pročitane građiva. c) Povremene konzultacije s predmetnim nastavnikom moguće su u osobnim kontaktima, e-mailom (tsabo@public.carnet.hr).

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Povremene diskusije, povremeni testovi iz zadanih štiva u raznoj literaturi.

Obavezna literatura:

Knight, R. G. *Kratka povijest Kršćanske adventističke crkve*. Maruševec: ATF, 2002.

Maxwell, C. M. *Tell it to the World*. Mountain View, Cal.: Pacific Press Publ. Assn., 1976.

(ili isto: skripta u prijevodu R Marjanov, Stuttgart) Schwarz, R. W. *Light Bearers to the Remnant*. Mountaun View, Cal.: Pacific Press Publ. Assn., 1979. Spalding, Arthur W.

Origin and History of SDA. 4 vols. Washington, DC: R&H Publ. Assn., 1962.

Izbor iz sve dostupne literature i štiva iz područja povijesti Adventističke crkve!

TCP-205TU Ekumenizam (izborni)

Godina studija: III.

Semestar: I.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: „Prema široko prihvaćenom mišljenju nitko se ne bi trebao usprotiviti ekumenizmu i tko je god nepristran, otvorena uma, velika srca i zainteresiran za dobrobit čovječanstva i razvoj razdoblja ljubavi i mira, mora biti zainteresiran za ovaj predmet.“ (Bert Beverly Beach, *Ekumenizam, napredak ili nazadak?* Maruševec, Adventistički teološki fakultet, 1999, str. 9.)

U ovome kolegiju će se proučavati: Klasične podjele u kršćanstvu od prvih stoljeća do suvremenog doba. Kako je 19. stoljeće pripremio put pojavi ekumenizma u 20. stoljeću? Po čemu je poznata Edinburška konferencija 1910? Stockholmska lozinka ekumenskog jedinstva. Kako se očituje opasnost sinkretizma u kršćanstvu prema Karlu Barthu? Koje su opasnosti isticanja „dijaloga“ s obzirom na kršćanski navještaj Krista? Boli li ekumenizam od eshatološke sljepoće? Je li kršćanska država pravi odgovor? Koja je operativna katolička ekumenska strategija? (7 karakteristika) Koji su izazovi ekumenizmu u 21. stoljeću? Na koje načine adventisti razumiju i podupiru jedinstvo kršćana.

Kompetencija: Cilj je ovoga kolegija:

1. Upoznati povijest ekumenskog pokreta u svijetu.
2. Upoznati se s biblijskim idealom zajedništva i sloge.
3. Uočiti prepreke biblijskom idealu kršćanskog jedinstva.
4. Konstruktivni doprinos i sudjelovanje u ostvarivanju biblijskog ekumenizma.

Oblik provođenja: Čitanje zadane literature, konzultacija i seminarski rad.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Seminarski rad – 30%, završni pismeni ispit – 70%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Konzultacije.

Obavezna literatura: Bert Beverly Beach, *Ekumenizam, napredak ili nazadak?* Maruševec, Adventistički teološki fakultet, 1999.

Pomoćna literatura: IKIĆ, Niko. »Prozelitizam« u Svetom pismu i njegovo shvaćanje u svjetlu ekumen-
skih odnosa, *Obnovljen život*, XLIX (1994) 85-97.

6.9.6. PASTORALNA TEOLOGIJA (TPT)

TPT-101 Uvod u pastoralnu teologiju

Godina studija: I.

Semestar: I.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Ovaj se kolegij bavi prirodom pastorske službe, ulogama pastora i njegovim zvanjem. On poku-
šava približiti studentima stvarnost novozavjetne crkve, njenu prirodu i ulogu, njene strukture i organizaciju,
kao i novozavjetne karizme i službe, te iz njih definirati različite uloge pastora u ostvarenju misije Crkve.

Nadalje, se tematizira pitanje božanskog poziva kao i teologija i praksa rukopoloženja. Jedan dio kolegija
obrađuje neke elemente empirijske teologije, tj. uvodi studente u relevantnost i primjenu kvantitativnih i kva-
litativnih empirijskih znanstvenih metoda istraživanja za praktičnu teologiju i crkvenu praksu.

Konačno, kolegij sadrži i uvod u crkvene pravilnike koji bitno određuju službu pastora u adventističkom
kontekstu, s naglaskom na razumijevanje bogoslužja i crkvenih obreda.

Kompetencija: Kolegij ima za cilj upoznati studente s različitim aspektima pastorske službe te ih uvesti u
uloge kao i razumijevanje kompetencija koje zvanje pastora pretpostavlja.

Oblik provođenja: Predavanja, diskusije, čitanje literature

Ispit: Pismeni

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Vježbe, rasprave, kolokviji.

Obavezna literatura: Bistrović, Branko. Uvod u pastoralnu teologiju. (Skripta, autor, 2009.)

Rice, Richard. Uvod u kršćansku teologiju, u str.179-30. (Adventistički teološki fakultet, 1985).

Kršćanska adventistička crkva u RH. Priručnik za propovjednike. (Zagreb, 1995).

Willimon, H. William. Pastor – The Theology and Practice of Ordained Ministry. (Nashville: Abing-
donpress, 2002).

Pomoćna literatura: Moeller, Christian. Einfuehrung in die Praktische Theologie. (Tuebingen: A. Francke
Verlag, 2004). Schwarz, Christian. Osam odlika zdrave crkve. (Zagreb: Steppress, 1996). Lee, W. Harris. Effec-
tive Church Leadership. (Silverspring: Pacific Press, 2003).

TPT-208 Crkva i laikat

Godina studija: I.

Semestar: I.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Kolegij objašnjava novozavjetno opće svećenstvo svih vjernika te njihovu ulogu, službe i djelovanje, stoga ovaj kolegij pokušava približiti studentima stvarnost novozavjetne crkve, njenu prirodu i ulogu, njene strukture i organizaciju, kao i novozavjetne karizme i službe, te iz njih definirati različite uloge vjernika-laika i pastora u ostvarenju misije Crkve.

Nadalje se tematizira teologija i praksa općeg opunomoćenja vjerništva te specifičnih rukopoloženja đakona, starješina i pastora. Jedan dio kolegija obrađuje neke elemente empirijske teologije, tj. uvodi studente u relevantnost i primjenu kvantitativnih i kvalitativnih emirijskih znanstvenih metoda istraživanja u praktičnoj teologiji i crkvenoj praksi.

Konačno, kolegij sadrži i uvod u crkvene pravilnike koji bitno određuju službu laika i njihov odnos prema pastoru u adventističkom kontekstu. Naročito naglasak stavlja se na razumijevanje bogoslužja i crkvenih obreda.

Kompetencija: Kolegij ima za cilj upoznati studente s različitim aspektima pastorske službe te službi vjernika-laika, kao i potaknuti razumijevanje novozavjetne uloge laika i njihovih službi u crkvenoj stvarnosti.

Oblik provođenja: Predavanja, diskusije, čitanje literature

Ispit: Pismeni

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Vježbe, rasprave, kolokviji.

Obavezna literatura: Bistrović, Branko. Uvod u pastoralnu teologiju. (Skripta, autor, 2009.)

Rice, Richard. Uvod u kršćansku teologiju str.179-30. (Adventistički teološki fakultet, 1985).

Kršćanska adventistička crkva u RH. Priručnik za propovjednike. (Zagreb, 1995).

Willimon, H. William. Pastor – The Theology and Practice of Ordained Ministry. (Nashville: Abingdonpress, 2002).

Pomoćna literatura: Moeller, Christian. Einfuehrung in die Praktische Theologie. (Tuebingen: A. Francke Verlag, 2004). Schwarz, Christian. Osam odlika zdrave crkve. (Zagreb: Steppress, 1996). Lee, W. Harris. Effective Church Leadership. (Silverspring: Pacific Press, 2003).

TPT - 209 Misija i kultura

Godina studija: I.

Semestar: I.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Prvi dio ovog kolegija upoznaje studente s općim pitanjima odnosa religije i kulture u povijesnom ali i suvremenom kontekstu. Posebno se govori o odnosu kulture i starozavjetne i novozavjetne objave (pitanje kulturološke uvjetovanosti biblijske objave, važnost razumijevanja drevnih kultura za tumačenje biblijske poruke, socioretorička kritika) te njene suvremene kontekstualizacije ali i mogućim izazovima za odgojno-obrazovni i misijski rad u crkvi i društvu. Drugi dio kolegija je interdisciplinarni naravi i omogućuje studentima uvid u odnos religije i sociologije, filozofije, psihologije, povijesti, književnosti, prirodnih znanosti. Studente se upoznaje s dinamikom i naravi kulturoloških gibanja i promjena, utjecajem supkulturnih skupina, a osobita se pozornost posvećuje postmodernizmu kao dominantnom kulturološkom izričaju.

Kompetencija: Studenti su upoznati s općim pitanjima ali i specifičnim i praktičnim temama u odnosu suvremene kulture i religije. Cilj je podučiti studente da ovaj odnos propituju i vrednuju iz biblijske perspektive.

Oblik provođenja: Predavanja, pismene vježbe, kolokviji, čitanje obvezne literature, referati, diskusije.

Ispit: Pismeni ispit.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Ankete, kolokviji, referati, razgovor sa studentima.

Obavezna literatura: Jaroslav Pelikan, *Isus kroz stoljeća*, (Mostar: Ziral, 1997); H. Richard Niebuhr, *Christ and Culture*, (New York: Harper & Row Publishers, 1956); Miroslav Volf, *Soft Difference: Theological Reflections on the Relation Between Church & Culture in 1 Peter*, (Ex Auditu, 10 (1994), 15-30).

Pomoćna literatura: D. A. Carson, *Christ & Culture Revisited*, (Grand Rapids: Eerdmans Publishing Company, 2008); Paul Tillich, *Teologija kulture*, (Rijeka: Ex Libris, 2009); Jaroslav Pelikan, *Christianity and Classical Culture*, (Yale: Yale University Press, 1995).

TPT-206 Uvod u kršćansku duhovnost (izborni)

Godina studija: II.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Studente se osposobljava za samostalno kritičko čitanje i razumijevanje zadanih tekstova. Omogućuju im se diskusije, propitivanja i osvrti na pročitane tekstove tijekom osobnih ili skupnih mentorskih vježbi te ih se potiče na usporedno čitanje i vrednovanje istih u širem interdisciplinarnom kontekstu. Osobito se naglašava potreba za promišljanjem vlastitog duhovnog rasta i stjecanja duhovne discipline kao temelj za zreo i odgovoran kršćanski život. Studentima se omogućuje sažet uvid u povijest kršćanske duhovnosti ali i kratak pregled suvremenih gibanja u teologiji kršćanske duhovnosti. Ključna pretpostavka ovog kolegija je uvjerenje da je osobni duhovni rast neizostavan preduvjet za uspješan dušebrižnički, odgojno-obrazovni i misijski rad u crkvi i društvu. Jednako je važno i vjerovanje u ukorijenjenost kršćanskog iskustva u svetopisamskoj objavi i temeljno jedinstvo objavljenog i iskustvenog.

Kompetencija: Cilj je ovog kolegija upoznati studente s temeljnim postavkama i razvojnim pravcima kršćanske teologije duhovnosti. Posebno se naglašava osobni duhovni rast i promišljanje o ulozi vlastite duhovnosti unutar zajednice vjernih i šireg društvenog konteksta.

Oblik provođenja: Čitanje obvezne literature, osobni mentorski rad, pismeni rad i recenzija knjige.

Ispit: Pismeni ispit.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Ankete, kolokviji, referati, razgovor sa studentima.

Obavezna literatura: Richard D. Foster, *Duhovne discipline*, (Zagreb: STEPress, 2009); Jakov Mamić, *Razvoj suvremene duhovnosti*, (Zagreb: Institut za kršćansku duhovnost KBF-a, 2003).

Pomoćna literatura: A. J. Matanić, *Uvod u duhovnost*, (Zagreb: Kršćanska sadašnjost, 1994); Bernard McGinn, *Christian Spirituality I: Origins to the Twelfth Century*, (New York: Crossroad Publishing Company, 2000); Bernard McGinn, *The Growth of Mysticism*, (New York: Crossroad Publishing Company, 1999).

TPT-203 Homiletika I*Godina studija:* II.*Semestar:* I.*Tjedno sati:* 2*Ukupno sati:* 30*ECTS bodovi:* 5

Sadržaj: Kolegij sadrži najprije uvodni dio (kratka povijest govorništva, teologija propovjedi, elementi grupne komunikacije), zatim se na praktičan način obrađuje formalno područje retorike (govorni izražaj, artikuliranje, stilska sredstva, dinamika propovjedi i dr.) U trećem se dijelu kolegij bavi sadržajnim aspektom crkvenog govorništva, tj. propovjedi (koraci pripremanja propovjedi, strukture, prezentacija).

Kompetencija: Predmet homiletika ima za cilj upoznati studente s načelima i tehnikama govorništva, s načinom pripreme i pravilima iznošenja propovjedi te ih osposobiti za javni govor i propovijedanje u kontekstu bogoslužja i evangelizacije Crkve.

Oblik provođenja: Predavanja, diskusije, vježbe, analize propovjedi

Ispit: Usmeni – iznošenje propovjedi pred skupinom studenata

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Vježbe, rasprave, nastupi, kolokviji.

Obavezna literatura: David, Buttrick. Homiletic. (Philadelphia: Fortpress Press, 1987).

Šego, Jasna. Kako postati uspješan govornik. (Zagreb: Profil international, 2005).

Škorić, Ivan. Temeljni suvremenoga govorništva. (Zagreb: Školska knjiga, 2000).

Pomoćna literatura: Aristotel. Retorika. (Zagreb: Naprijed, 1989).

Biškup, J. Osnove javnog komuniciranja. (Zagreb: Školska knjiga, 1981).

Gračanin. Temelji govorništva. (Zagreb: autor). Robinson, W. Haddon. Biblijsko propovijedanje. (Zagreb: Susret Zagreb, 1980). Škarić, I. U potrazi za izgubljenim govorom. (Zagreb: Školska knjiga – SN Liber, 1982). Slankamenac, Jovan. Homiletika i retorika. (Adventistički teološki fakultet, 2002). Veber, A. Što je govor, Ciceronovi izabrani govori, Zagreb, 1986.

TPT-204 Homiletika II*Godina studija:* II.*Semestar:* II.*Tjedno sati:* 2*Ukupno sati:* 30*ECTS bodovi:* 5

Sadržaj: Kolegij se bavi produblivanjem znanja i vještina stečenih u Homiletici I, s naročitim naglaskom na ekspoziorno propovijedanje i egzegezu biblijskog teksta kao osnovu propovjedi. Dio kolegija je posvećen načelima propovijedanja u postmodernističkom kontekstu te s pogledom neke specifične ciljne grupe auditorija (djeca, adolescenti, etc.). Kolegij se na kraju bavi prigodnim propovijedima i govorima u kontekstu crkvenih obreda.

Kompetencija: Predmet ima za cilj upoznati studente s načelima i tehnikama govorništva, s načinom pripreme i pravilima iznošenja propovijedi te ih osposobiti za javni govor i propovijedanje u kontekstu bogo-sluzja i evangelizacije Crkve.

Oblik provođenja: Predavanja, diskusije, vježbe, analize propovijedi

Ispit: Usmeni – iznošenje propovijedi

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Vježbe, rasprave, nastupi, kolokviji.

Obavezna literatura: Johnston, Graham. *Preaching to a Postmodern World*. (Grand Rapids: Baker Books, 2001). Childers, Jana. *Performing the Word - Preaching as Theatre*. (Nashville: Abingdonpress, 1998). David, Buttrick. *Homiletic*. (Philadelphia: Fortress Press, 1987).

Pomoćna literatura: Engelmann, Wilfried. *Einfuehrung in die Homiletik*. (Tuebingen: Francke Verlag 2002). Robinson, W. Haddon. *Biblijsko propovijedanje*. (Zagreb: Susret Zagreb, 1980). Slankamenac, Jovan. *Homiletika i retorika*. (Adventistički teološki fakultet, 2002).

TPT-103 Praktikum I

Godina studija: I.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Ovaj kolegij omogućuje studentima primjenu stečenog znanja u radu u crkvi ali i stjecanje novih vještina kao što su javno govorništvo, podučavanje, vršenje obreda, organiziranje crkvenih aktivnosti, vođenje crkvene administracije, itd. Temeljna pretpostavka ovog kolegija je uvjerenje da je praktičan rad u crkvi u društvu presudan čimbenik u oblikovanju zrelog i odgovornog pastora i vjernika laika. Pastori mentori omogućuju praktikantima udio u što većem broju crkvenih aktivnosti, potiču proces učenje promatranjem, razgovor i slušanje a studenti vode dnevnik prakse koji se smatra integralnim dijelom procesa učenja. Pastoralna praksa se obavlja u mjesnim crkvama, evanđeoskim i odgojno-obrazovnim projektima, susretima mladih i posebnim programima crkve.

Kompetencija: Cilj je upoznati studente s praktičnim vidovima dušebrižničkog, odgojnog i evanđeoskog rada u crkvi i društvu. Naglašava se važnost promatranja, razgovora, slušanja i udjela u jednostavnim aktivnostima crkve pod nadzorom iskusnijeg pastora mentora.

Oblik provođenja: Čitanje obvezne literature, vježbe, sudjelovanje u dušebrižničkom, evanđeoskom i odgojnom radu u crkvama.

Ispit: Pismeno izvješće o obavljenoj praksi i evaluacija voditelja prakse.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Ankete, kolokviji, referati, razgovor sa studentima.

Obavezna literatura: Pavle Borović, *Evanđeoski rad*, (Beograd: Preporod, 1977); Pavle Borović, *Biblijski rad*, (Beograd: Preporod, 1981). *Priručnik za propovjednike*, (Zagreb: Adventistička crkva u RH, 1992)

Pomoćna literatura: *Seventh-day Adventist Minister's Manual*, (Silver Spring, The General Conference of Seventh-day Adventist Ministerial Association, 2009); *Seventh-day Adventist Church Manual*, (Hagerstown:

R&H. Pub. Association, 2000); *Priručnik za starješine*, (Zagreb: Adventistička crkva u RH, 1994); *Priručnik za đakonsku službu*, (Beograd: Hrišćanska adventistička crkva, 1989).

TPT-205 Praktikum II

Godina studija: II.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Ovaj kolegij omogućuje studentima primjenu stečenog znanja u radu u crkvi ali i stjecanje novih vještina kao što su javno govorništvo, podučavanje, vršenje obreda, organiziranje crkvenih aktivnosti, vođenje crkvene administracije, itd. Temeljna pretpostavka ovog kolegija je uvjerenje da je praktičan rad u crkvi u društvu presudan čimbenik u oblikovanju zrelog i odgovornog pastora i vjernika laika. Pastori mentori omogućuju praktikantima udio u što većem broju crkvenih aktivnosti, potiču proces učenja kroz promatranje, razgovor i slušanje a studenti vode dnevnik prakse koji se smatra integralnim dijelom procesa učenja. U ovom stadiju praktičnog rada studente se potiče na samostalnije djelovanje u crkvenim aktivnostima te vrednovanje vlastitog rada. Pastoralna praksa se obavlja u mjesnim crkvama, evanđeoskim i odgojno-obrazovnim projektima, susretima mladih i posebnim programima crkve.

Kompetencija: Cilj je upoznati studente s praktičnim vidovima dušebrižničkog, odgojnog i evanđeoskog rada u crkvi i društvu. Studenti se osposobljavaju za samostalnije obavljanje dužnosti i uzimanje udjela u aktivnostima crkve pod nadzorom iskusnijeg pastora mentora.

Oblik provođenja: Čitanje obvezne literature, vježbe, sudjelovanje u dušebrižničkom, evanđeoskom i odgojnom radu u crkvama.

Ispit: Pismeno izvješće o obavljenoj praksi i evaluacija voditelja prakse.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Ankete, kolokviji, referati, razgovor sa studentima.

Obavezna literatura: Pavle Borović, *Evanđeoski rad*, (Beograd: Preporod, 1977); Pavle Borović, *Biblijski rad*, (Beograd: Preporod, 1981); *Priručnik za propovjednike*, (Zagreb: Adventistička crkva u RH, 1992)

Pomoćna literatura: *Seventh-day Adventist Minister's Manual*, (Silver Spring, The General Conference of Seventh-day Adventist Ministerial Association, 2009); *Seventh-day Adventist Church Manual*, (Hagerstown: R&H. Pub. Association, 2000); *Priručnik za starješine*, (Zagreb: Adventistička crkva u RH, 1994); *Priručnik za đakonsku službu*, (Beograd: Hrišćanska adventistička crkva, 1989).

TPT-302 Praktikum III

Godina studija: III.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Ovaj kolegij omogućuje studentima primjenu stečenog znanja u radu u crkvi ali i stjecanje novih vještina kao što su javno govorništvo, podučavanje, vršenje obreda, organiziranje crkvenih aktivnosti, vođenje crkvene administracije, itd. Temeljna pretpostavka ovog kolegija je uvjerenje da je praktičan rad u crkvi u društvu presudan čimbenik u oblikovanju zrelog i odgovornog pastora i vjernika laika. Pastori mentori omogućuju praktikantima udio u što većem broju crkvenih aktivnosti, potiču proces učenja kroz promatranje, razgovor i slušanje a studenti vode dnevnik prakse koji se smatra integralnim dijelom procesa učenja. U ovom stadiju praktičnog rada studente se potiče na samostalnije djelovanje u crkvenim aktivnostima te vrednovanje vlastitog rada. Pastoralna praksa se obavlja u mjesnim crkvama, evanđeoskim i odgojno-obrazovnim projektima, susretima mladih i posebnim programima crkve.

Kompetencija: Cilj je upoznati studente s praktičnim vidovima dušebrižničkog, odgojnog i evanđeoskog rada u crkvi i društvu. Studenti su osposobljeni za samostalno sudjelovanje u obavljanju dužnosti i potiče ih se na odgovorno i kreativno učešće u što većem broju crkvenih aktivnosti.

Oblik provođenja: Čitanje obvezne literature, vježbe, sudjelovanje u dušebrižničkom, evanđeoskom i odgojnom radu u crkvama.

Ispit: Pismeno izvješće o obavljenoj praksi i evaluacija voditelja prakse.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Ankete, kolokviji, referati, razgovor sa studentima.

Obavezna literatura: Pavle Borović, *Evanđeoski rad*, (Beograd: Preporod, 1977); Pavle Borović, *Biblijski rad*, (Beograd: Preporod, 1981); *Priručnik za propovjednike*, (Zagreb: Adventistička crkva u RH, 1992).

Pomoćna literatura: *Seventh-day Adventist Minister's Manual*, (Silver Spring, The General Conference of Seventh-day Adventist Ministerial Association, 2009); *Seventh-day Adventist Church Manual*, (Hagerstown: R&H. Pub. Association, 2000); *Priručnik za starješine*, (Zagreb: Adventistička crkva u RH, 1994); *Priručnik za đakonsku službu*, (Beograd: Hrišćanska adventistička crkva, 1989).

6.9.7. RELIGIJSKA PEDAGOGIJA (TRP)

TRP-102 Biblijska pedagogija

Godina studija: I.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Prvi dio kolegija pruža uvid u temeljna biblijska načela odgoja i obrazovanja te njihove integracije u društvu, ali se nudi i sažet pregled primjene istih u povijesti crkve i suvremenim crkvenim gibanjima. Objašnjava se i posebna formativna uloga odgojno-obrazovnog djela na razvoj i trajni rast Kršćanske adventističke crkve. Osobita se pozornost posvećuje potrebi uklanjanja umjetne podjele na odgojni i misijski rad u crkvi te njihovoj krucijalnoj ulozi u oblikovanju suvremene crkve i društva. Drugi dio kolegija bavi se pitanjem odgoja različitih dobnih skupina u crkvi, propituje odgojne teme u suvremenom kontekstu kao što su obnova *imago Dei* u čovjeku kao ideal kršćanskog odgoja, odnos odgoja i otkupljenja, odgoj i važnost nauka

o stvaranju za razvoj ekološke svijesti, kršćanski odgoj za dijalog, pomirenje i konstruktivan suživot, cjelovit odgoj čovjeka u svjetlu novih globalizacijskih gibanja, itd.

Kompetencija: Cilj je upoznati studente s važnošću praktičnog kršćanskog odgoja i obrazovanja za razvoj pojedinca, zajednice vjernih ali i šire društvene zajednice. Posebno se propituje odnos svetopisamske objave i njenog utjecaja na sadržaj i metode odgoja i obrazovanja u crkvi i školi.

Oblik provođenja: Predavanja, pismene vježbe, kolokviji, čitanje obvezne literature, referati, diskusije.

Ispit: Pismeni ispit.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Ankete, kolokviji, referati, razgovor sa studentima.

Obavezna literatura: E. G. White, *Odgoj*, (Zagreb: Znaci Vremena, 1981); *Journal of Research on Christian Education*, sv. 10, Special Edition, (Berrien Springs: Andrews University Press, 2001).

Pomoćna literatura: George R. Knight, *Philosophy and Education*, (Berrien Springs: Andrews University Press, 1990); J. E. Reed i R. Prevost, *A History of Christian Education*, (Nashville: Broadman & Holman Publishers, 1993); George R. Knight, *Issues and Alternatives in Educational Philosophy*, (Berrien Springs: Andrews University Press, 2004).

TRP-203 Metodika vjerske nastave I

Godina studija: II.

Semestar: I.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj:

Temeljna načela vjerske poduke.

Vjerska poduka predškolske djece.

Školski vjeronauk: osnovne didaktičke upute

Objasniti osnovne tipove nastave

Ljudski mozak i učenje

Motivacija i učenje

Akvizicija informacija i učenje

Shvaćanje i učenje

Pamćenje i učenje

Temeljna načela poduke o spolnom odgoju

Odlike tradicionalnog mentaliteta

Odlike modernog mentaliteta

Odlike postmodernog mentaliteta

Kompetencija: Cilj je predmeta da student stekne osnovna pedagoška znanja kako bi bio osposobljen za održavanje nastave vjeronauka. Student bi na kraju nastave trebao biti podučen za samostalnu pripremu i držanje vjerske poduke pojedincima i skupinama svih životnih dobi. U teorijskom dijelu nastave obradit će

se temeljne odrednice vjeronaučne poduke predškolske i školske djece. Obrađuju se suvremene pedagoške spoznaje o uspješnom učenju i o primjeni ovih spoznaja na katehezu. U praktičnom dijelu izvođenja nastave studenti će biti upoznati s konkretnom katehetskom građom (udžbenici vjeronauka) i njezinim kritičkim procjenjivanjem.

Oblik provođenja: Predavanja, čitanje zadane literature i pismeni rad studenata.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost – 10%, seminarski rad – 40%, završni pismeni ispit – 50%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Propitivanje studenata, rasprave, referati, kolokviji ili ankete.

Literatura: Joseph Colomb, *Kateheza životnih dobi*, Zagreb, 1996. Colin Rose & Malcolm J. Nichol, *Accelerated Learning for the 21st Century*, New York, 1997; kao i svi vjeronaučni udžbenici i priručnici; nastavnikove bilješke; pomoćni materijali.

TRP-302 Pedagoška psihologija I

Godina studija: III

Semestar: II

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 32

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Pedagoška psihologija je znanstveni pravac primijenjene psihologije i pedagogije te prije svega obuhvaća područja učenja, odgoja i obrazovanja. Stoga ovaj predmet sadržava obrazovne jedinice vezane za psihičke procese unutar pedagoških situacija. Predmet pedagoške psihologije sadrži prije svega aspekte razvojne psihologije te temeljnih odgojnih područja.

Kompetencija: Ovaj predmet ima za cilj upoznati studente s gore navedenim temama čije poznavanje omogućuje bolju interakciju između roditelja i djeteta ili učitelja i učenika te učenika i učenika. Poznavanje temeljnog znanja iz ovog područja omogućuje i motivira učitelja na kvalitetan i stručni rad u odgojno-obrazovnom sustavu.

Oblik provođenja: Predavanja, čitanje zadane literature i pismeni rad studenata.

Ispit: Pismeni.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Diskusije, radionice, ispiti, uzvratne informacije.

Pomoćna literatura:

Bezić, K., Strugar, V. (1998). *Učitelj za treće tisućljeće*. Hrvatski pedagoški književni zbor, Zagreb. Čudina-Obradović, M. (1990). *Nadarenost: razumijevanje, prepoznavanje, razvijanje*. Školska knjiga, Zagreb. Kyricoon, C. (2001). *Temeljna nastavna umijeća*. Educa, Zagreb. Vasta, R., Haith, M. I Miller, S. (1998). *Dječja psihologija*. Naklada Slap, Jastebarsko. Vukasović, A. (1995). *Pedagogija*. Alfa d.d. i Hrvarski katolički zbor. Zagreb. (S. 79-186)

TRP-103 Psihologija odgoja i obrazovanja

Godina studija: III.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 32

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Predmet osnove psihologije obrazovanja i odgoja pruža uvid u osnovne pojmove i teorije iz ovog područja te obuhvaća psihološku stranu procesa odgoja i obrazovanja, odnosno zakonitosti koje djeluju pri učenju i poučavanju. Psihologija obrazovanja i odgoja-uvod, ličnost-koncept i razvoj, pristupi u razvoju ličnosti, načini učenja, pamćenje i učenje, područja učenja, motivacija i obrazovanje

Kompetencija: Ovaj predmet ima za cilj upoznati studente s osnovnim teorijama psihologije odgoja i obrazovanja, kako bi bolje razumjeli ove procese kod svojih učenika te bi im to pomoglo u pripremama i praktičnom provođenju nastave u odgojno obrazovnom radu.

Oblik provođenja: Predavanja, čitanje zadane literature.

Ispit: Pismeni.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Razgovori, rasprave, povratne informacije.

Obavezna literatura:

Nikola Pastuović (1997). *Osnove psihologije i obrazovanja. Skripta za internu uporabu studentima ATF-a u Maruševcu.* Znamen. Zagreb.

Pomoćna literatura:

Andrilović, V. (1991). *Metode i tehnike istraživanja u psihologiji odgoja i obrazovanja.* Školska knjiga, Zagreb.

Andrilović, V., Čudina M. (1998). *Psihologija učenja i nastave.* Školska knjiga Zagreb.

Dizdarević I. (2002). *Agensi socijalizacije ličnosti.* Prosvjetni list, Sarajevo.

Grgin, T. (1997). *Edukacijska psihologija.* Naklada Slap, Jastrebarsko.

Howe, Michael J. A. (2002). *Psihologija učenja.* Naklada Slap, Jastrebarsko.

V. Vizek-Vidović, M. Rijavec, V. Vlahović-Štetić, D. Miljković (2003). *Psihologija obrazovanja,* IEP-VERN, Zagreb.

Zarevski Predrag (1994). *Psihologija pamćenja i učenja.* Naklada Slap, Jastrebarsko.

TRP-303 Pedagoška psihologija II (izborni)

Godina studija: III

Semestar: II

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 32

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Pedagoška psihologija je znanstveni pravac primijenjene psihologije i pedagogije te prije svega obuhvaća područja učenja, odgoja i obrazovanja. Stoga ovaj predmet sadržava obrazovne jedinice vezane za psihičke procese unutar pedagoških situacija. Sljedeće teme bave se poteškoćama s kojima se možemo susresti u radu s učenicima te stoga pomažu studentima u prepoznavanju istih; Disleksija i disgrafija, hiperaktivnost, poremećaji prehrane, nasilje u obitelji, nasilje u školi i seksualno zlostavljanje.

Kompetencija: Cilj ovog predmeta je upoznati studente s najčešćim problemima i poteškoćama koje se javljaju kod učenika te ih osposobiti prepoznati iste i adekvatno reagirati u stvarnoj situaciji, kako bi se učniku omogućila pravovaljana i pravovremena pomoć.

Oblik provođenja: Predavanja, rad u skupini i pismeni rad studenata.

Ispit: Pismeni.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Diskusije, rad u grupi, razgovori, ankete povratnih informacija.

Obavezna literatura: Biti će kasnije objavljena

Pomoćna literatura: Biti će kasnije objavljena

TRP-204 Psihologija razvoja karaktera

Godina studija: II.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 32

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Pomoću temeljnih pojmova psihologije razvoja karaktera studenti će biti upoznati sa svjetovnim i vjerskim pogledom. U drugom djelu predavanja ovaj predmet ima za cilj prenijeti studentima pomoću tema kao što su poučavanje, disciplina te utjecaji obitelji, škole, crkve i medija na razvoj karaktera osnovna znanja na području razvoja karaktera te im obratiti pozornost na njegove temeljne značajke.

Kompetencija: Sadržaj ovog predmeta pomaže studentima u razumijevanju karaktera te im olakšava pripremu i provođenje nastave.

Oblik provođenja: Predavanja, diskusije.

Ispit: Pismeni.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Razgovor, propitivanje.

Obavezna literatura: *Psihologija razvoja karaktera. Kršćanski pogled.* Za unutarnju uporabu studentima fakulteta. Maruševac, 1999.

TRP-202 Rad u malim skupinama

Godina studija: II.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Metodika kao dio znanstvenog sustava i interdisciplinarnosti u istraživanju odgoja i obrazovanja povezuje i primjenjuje spoznaje svih znanosti relevantnih za uspješnu pouku, odnosno izvođenje odgojno-obrazovnog procesa. Iznimno su važne spoznaje pedagogije, didaktike, psihologije, sociologije, filozofije i drugih znanosti koje se bave odgojem i obrazovanjem. Pokazuju kako najuspješnije izvoditi nastavni predmet, nastavni sat ili neku aktivnost. Predmet "Metodika rada u malim skupinama" sadrži strategiju, model i

upute za uspješno poučavanje u malim skupinama i uključuje: pojam malih skupina, vrste, obilježja, intenzitet inter-personalnih odnosa, razvojne faze, pravila, povratnu informaciju, načine komuniciranja u malim skupinama, ciljeve i zadatke.

Kompetencija: Cilj je ovog predmeta upoznati studente s gore navedenim, temama čije poznavanje omogućuje bolju interakciju između učitelja i učenika, učenika i učenika te odrasle osobe i djeteta. Poznavanje temeljnog znanja iz ovog područja omogućuje i motivira studente za kvalitetan i stručni rad u odgojno-obrazovnom sustavu. Nakon ovog kolegija studenti će ovladati temeljnim znanjem i načinima rada u malim skupinama.

Oblik provođenja: - Interaktivna predavanja, kratka predavanja, prezentacije, rasprave i vježbe u kojima su studenti aktivni, mogu obraditi informacije i samostalno razviti kritički odnos prema materijalu kojim ih se poučava. Cilj je visoki stupanj pozornosti studenata i interakcije između predavača i studenata te između studenata i materijala koji se predaje. Predavač vodi, a ne rukovodi. Uključuju planiranje sata, nastup, izvedbu, komunikaciju, aktivnost učenika na satu i drugo.

- Suradničko učenje u kojem učenje proizlazi iz interakcije s drugim studentima. Studentovo pripremanje za poučavanje svojih kolega, kao i samo poučavanje, zahtijeva dublju obradu materijala jer podrazumijeva aktivno razmišljanje i obradu što vodi do kvalitetnog učenja.

- Studija slučaja omogućuje kontekstualizaciju učenja, a rezultira visokom aktivnošću studenata. Kreće se od opisa problemskih situacija koje su relevantne za područje koje se studira, uz pravilno gradiranje kompleksnosti slučajeva. Mala skupina je vrlo primjerena ovom obliku rada. Vještine koje studenti mogu razviti uključuju razlikovanje bitnih od manje bitnih činjenica, kao krajnji očekivani ishod, generaliziranje na temelju konkretnih slučajeva.

- Simulacija kao nastavna aktivnost simulira stvarnu životnu situaciju, a od studenata se zahtijeva da učine odabire, donose odluke, predviđaju ishode i različite vrste reakcija, a to je sve povezano s djelotvornim razmišljanjem.

Ispit: Pismeni rad studenata.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Rasprave, radionice, povratne informacije.

Obavezna literatura: Terhart, E. (2001). Metode poučavanja i učenja. Educa, Zagreb, Niehg, F.W., Thommes, A. (2002). 212 metoda za nastavu vjeronauka, II.izd., Katehetski salezijanski centar, Zagreb

Pomoćna literatura: Bunčić, K., Ivković, Đ., Janković, J., Penava, A. Igron do sebe. Zagreb, Cox, D. (2003) Male skupine, veliki uspjesi. Znaci vremena, Zagreb.

TRP-201 Obiteljska psihologija

Godina studija: III.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 32

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Predmet je preglednog karaktera i cilj mu je predstaviti područja od posebnog interesa za obiteljsku psihologiju te najčešću problematiku vezanu uz ovu granu psihologije.

Kompetencija: Cilj ovog predmeta je da studenti dobiju opći uvid u glavne teme obiteljske psihologije te im pomaže prepoznati simptome kod svojih učenika, kako bi mogli adekvatno odgovoriti na određenu situaciju.

Oblik provođenja: Predavanja, čitanje zadane literature i pismeni rad studenata.

Ispit: Pismeni.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Propitivanje studenata, rasprave, feedback anketa.

Obavezna literatura: Davison G.C., Neale J.M. (1999) *Obiteljska terapija*, u knjizi Psihologija abnormalnog ponašanja i doživljavanja, Jastrebarsko: Naklada Slap, str.691-699, Janković J. (2004) *Pristupanje obitelji: sistemski pristup*, Zagreb: Alinea. W. Kempler (1994) *Načela obiteljske gestalt terapije*, Zagreb: Alinea. Juul J. (1995) *Razgovori s obiteljima: Perspektive i procesi*, Zagreb: Alinea. Gordon, T. (1996)

Pomoćna literatura: Škola roditeljske djelotvornosti: provjeren način odgoja odgovorne djece ili kako sa svojim djetetom biti prijatelj. Zagreb, Poduzetništvo Jakić. Juul J. (1998) *Vaše kompetentno dijete - za nove temeljne vrijednosti obitelji*, Zagreb: Educa. Nikolić S. (1996) *Osnove obiteljske terapije: podrška mentalnom zdravlju obitelji*, Zagreb : Medicinska naklada. Hellinger B. (2006) *Priznati ono što jest: razgovori o upletenosti i rješenju*, Zagreb : V.B.Z.

TRP-104 Tematsko usavršavanje: Psihologija I (izborni)

Godina studija: III.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 32

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Predmet je izbornog karaktera i cilj mu je potaknuti studenta na samostalno istraživanje te produbiti znanje s područja zadane teme.

Kompetencija: student treba znati samostalno istraživati te kritički razmišljati i pokazati u pismenom radu naučeno.

Oblik provođenja: Predavanja, čitanje zadane literature i pismeni rad studenata.

Ispit: Pismeni.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Propitivanje studenata, rasprave, anketa povratnih informacija.

Obavezna literatura: Biti će kasnije objavljena

Pomoćna literatura: Biti će kasnije objavljena

TRP-305 Tematsko usavršavanje: Pedagoška psihologija (izborni)

Godina studija: III.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 32

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Predmet je izbornog karaktera i cilj mu je potaknuti studenta na samostalno istraživanje te produbiti znanje s područja zadane teme.

Kompetencija: student treba znati samostalno istraživati te kritički razmišljati i pokazati u pismenom radu naučeno.

Oblik provođenja: čitanje zadane literature i pismeni rad studenata.

Ispit: Pismeni, recenzija knjiga

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Razgovor, povratne informacije.

Obavezna literatura: William Glasser (2005). *Kvalitetna škola. Škola bez prisile*. Educa, Zagreb i William Glasser (1999). *Nastavnik u kvalitetnoj školi*. Educa, Zagreb.

6.9.8. ISTRAZIVACKI RAD (TIR)

Diplomski rad I

Godina studija: III.

Semestar: I.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Napisati znanstveno djelo prema formalnim odrednicama istraživačkog rada. Tema se odabire u konzultaciji s mentorom i upravom Fakulteta.

Kompetencija: Cilj je ovog kolegija osposobiti studente da pokažu sposobnost stvaranja znanstvenog djela upotrebljavajući sve istraživačke alate kojima su ovladali u toku svojega školovanja. Takvi radovi najbolja su preporuka za dalje školovanje u nekoj od visokih obrazovnih institucija.

Oblik provođenja: Samostalni rad uz pomoć mentora.

Ispit: Obrana na diplomskom ispoitu.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Konzultacije s mentorom.

Obavezna literatura: Nancy Fritz Guy, *Thinking Theologically*, (Berrien Springs: Andrews University Press, 1999); Jean Vyhmeister, *Your Guide to Quality Research Paper: For Students of Religion and Theology*, (Grand Rapids: Zondervan, 2008); *Standards for Written Work*, (Berrien Springs: Andrews University Press, 2004);

Pomoćna literatura: Kate L. Turabian, *A Manual for Writers of Term Papers, Thesis, and Dissertations*, (Chicago: Chicago University Press, 1996); Vlatko Silobrčić, *Kako sastaviti i objaviti znanstveno djelo*, (Zagreb: Jumena, 1982); Milica Gačić, *Kako izraditi završni i diplomski rad*, (Zagreb: Školska knjiga, 1987); Miroslav Vujević, *Uvođenje u znanstveni rad u području društvenih znanosti*, (Zagreb: Informator, 1983).

TIR-302 Diplomski rad II

Godina studija: III.

Semestar: II.

Tjedno sati: 2

Ukupno sati: 30

ECTS bodovi: 5

Sadržaj: Napisati znanstveno djelo prema formalnim odrednicama istraživačkog rada. Tema se odabire u konzultaciji s mentorom i upravom Fakulteta.

Kompetencija: Cilj je ovog kolegija osposobiti studente da pokažu sposobnost stvaranja znanstvenog djela upotrebljavajući sve istraživačke alate kojima je ovladao u toku svojega školovanja. Takvi radovi najbolja su preporuka za dalje školovanje u nekoj od visokih obrazovnih institucija.

Oblik provođenja: Samostalni rad uz pomoć mentora.

Ispit: Obrana na diplomskom ispitu.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Konzultacije s mentorom.

Obavezna literatura: Fritz Guy, *Thinking Theologically*, (Berrien Springs: Andrews University Press, 1999); Nancy Jean Vyhmeister, *Your Guide to Quality Research Paper: For Students of Religion and Theology*, (Grand Rapids: Zondervan, 2008); *Standards for Written Work*, (Berrien Springs: Andrews University Press, 2004);

Pomoćna literatura: Kate L. Turabian, *A Manual for Writers of Term Papers, Thesis, and Dissertations*, (Chicago: Chicago University Press, 1996); Vlatko Silobrčić, *Kako sastaviti i objaviti znanstveno djelo*, (Zagreb: Jumena, 1982); Milica Gačić, *Kako izraditi završni i diplomski rad*, (Zagreb: Školska knjiga, 1987); Miroslav Vujević, *Uvođenje u znanstveni rad u području društvenih znanosti*, (Zagreb: Informator, 1983).

7. UVJETI IZVOĐENJA DODIPLOMSKIH STUDIJA

7.1. Mjesto izvođenja studijskog programa

Studij se izvodi u prostorima (oko 1000 m²) Adventističkog teološkog fakulteta Maruševac 82, 42243 Maruševac, te Prilaz Gjüre Deželića 77, 10000 Zagreb (oko 150m²).

7.2. Knjižnica je smještena u 300m² u Maruševcu 82A. 42243 Maruševac i broji oko 6000 naslova iz područja teologije. Tu se nalazi i računalna oprema: Internetsjka mreža vezana na CARNet; 7 PC računala s pripadajućim pisačima; ATLA baza podataka teoloških knjiga i časopisa; BIBLEWORKS 9.0.

7.3. Studentski dom

U studentski dom se može smjestiti 40 studenata. Tu su i prostorije za pranje rublja, kotlovnica, sanitarni čvorovi, skladišta i radionice za održavanje zgrada i opreme.

7.4. Imena nastavnika i sudionika u izvođenju nastave

Rezidentni nastavnici:

Džuver, Ana mr. sc.

Džuver, Radenko mr. sc.

Lorencin, Igor, dr. sc.

Marčeta, S. Bobo, mr. sc.

Marčeta, Slavica, mr. sc.

Matak, Dragutin, dr. sc.

Pirija, Darko, mr. sc.

Gostujući nastavnici:

Dobravc Poljak, Jasminka, mr. sc.
Đidara, Miroslav, dr. sc.
Godina, Bojan dr. sc.
Godina, Zmago mr. sc.
Gregor, Željko, izv. prof. dr. sc.
Jambreč, Stanko prof. dr. sc.
Jerončić, Ante, izv. prof. dr. sc.
Kiš, Mirko, prof. dr. sc.
Kuburić, Zorica, prof. dr. sc.
Laco, Kristina mr. sc.
Lipohar, Dragutin, mr. sc.
Milanov, Ivan mr.sc.
Mitrović, Igor, mr. sc.
Musija, Zlatko, mr. sc.
Olafsson, Gudmundur prof. dr. sc.
Plantak, Zdravko prof. dr. sc.
Ranisavljević, Daniel, dr. sc.
Sabo, Tihomir, mr. sc.
Satelmajer, Nikolaus dr. sc.
Stefanović, Ranko, prof. dr. sc.
Stefanović, Zdravko, prof. dr. sc.
Todorović Aleksandar, dr. sc.

DIPLOMSKI STUDIJ

8. IZVANREDNI SPECIJALISTIČKI STRUČNI DIPLOMSKI STUDIJ TEOLOGIJE (MTS)

8.1. Naziv studija

Naziv studija je Izvanredni specijalistički stručni diplomski studij teologije.

8.2. Nositelj studija

Nositelj studija je Adventističko teološko visoko učilište, Adventistički teološki fakultet.

Izvanredni specijalistički stručni diplomski studij teologije izvodi se kao jedinstveni i cjelovit studij u ukupnom trajanju od **pet godina**, odnosno, **deset semestara**, plus pisanje magistarske teze. Završetkom ovako objedinjenog diplomskog studija student ima ukupno 120 ECTS (European Credit Transfer System) bodova. Za detalje strukture programa vidi ispod pod 8.9.

8.4. Uvjeti za upis na studij

Za upis na studij kandidat treba imati završen stručni dodiplomski studij teologije ili ekvivalent dodiplomskog stupnja obrazovanja, plus biblijske jezike i barem jednu godinu teološkog obrazovanja. Prosjek ocjena kandidata na dodiplomskom studiju treba biti barem 3,5. Očekuje se da kandidat poznavanje engleski jezik.

8.5. Stjecanje stručne spreme

Završeni student stječe stručnu spremu:

Stručni specijalist teologije.

8. 6. Mogućnost nastavka studija

Nakon završetka ove razine teološkog studija student može nastaviti poslijediplomski (doktorski) studij na mnogim sveučilištima u zemlji i svijetu.

Student može nakon završenog diplomskog studija nastaviti svoje poslijediplomske studije u bilo kojoj teološkoj grani: biblijska teologija i egzegeza Svetog pisma Starog i Novog zavjeta, sustavna teologija, moralna teologija, primijenjena i pastoralna teologija, povijest crkve i kršćanske literature, pastoralno i psihološko savjetovanje, misija i evangelizacija te crkvena uprava.

8.7. Odgojni ciljevi programa

Sadržaj studija koji je utemeljen na dubokoj spoznaji Biblije, razumijevanju crkvene povijesti i misije te stjecanju pastoralnih kompetentnosti omogućava studentima odgovoriti na potrebe suvremene društvene zajednice u kojoj djeluju. Ovaj stupanj obrazovanja je i preduvjet za nastavak poslijediplomskog studija u biblijskom, pastoralnom i teološkom usmjerenju.

8. 8. Sustavno vrednovanja i kompetencije obuhvaćeni studijem

- a) Svi kolegiji nastoje ostvariti što potpuniji uvid u predmet kojim se bave, što ne znači samo gomilanje podataka, već i sagledavanje činjenica u njihovom kontekstu, te nakon kritičkog analiziranja, primjenjivanje u suvremenom dobu.

- b) Drevna i skorija povijest uvijek sadrži određenu pouku za našu sadašnjost. Stoga je njihovo izučavanje neizbježno i potrebno naročito kada vjerujemo da Bog djeluje u povijesti i kroz povijest.
- c) Izučavanje izvornih jezika na kojima je pisana Biblija i ostali drevni dokumenti osnovni je preduvjet za bavljenje hermeneutikom teksta. Osnovna pitanja na koja valja odgovoriti jesu: Što je tekst značio prvim čitateljima i što on znači nama danas?
- d) Poučno je upoznati neke reprezentativne vjerske mislioce, filozofe, teologe, vođe, proroke, učitelje, misionare i mistike.
- e) U svim proučavanjima važno je voditi računa o analitičkim metodama proučavanja jer one ukazuju na polazišta s kojih prosuđujemo i odlučuju o zaključcima koje donosimo.
- f) Spoznajne alate valja uvijek oštriti, jer na njima počiva dinamika proširivanja znanja i iskustva i od toga zavisi širina u razumijevanju složenih društvenih događanja i izazova.
- g) Svi misaoni pravci, pa i religijski, u obrazovnom procesu izgrađuju sustave vrijednosti i moralnosti koji su u temelju smisla života. Upravo ta nota praktične pobožnosti je naglašena u obrazovnom sustavu Učilišta.
- h) Od studenata se očekuje da razvijaju sposobnost nezavisnog mišljenja i inicijative, mogućnost kritičkog ocjenjivanja situacije i ponuđenih rješenja, te sintetiziranje raznih čimbenika u adekvatni odgovor na stvarni problem.
- i) Vještina u komuniciranju je neizostavna sposobnost svakog studenta i na njoj valja poraditi. Vještina u pisanju, govoru i raspravi je svakodnevna potreba pastora ili nastavnika religije. U obrazovnom sustavu koji nudi Učilište sve spomenute (i ne samo one) se njeguju i razvijaju kako bi student koji završi ovaj studij mogao odgovoriti potrebama i izazovima u društvenoj zajednici gdje će djelovati.

8.9. STRUKTURA Izvanrednog specijalističkog stručnog diplomskog studija teologije (MTS – Magistrat teoloških studija)

MTS program se sastoji od 10 modula (10x10 bodova=100 bodova) plus magistarska teza (20 kredita), što je ukupno 120 ECTS bodova za cijeli program. Svaki se modul sastoji od tri kolegija za koje se stječe 6 bodova (3x2) plus 4 boda za istraživački rad ili ispit uključujući čitanje literature i recenziju zadane literature. Svake se godine održava nastava iz dvaju modula.

Svaki se kolegij sastoji od:

- 30 sati predavanja
- 30 sati čitanja (500 stranica)
- Izvješća o pročitanoj, pod točkom 2, u obliku potpisanog popisa literature
- Recenzija ili rezime pročitane pod točkom 2 (1500 riječi)

Ispit se obavlja na *jedan od dvaju* načina:

- 1) Istraživački rad iz jednog od tri kolegija modula (5,000 riječi/15-20 stranica) za što se predviđa da će trebati 60 sati istraživanja i pisanja.
- 2) Pismeni ispit iz jednog od triju kolegija u modulu u trajanju od 3 sata, plus čitanje 500 stranica po modulu o čemu treba napisati recenziju ili rezime (oko 1500 riječi), za što će trebati dodatnih 60 sati rada.

Nakon treće godine studija student može podnijeti molbu za **pisanje magistarskog rada** koji će sadržavati oko 20,000 riječi/ 60 stranica i za što treba predvidjeti vrijeme od oko 500 sati.

Studenti mogu **pisati magistarski rad** u posljednje dvije godine svog studija ako su položili 6 od 10 modula na vrijeme. Ako nisu onda magistarski rad pišu u šestoj godini studija.

Nakon pet godina student će položiti sve predmete, a u šestoj pisati magistarski rad, ukoliko ga nije započeo pisati ranije. Nakon toga uručit će mu se diploma a on će steći zvanje „Stručni specijalist teologije.“

8.10. PROGRAM Izvanrednog specijalističkog stručnog diplomskog studija teologije (MTS)

MODULI I KOLEGIJI	KOD KOLEGIJA	PREDAVAČ	ECTS-kolegij	ECTS-modul	GOD. i SEM.
Modul 1: Starozavjetna egzegeza (SE)				10	
1. Narativna egzegeza knjige proroka Daniela	MTS-503 SE	Ivan Milanov	2-6		IV, 1
2. Egzegeza knjige o Esteri	MTS-502 SE	Laurence Turner	2-6		IV, 1
3. Egzegeza knjige Izlaska	MTS-501 SE	Zlatko Musija	2-6		IV, 1
Modul 2: Novozavjetna egzegeza (NE)				10	
1. Egzegeza poslanice Rimljanima	MTS-505 NE	Roberto Badenas	2-6		III, 2
2. Analiza performance u Pavlovim poslanicama	MTS-504 NE	Bernhard Oestreich	2-6		III, 2
3. Egzegetska pitanja u Ivanovom evanđelju	MTS-506 NE	Igor Lorencin	2-6		III, 2
Modul 3: Eshatologija i apokaliptika (EA)				10	
1. Egzegetska pitanja u Ivanovom Otkrivenju	MTS-507 NE	Ranko Stefanović	2-6		II, 1
2. Eshatologija: Filozofski i sociološki vidovi	MTS-602 EA	Darko Pirija	2-6		II, 2
3. Teologija svemirskog sukoba	MTS-604 EA	Sigve Tonstad	2-6		II, 1
Modul 4: Povijest protestantskih crkava (PC)				10	
1. Povijest reformacije u Europi	MTS-414 PC	Johannes Hartlapp	2-6		II, 2

NASTAVNI PLAN I PROGRAM DODIPLOMSKOG STUDIJA TEOLOGIJE

2. Pijetizam i prosvjetiteljstvo	MTS-413 PC	Rene Gehring	2-6		II, 1
3. Protestantizam u jugoistočnoj Europi	MTS-412 PC	Stanko Jambrek	2-6		II, 2
Modul 5: Adventistička povijest (AP)				10	
1. Povijest adventizma u Europi	MTS-411 AP	Daniel Heinz	2-6		V, 1
2. Tematska razmatranja adventističke povijesti	MTS-410 AP	Johannes Hartlapp	2-6		V, 1
3. Tematska razmatranja spisa E.G. White	MTS-409 AP	Tihomir Sabo	2-6		V, 1
Modul 6: Sustavna teologija (ST)				10	
1. Tematska razmatranja nauka o Bogu, čovjeku i spasenju	MTS-605 ST	Ante Jerončić	2-6		III, 1
2. Teologija sakramenata	MTS-603 ST	Slobodan Bobo Marčeta	2-6		III, 1
3. Teološka metodologija	MTS-606 ST	Gunnar Pedersen	2-6		III, 1
Modul 7: Adventistička teologija u kontekstu (AT)				10	
1. Tematska razmatranja doktrine o Svetišću	MTS-607 AT	Gudmundur Olafsson	2-6		I, 1
2. Razvoj adventističkih doktrina	MTS-608 AT	Rolf J. Pöhler	2-6		I, 2
3. Suvremene teme u nauku o suboti	MTS-609 AT	Rolf J. Pöhler	2-6		I, 1
Modul 8: Studij religije (SR)				10	
1. Suvremeni katolicizam	MTS-408 SR	Dragutin Matak	2-6		V, 2
2. Evanđeoska teologija u kontekstu	MTS-407 SR	Goran Anić	2-6		V, 2
3. Islam u suvremenom društvu	MTS-406 SR	Petras Bahadur	2-6		V, 2
Modul 9: Crkva, društvo i sociologija (CD)				10	
1. Teologija crkvenog rasta	MTS-610 CD	Laszlo Szabo	2-6		IV, 2

ADVENTISTIČKO TEOLOŠKO VISOKO UČILIŠTE

2. Integrirana evangelizacija i mediji	MTS-405 CD	Bojan Godina	2-6		IV, 2
3. Sociologija religije	MTS-404 CD	Ivan Markešić	2-6		IV, 2
Modul 10: Opći kolegiji (OK)				10	
1. Uvod u pedagogiju i didaktiku	MTS-403 OK	Aleksandar Todorović	2-6		I, 2
2. Istraživačka metodologija u humanističkim znanostima	MTS-402 OK	Zorica Kuburić	2-6		I, 1
3. Akademsko pisanje	MTS-401 OK	Đurđica G. Porobija	1-3		I, 2
4. Metodologija teološkog promišljanja	MTS-601 OK	Dragutin Matak	1-3		I, 2
Diplomski rad (DR)	MTS-611 DR	MENTOR		20	
Ukupni broj ECTS bodova:				120	

9. OPISI KOLEGIJA DIPLOMSKOG STUDIJA RAZVRSTANI PO MODULIMA

9.1 Modul 1: STAROZAVJETNA EGZEGEZA

Kolegij: MTS-503 SE Narativna egzegeza knjige proroka Daniela

Modul: 1. Starozavjetna egzegeza

Godina i semestar studija: IV. 1

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: Mr. sc. Ivan Milanov

Sadržaj kolegija: Uvodni (prvi) dio ovog kolegija nudi detaljan uvid u hermeneutičke osnove metodološkog aparatusa tzv. narativnog kriticizma. U ovom dijelu naglasak je stavljen na selektivnom izučavanju doprinosa narativnom kriticizmu autora poput Roberta Altera, Adele Berlin, Davida Gunna, Danne Nolan Fewell, Yairah Amit, Jeromea T. Walsha i dr. S tim, što će kriterij selektivnosti biti određen stupnjem primjenjivosti elemenata metodološkog aparatusa predloženog od strane gore spomenutih autora. Drugi (primijenjeni) dio kolegija nudi (1) primjenu hermeneutičkih postulata i metodološkog aparatusa Narativnog kriticizma u tumačenju teksta knjige proroka Daniela, i (2) usporedbu dobivenih rezultata ovog načina tumačenja s rezultatima tumačenja koje nude historijsko-gramatička metoda, historijsko-kritičke metode (npr. Kritika forme), socijalno-historijska metoda i određene postmoderne metode tumačenja.

Cilj kolegija: Cilj ovog kolegija je iznijeti uvid u hermeneutičke osnove narativnog kriticizma te ilustrirati primjenu hermeneutičkih postulata i metodološkog aparatusa Narativnog kriticizma u tumačenju teksta knjige proroka Daniela,

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura: Uvodni (prvi) dio: Robert Alter, *The Art of Biblical Narrative* (New York: Basic Books, 1981); Adele Berlin, *Poetics and Interpretation of Biblical Narrative* (Sheffield: Almond Press, 1983); David M. Gunn and Danna Nolan Fewell, *Narrative in the Hebrew Bible* (New York: Oxford University Press, 1993); W. Randolph Tate, *Biblical Interpretation: An Integrated Approach* (Peabody: Hendrickson Publishers, 2008). **Drugi (primijenjeni) dio:** Zdravko Stefanovic, *Daniel: Wisdom to the Wise* (Nampa: Pacific Press, 2007); Jacques Doukhan, *Tajna knjige Danila* (Beograd: Preporod, 2010); Danna N. Fewell, *Circle of Sovereignty: Plotting Politics in the Book of Daniel* (Nashville: Abingdon Press, 1991); John J. Collins, 'Daniel' in Frank Moore Cross (ed.), *Hermeneia: A Critical and Biblical Commentary on the Bible* (Minneapolis: Fortress Press, 1993); John E. Goldingay, 'Daniel' in David A. Hubbard, Gerald W. Barker (eds.), *Word Biblical Commentary* (vol. 30; Nashville: Thomas Nelson Publishers, 1989).

Preporučena literatura: **Uvodni (prvi) dio:** Yariah Amit, *Reading Biblical Narratives* (Minneapolis: Augsburg Fortress, 2001); Jerome T. Walsh, *Old Testament Narrative: A Guide to Interpretation* (Louisville: Westminster John Knox Press, 2009); John Barton, *Reading the Old Testament: Method in Biblical Study* (London: Darton, Longman and Todd, 2003); Grenville J.R. Kent, Paul J. Kissling and Laurence A. Turner, 'He Began with Moses': *Preaching the Old Testament Today* (Nottingham: IVP, 2010). **Drugi (primjenjeni) dio:** Ernest C. Lucas, 'Daniel' in David W. Baker and Gordon J. Wenham (eds), *Apolos Old Testament Commentaries* (Licester: Apollos; Downers Grove: IVP, 2002); John J. Collins and Peter Flint (eds.), *The Book of Daniel: Composition and Reception* (Boston and Leiden: Brill Academic Publishers, 2002); George W. Buchanan, *The Book of Daniel* (Eugene: Wipf and Stock Publishers, 2005).

Kolegij: MTS-502 SE Egzegeza knjige o Esteri

Modul: 1. Starozavjetna egzegeza

Godina i semestar studija: IV., 1

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: Prof. dr. sc. Laurence Turner

Sadržaj kolegija: Ovaj kolegij istražuje povijesni kontekst, književnu umjetnost, teološke mogućnosti i etičke izazove Knjige o Esteri.

Cilj kolegija: Cilj ovoga kolegija je opremiti studente potrebnim umijećima za oboje, razumijevanje istančanosti narativne umjetnosti Knjige o Esteri i za primjenu hermeneutičkih načela na ovaj u mnogočemu teološki i etički izazovni tekst kako bi ga mogli koristiti u kontekstu suvremene službe.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura: Larkin, Katrina J. A. *Ruth and Esther*. Old Testament Guides. Sheffield: Sheffield Academic Press, 1996.; Day, Linda M., *Esther*, edited by Patrick D. Miller, Abingdon Old Testament Commentaries (Nashville: Abingdon Press, 2005).

Preporučena literatura: Bechtel, Carol M., *Esther*, edited by James Luther Mays, Interpretation: A Bible Commentary for Teaching and Preaching (Louisville, KY: Westminster/John Knox Press, 2002).; Bush, Frederic W., *Ruth, Esther*, edited by David A. Hubbard, Glenn W. Barker, John D. W. Watts, and Ralph P. Martin, Word Biblical Commentary, 9 (Dallas: Word Books, 1996).; Crawford, Sidnie White, 'Esther', in *The New Interpreter's Bible*, 3, edited by Leander E. Keck (Nashville: Abingdon Press, 1999), pp. 855-941.; Fox, Michael V. *Character and Ideology in the Book of Esther*. 2d ed. Columbia, SC: University of South Carolina Press, 2001.; Levenson, Jon D., *Esther*, Old Testament Library (London: Westminster/John Knox Press, 1997).

Kolegij: MTS-501 SE Egzegeza knjige Izlaska

Modul: 1. Starozavjetna egzegeza

Godina i semestar studija: IV., 1

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: mr. sc. Zlatko Musija

Sadržaj kolegija: Ovaj predmet istražuje povijesni kontekst, literarno umijeće i teološke ideje Knjige Izlaska. U prvom dijelu kolegija obrađuju se različite suvremene metode tumačenja Knjige Izlaska. U drugom dijelu kolegija egzegetski se analiziraju izabrani tekstovi iz Knjige Izlaska, s posebnim naglaskom na ulogu određenog odjeljka u njegovom neposrednom i širem literarnom kontekstu, te imajući u vidu doprinos različitih metoda tumačenju tih tekstova. U trećem dijelu kolegija analiziraju se teološka i praktična pitanja (izazovi) s kojima se suvremeni čitatelj mora suočiti u izučavanju Knjige Izlaska.

Cilj kolegija: Cilj je pomoći studentima da razviju vještine potrebne da razumiju bogatstvo biblijskog teksta te da ga koristeći zdrava hermeneutička načela adekvatno primjenjuju u kontekstu suvremene pastoralne službe.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura: Terrence E. Fretheim, *Exodus*. Interpretation. Louisville: Westminster John Knox, 1991; Douglas Stuart, *Exodus*. New American Commentary. Nashville: B&H Publishing Group, 2006; T. Desmond Alexander and David W. Baker, *Dictionary of the Old Testament: Pentateuch: A Compendium of Contemporary Biblical Scholarship*. Downer's Grove: InterVarsity, 2002.

Preporučena literatura: B. S. Childs, *The Book of Exodus: A Critical, Theological Commentary*. OTL. Philadelphia: Westminster, 1974; T. B. Dozeman, *Methods for Exodus (Methods for Biblical Interpretation)*. Cambridge: Cambridge University Press, 2010.

J. I. Durham, *Exodus*. WBC. Waco: Word, 1987; Jon Dybdahl, *Exodus: God Creates a People*. Bible Amplifier. Boise: Pacific Press, 1994; D. M. Gunn, "The 'Hardening of Pharaoh's Heart': Plot, Character and Theology in Exodus 1-14." In *Art and Meaning: Rhetoric in Biblical Literature*. Ed. D. J. A. Clines et al. JSOTSup 19. Pp 72-96. Sheffield: JSOT Press, 1982; S. M. Langston, *Exodus through the Centuries*. Blackwell Publishing, 2006; R. W. L. Moberly, *At the Mountain of God: Story and Theology in Exodus 32-34*. JSOTSup 22. Sheffield: JSOT Press, 1983; N. Sarna, *Exploring Exodus: The Heritage of Biblical Israel*. New York: Schocken, 1986; Michael Walzer, *Exodus and Revolution*. New York: Basic Books, 1986.

9.2. Modul 2: NOVOZAVJETNA EGZEGEZA

Kolegij: MTS-505 NE Egzegeza poslanice Rimljanima

Modul: 2. Novozavjetna egzegeza

Godina i semestar studija: III, 2

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: Prof. dr. sc. Roberto Badenas

Sadržaj i cilj kolegija: Ovaj će se kolegij baviti sljedećim naslovima:

Važnost Poslanice Rimljanima

Autor i slušateljstvo

Druga uvodna pitanja: datum i mjesto pisanja

Povijesni kontekst crkve u Rimu

Povod i svrha pisma

Struktura dokumenta

Kako čitati poslanicu?

Retorički sadržaj

Pavlov stil

Posebnosti teksta

Upotreba Starog zavjeta u Rimljanima

Pavlova teologija i naturalna teologija (poglavlja 1-2)

Od opravdanja vjerom do posvećenja (poglavlja 3-6)

Antropologija i soteriologija (poglavlje 7)

Duhovni život (poglavlje 8)

Izrael i crkva (poglavlja 9-11)

Zakon i milost (poglavlje 10)

Osobna i društvena etika (poglavlja 12-13)

Ekleziologija tolerancije (poglavlja 14-15)

20. Služenje članova i žena u apostolskoj crkvi (poglavlje 16)

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura: MOO, Douglas, Romans, The NIV Application Commentary (Zondervan, 2000).

Preporučena literatura: BADENAS, Robert, Christ the End oLaw: Romans 10:4 in Pauline Perspective, Journal for the Study of the New Testament Supplement Series 10 (Sheffield. JSOT Press, 1985).; BARTH, Karl, The Epistle to the Romans, London: Oxford University Press, 1935.; CALVIN, John, Commentary on Romans (1540) (see any edition online).

CRANFIELD, C. E. B. , *The Epistle to the Romans* (T.&T. Clark, 1975).; COBB, John B. Jr. and lull David J., *Romans*, Chalice Commentaries for Today (Chalice Press, 2005).; DUNN, James D. G., *Romans 1-8 and Romans 9-16*, WBC (Eerdmans, 1988).; ESLER, Philip F., *Conflict and Identity in Romans: the Social Setting of Paul's Letter*, Minneapolis: Fortress, 2003.; FITZMYER, Joseph A., *Romans*, AB (Doubleday, 1993). ; JEWETT, Robert, *Romans: A Comentary*, (Hermeneia, vol 22), Minneapolis: Fortress, 2007.; JOHNSON, Luke Timothy, *Reading Romans: A Literary and Theological Commentary* (Smyth & Helwys, 2001).

KASEMANN, Ernst, *Commentary on Romans* (Eerdmans, 1980).; KNIGHT, George R., *Walking with God through the book of Romans*, Review & Herald, 2002.; LUTHER, Martin, *Commentary on Romans*, Kregel Publications: 2003.; MOO, Douglas, *The Epistle to the Romans*, NICNT (Eerdmans, 1996).; MORRIS, Leon, *The Epistle to the Romans* (Eerdmans, 1998).; NYGREN, Anders, *Commentary on Romans* Philadelphia: Muhlenberg, 1949.

SCHLATTER, Adolf, *Romans: The Righteousness of God* (Hendrickson, 1995).

SCHREINER, Thomas R., *Romans*, BECNT, Baker, 1998.; STOTT, Stott, *Romans: God's Good News for the World*, InterVarsity Press, 1994.; WRIGHT, N.T. Wright, "The Letter to the Romans," in *The New Interpreter's Bible*, 10:393-770 (Abingdon, 2002).

Kolegij: MTS-504 NE Analiza performanse u Pavlovim poslanicama

Modul: 2. Novozavjetna egzegeza

Godina i semestar studija: III, 2

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: Prof. dr. sc. Bernhard Oestreich

Sadržaj kolegija: Prema drevnoj kulturi, Pavlova su pisma bila usmeno prenošena u crkvama. Apostol je očekivao da pisma postižu željene učinke u okviru društvenog događaja, a ne da se tiho čitaju u osami. Stoga, pisma su sačinjena s namjerom da utječu na slušateljstvo da bi se potaknula određena reakcija među slušateljima i da bi se oblikovao odnos među članovima crkve. Analiza performanse/djelovanja nastoji čitati Pavlova pisma prema podlozi drevne oralne kulture. Cilj je otkriti usmene strategije koje su ugrađene u pisani medij - tekst. Na ovaj se način otvara novi put k tekstovima i stječe se osvježeno razumijevanje Pavlovog djela za dobrobit njegovih crkava.

Kolegij sadrži najprije uvod u uglavnom kulturu usmenog prenošenja helenističkog doba i bavi se drevnim pismom kao društvenim događajem. Tada ćemo se upoznati s egzegetskim alatima Analize performanse, a njihovu učinkovitost ćemo pokazati analizom odabranih ulomaka Pavlovih pisama.

Cilj kolegija: Studenti će imati priliku vježbati svoje čitanje i analizu tekstova u svijetlu činjenice da ovi tekstovi pripadaju usmenoj kulturi prenošenja i da je njihovo namijenjeno djelovanje u okviru društvenog događaja.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari .

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura:

Achtemeier, Paul J.: "Omne Verbum Sonat: The New Testament and the Oral Environment of Late Western Antiquity", *JBL* 109, 1990, 3-27.; Gamble, Harry Y.: *Books and Readers in the Early Church: A History of Early Christian Texts*, New Haven and London: Yale University Press 1995.; Hearon, Holly, and Philip Ruge-Jones (ed.): *The Bible in Ancient and Modern Media: Story and Performance. Biblical Performance Criticism 1*, Eugene, OR: Cascade 2009. Rhoads, David: "Performance Criticism: An Emerging Methodology on Biblical Studies 1", *Biblical Theology Bulletin* 36, 2006, 118-133, 164-184. Online accessible: www.biblical-performancecriticism.org; Shiell, William David: *Delivering from Memory: The Effect of Performance on the Early Christian Audience*, Eugene, OR: Pickwick 2011.; Stirewalt, M. Luther: *Paul, the Letter Writer*, Grand Rapids, MI: Eerdmans 2003.

Preporučena literatura:

Botha, Pieter J. J.: *Orality and Literacy in Early Christianity* (Biblical Performance Criticism 5). Eugene, OR: Cascade 2012.; Foley, John Miles: *How to Read an Oral Poem*, Urbana and Chicago: Univ. of Illinois Press 2002.; Oestreich, Bernhard: *Performanzkritik der Paulusbriefe*, Wissenschaftliche Untersuchungen zum Neuen Testament 296, Tübingen: Mohr Siebeck 2012.; Shiner, Whitney: *Proclaiming the Gospel: First-Century Performance of Mark*, Harrisburg, PA: Trinity Press International 2003.; Wire, Antoinette Clark: *The Case for Mark Composed in Performance*, Biblical Performance Criticism 3, Eugene, OR: Cascade 2011.

Kolegij: MTS-506 NE Egzegetska pitanja u Ivanovom evanđelju

Modul: 2. Novozavjetna egzegeza

Godina i semestar studija: III., 2

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: dr. sc. Igor Lorencin

Sadržaj kolegija: Ivanovo evanđelje, kao posljednje napisano među novozavjetnim evanđeljima, posjeduje brojne specifičnosti. Stoga želimo uočiti i interpretirati njegove specifičnosti u odnosu na sinoptičku tradiciju. Pristup će biti prvenstveno egzegetski, pri čemu će nam grčki tekst evanđelja biti u fokusu, imajući posebno u vidu socijalnu pozadinu u vrijeme nastanka teksta. Razumijevanje socijalnih okolnosti pisca i primaoca u mnogome će doprinijeti rasvjetljavanju egzegetsko-teoloških specifičnosti ovog evanđelja.

Cilj kolegija: U okviru predmeta studenti će imati priliku produbiti svoje znanje o novozavjetnoj egzegezi i izraditi istraživački rad baziran na izabranom odlomku Ivanovog evanđelja.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura: Blomberg, L. Craig. *The Historical Reliability of John's Gospel. Issues and Commentary*. Downers Grove: Intervarsity Press, 2001. Culpepper, R. Alan. *Anatomy of the Fourth Gospel: A Study of*

Literary Design. Philadelphia: Fortress Press, 1983.

Dugandžić, Ivan. *Evandjelje ljubljenog učenika. Uvodna pitanja i komentar Ivanova evanđelja*. Kršćanska sadašnjost, 2012. Köstenberger, J. Andreas. *A Theology of John's Gospel and Letters*. Grand Rapids: Zondervan 2009. Paulien, Jon. *John: Jesus Gives Life to a New Generation*. Boise: Pacific Press, 1995.

Preporučena literatura: Brown, E. Raymond. *Uvod u Novi zavjet*. Kršćanska sadašnjost, 2008, str. 325-373. Carson, Moo, Morris. *An Introduction to the New Testament*. Zondervan, 1992, str. 139-179. Dugandžić, Ivan. *Kako su nastala evanđelja? Egzegetsko-teološki uvod i tumačenje izabranih poglavlja*. Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1999, str. 147-260.

Gordon D. Fee. *New Testament Exegesis. A Handbook for Students and Pastors*. Louisville: Westminster/John Know Press, 1993. Köstenberger, J. Andreas. „The destruction of the second temple and the composition of the fourth gospel.“ *Trinity Journal*, ns 26, no 2, (2005): 205-242. Morris, Leon. *Ivan: Uvod i komentar*. Novi Sad: Dobra vest, 1988.

9.3. Modul 3: ESHATOLOGIJA I APOKALIPTIKA

Kolegij: MTS-507 EA Egzegetska pitanja u Ivanovom Otkrivenju

Modul: 3. Eshatologija i apokaliptika

Godina i semestar studija: II., 1

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: Prof. dr. sc. Ranko Stefanović

Sadržaj kolegija: Ovaj je kolegij egzegetski pristup knjizi Otkrivenje s posebnim naglaskom na odabrane ulomke u njihovom literarnom kontekstu. Poznavanje novozavjetnog grčkog jezika je uvjet ovom proučavanju. Kolegij će se fokusirati na ekspoziorno proučavanje Knjige Otkrivenja razmatranjem književne strukture, povijesnog konteksta i relevantnosti za današnje prilike.

Cilj kolegija: Cilj je ovog kolegija osposobiti studenta da razvije djelotvorne hermeneutičke alate za proučavanje i smisljeno tumačenje teoloških tema u kojima je naglašeno središte Krist. Cilj je pomoći studentu da razvije sposobnost originalnog razmišljanja i kritičkog prosuđivanja, kao i da upotrebi ove materijale u propovijedanju i naučavanju.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura: Ranko Stefanovic, *Revelation of Jesus Christ: Commentary On the Book of Revelation* (Andrews University Press, 2002).; Jon Paulien, *Šta Bibija kaže o vremenu svršetka.*; Ellen. G. White, *Counsels to Writers and Editors* (Southern Publishing Association, 1957), pp. 33-42.

Preporučena literatura: David Aune, *Revelation*, 3 vols., World Biblical Commentary (Word Books, 1997); G. K. Beale, *The Book of Revelation* (Eerdmans, 1999); Jacques Doukhan *Secrets of Revelation* (Review and

Herald, 2002); Marvyn Maxwell, *The Message of Revelation*, God Cares 2 (Pacific Press, 1985); Grant R. Osborne, *Revelation* (Baker, 2002); Jon Paulien, *The Deep Things of God* (Review and Herald, 2004); *Symposium on Revelation*, vols. 1-2 of DARCOM Series.

Kolegij: MTS-602 EA Eshatologija: filozofski i sociološki vidovi

Modul: 3. Eshatologija i apokaliptika

Godina i semestar studija: II., 2

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: Mr. sc. Darko Pirija

Sadržaj kolegija: Uvodni dio ovog kolegija pruža sažet i selektivan povijesni prikaz eshatološke/apokaliptičke misli kao kontekst za temeljitije bavljenje suvremenim eshatološkim pitanjima. Težište ovog povijesnog prikaza je na reformacijskom razumijevanju eshatoloških/apokaliptičkih tema i njihovom utjecaju na religijska gibanja na europskom i američkom kontinentu u 19. i 20. stoljeću. Središnji dio kolegija tematski je organiziran a vrednuje eshatološke i apokaliptičke teme iz triju različitih perspektiva, filozofske, sociološke i teološke. Jedna od polazišnih točaka ovakvog pristupa su suvremena apokaliptička čitanja Pavlovih poslanica (Baker, Martyn, Harink, Kerr, Davis) ali i pridonosi moderne teološke misli (Bultmann, Käsemann, Moltmann, Volf), filozofska promišljanja eshatoloških/apokaliptičkih pitanja u djelima (Taubesa, Benjamina, Derride, Žižeka, Agambena) te socioloških raščlambi ovih fenomena (Cohn, Bull & Lockhart, Butler). Posebna se pozornost posvećuje ne samo onostranoj dimenziji već i ulozi eshatološke/apokaliptičke misli u razumijevanju i raščlambi specifičnih društvenih pojava kao što su Holokaust ali i suvremenim pitanjima nasilja, pomirenja te njihovoj ulozi u oblikovanju političke teologije. U završnom dijelu razmatra se sadašnja uloga i buduća perspektiva eshatološke i apokaliptičke dimenzije adventističke teologije u oblikovanju njenog identiteta, odgoja i misije.

Cilj kolegija: Cilj ovog kolegija je produbiti ali i međusobno povezati povijesno, filozofsko, sociološko i teološko razumijevanje eshatološke/apokaliptičke misli i njene uloge u procesima društvenih promjena.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura: The Oxford Handbook of Eschatology, Jerry L. Walls, Oxford University Press, 2010; The Encyclopedia of Apocalypticism: The Origins of Apocalypticism in Judaism and Christianity, sv.1, ur. John J. Collins, Stephen Stein, Bernard McGinn, Continuum, 2000; The Encyclopedia of Apocalypticism: Apocalypticism in Western History and Culture, sv. 2, ur. Bernard McGinn, Continuum, 2000; The Encyclopedia of Apocalypticism: Apocalypticism in the Modern Period and the Contemporary Age, sv. 3, ur. Stephen Stein, Continuum, 2000; Apocalyptic Vision and Neutering of Adventism, George R. Knight, Review and Herald Publishing Association, 2008.

Preporučena literatura: The Apocalyptic Thought in Early Christianity, ur. Robert J. Daley, Baker Academic, 2009; Dominion of God: Christendom and Apocalypse in the Middle Ages, Brett Edward, Harvard University Press, 2009; Exile and Kingdom: History and Apocalypse in the Puritan Migration to America, Avihu Zakai, Cambridge University Press, 2002; Apocalypse Then: Prophecy and the Making of the Modern World, Arthur H. Williamson, Praeger, 2008; Visionary Republic: Millennial Themes in American Thought, 1756-1800, Ruth H. Bloch, Cambridge University Press, 1988; Arguing the Apocalypse: A Theory of Millennial Rhetoric, Stephen D. O'Leary, Oxford University Press, 1998; Apocalypse Theory and the Ends of the World, Malcolm Bull, Blackwell Publishing, 1995.

Kolegij: MTS-604 EA Teologija svemirskog sukoba

Modul: 3. Eshatologija i apokaliptika

Godina i semestar studija: II., 1.

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: Prof. dr. sc. Sigve Tonstad

Sadržaj i cilj kolegija: Ovaj kolegij dokazuje da kozmički konflikt nije (kako mnogi suvremeni teolozi smatraju), samo metafora razasuta po biblijskom tekstu, već primarni i kontrolirajući čimbenik u razumijevanju poruke Svetoga pisma. Posebna pozornost je posvećena čitanju knjige Otkrivenja. Zaključuje se da glavni likovi i radnja u sagledavanju stvarnosti prema knjizi Otkrivenja nisu iscrpljeni prikazivanjem zlotvora u Rimskom imperiju. Točnije, dominantnu temu u Otkrivenju je bolje razumijeti kao *teodiceju*, opravdanje Boga i Njegova djelovanja u realnosti zla unutar šireg konteksta biblijskog narativa u kojem se jasno uočava kozmički sukob.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura: Tonstad, K. Sigve. *Saving God's reputation*. New York: T & T Clark, 2006.; _____. 'Theodicy and the Theme of Cosmic Conflict in the Early Church', *AUSS* 42 (2004), 169-202.; E.G. White. *Kozmički sukob*. Zagreb: Znaci vremena, 2013.

Preporučena literatura: Stefanović Ranko, *Otkrivenje Isusa Krista*. Maruševec, ATVU, 2013.; Frank B. Hollbrook, 'Velika Borba', *Biblijski pogledi*, 12 (2004), str. 157-198.; Kenneth A. Strand, 'Temeljni principi interpretacije knjige Otkrivenja', *Biblijski pogledi* 2 (1994), str. 3-38. (Ostala literatura u silabusu.)

9.4. Modul 4: POVIJEST PROTESTANTSKIH CRKAVA**Kolegij: MTS-414 PC Povijest reformacije u Europi***Modul: 4. Povijest protestantskih crkava**Godina i semestar studija: II, 2**Ukupno sati: 33**Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave**ECTS bodovi: 2-6**Predavač: Prof. dr. sc. Johannes Hartlapp*

Sadržaj kolegija: Tijekom reformacije 16. stoljeća neke osobe su se isticale koje potječu iz tradicije tzv. biblijskog humanizma. Ovaj se kolegij bavi Lutherom, Zwinglijem, Calvinom, Grebelom i drugim vođama koji djeluju u trima osnovnim pravcima reformacije u kontekstu teologije i intelektualne povijesti njihova vremena. Jedan je fokus posvećen zajedničkim i razlikovnim aspektima različitih ograna reformacije kao i njihovim pripadajućim teološkim naglascima, dok se u drugom fokusu bavimo sukobom s Rimskom crkvom i raznim državničkim moćnicima Svetog rimskog imperija Njemačke nacije i ostalih europskih zemalja.

Cilj kolegija: Pregled teoloških stavova i *Wirkungsgeschichte* glavnih osoba reformacije u Europi 16. stoljeća, kao i konfesionalnih spisa.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.*Ispit i kriterij ocjenjivanja:* Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.*Praćenje kvalitete i uspješnosti:* Anonimna pismena anketa.*Obavezna literatura:* MacCullich, *The Reformation**Preporučena literatura:* Ebeling, *Luther, An Introduction to His Thought*; Gordon, *The Swiss Reformation*; Bax, *Rise and Fall of the Anabaptists*.**Kolegij: MTS-413 PC Pijetizam i prosvjetiteljstvo***Modul: 4. Povijest protestantskih crkava**Godina i semestar studija: II., 1**Ukupno sati: 33**Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave**ECTS bodovi: 2-6**Predavač: Prof. dr. sc. René Gehring*

Sadržaj i cilj kolegija: Historijski period koji obuhvaća ovaj kolegij je od 1648 do 1800, od početka Tridesetogodišnjeg rata (1618-1648) do razvoja suvremenog doba posredstvom Francuske revolucije (1789-1799). Naročito u Njemačkoj, ovo je doba označeno dualizmom protestantskih i katoličkih crkava koje su „vladale“ svojim teritorijem. Vrijeme od 1648 je obilježeno denominacijskim odvajanjima, velikim političkim teretom religije, što je rezultiralo vjerskim sukobima. Ali u isto smo vrijeme svjedocima određene sekularizacije i ranih znakova prosvjetiteljstva. Iako je, s jedne strane naglasak na osobnu pobožnost, lično slavljenje i praktična

afirmacija vjere vodilo u pijetizam, s druge strane osnaživano je prosvjetiteljstvo sa svojim individualizmom i kritičkim ispitivanjem vjere. Jedno i drugo je bio fenomen središnje Evrope koji je na kraju dosegnuo Sjevernu Ameriku i ostale dijelove „zapadnog“ svijeta preko evropskih kolonizatora.

Pijetizam je bio usmjeren na reformu crkve i života, naročito u smislu primjene biblijskih istina na svakodnevni život običnog vjernika laika. Prosvjetiteljstvo je nastojalo nadvladati ljudsku nezrelost kritičkim ispitivanjem tadašnjih vjerovanja, svjetonazora i kultura prema mjeri razuma. Ono nije poteklo unutar crkve (crkava), ali je imalo ogroman utjecaj na njih što je rezultiralo razvojem suvremene kritičke teologije koja ispituje našu kršćansku vjeru kako bi ona bila razumljiva i prihvatljiva znanstvenim umovima.

Posljedice toga doba su uočljive i danas. Stoga, pored iznošenja samo povijesnog znanja, cilj ovog kolegija istražiti pozitivne i negativne trendove, usporediti prošle i sadašnje prilike i razmatrati temeljne dojmove o pijetizmu i prosvjetiteljstvu u odnosu na promišljanje Milerita i ranih Adventista sedmog dana u prvoj polovici 19. stoljeća.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura: Spener, P. J., *Pia Desideria*. Trans. and ed. by Theodore G. Tappert. Philadelphia: Fortress Press, 1964. (131 pages.)

Preporučena literatura: Osim ove knjige možete odabrati bilo koju znanstvenu literaturu iz ovog područja (naročito Spener, Francke, Zinzendorf) ukoliko su dostupni u vašoj knjižnici.

Kolegij: MTS-412 PC Protestantizam u jugoistočnoj Evropi

Modul: 4. Povijest protestantskih crkava

Godina i semestar studija: II., 2

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: Prof. dr. sc. Stanko Jambreč

Sadržaj kolegija:

Uvod u kolegij; Definiranje i upotrebljavanje temeljnih pojmova.

Reformacija u Europi; Opći kontekst reformacije; Reformacija kao pokret naviještanja “čiste Božje riječi”

Pregled razvoja i širenja tradicija reformacije: Luteranska ili evangelička tradicija reformacije; Kalvinska ili reformirana tradicija reformacije; Anglikanska tradicija reformacije; Radikalna tradicija reformacije.

Reformacija na Istarsko-kranjsko-hrvatskom području.

Reformacija na Međimursko-prekmursko-ugarskom području.

Reformacija na Baranjsko-slavonskom području.

Recepcija reformnih ideja među političkom elitom.

Strategije i metode evangelizacije i promidžbe reformacije.

Propovijedanje Riječi Božje.

Poučavanje, odgoj i obrazovanje.

Vrste i načini bogoslužja, bogoštovlja i obreda.

Protureformacija i katolička obnova u hrvatskim zemljama i Sloveniji.

Protestantske crkve u Hrvatskoj, Sloveniji, Srbiji i BiH.

Crkve reformacijske baštine u Hrvatskoj, Sloveniji, Srbiji i BiH.

Ponavljjanje gradiva i priprema za ispit.

Cilj kolegija:

Dati pregled povijesti reformacije u hrvatskim i slovenskim zemljama te upoznati studente s nastankom i razvojem protestantskih crkava i crkava reformacijske baštine u Hrvatskoj, Sloveniji, Srbiji i BiH.

Upoznati ključne osobe za razvoj protestantskih crkava i teologije u Hrvatskoj, Sloveniji, Srbiji i BiH, te upoznati i vrednovati njihova postignuća.

Upoznati se s hrvatskom protestantskom književnošću iz 16. i 17. stoljeća.

Sudjelovati u raspravi o duhovnim pokretima koji su imali utjecaj na razvoj protestantskih crkava u Hrvatskoj, Sloveniji, Srbiji i BiH.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura:

Stanko Jambrek, *Reformacija u hrvatskim zemljama u europskom kontekstu*. Zagreb: Srednja Europa i Biblijski institut, 2013. (str. 11-438)

Stanko Jambrek, *Crkve reformacijske baštine u Hrvatskoj*. Zagreb: Bogoslovni institut, 2003. (str. 13-188)

Preporučena literatura:

Branko Bjelajac, *Protestantizam u Srbiji: prilozi za istoriju reformacijskog nasledja u Srbiji*, Beograd, 2003; Branko Bjelajac, *Protestantizam u Srbiji: prilozi za istoriju reformacijskog nasledja u Srbiji*, Drugi deo, Beograd, 2010; Igor Grdina, Reformacijski tokovi na slovenskem. *Zgodovinski časopis* 61 (2007), str. 59-74. Josip Gruden, *Zgodovina slovenskega naroda*, I. Celovec: Družba sv. Mohorja, 1910; Stanko Jambrek, Biblija u vrijeme reformacije. *Kairos* 1 (2010), str. 93-120; Stanko Jambrek, Biblija u Hrvata: Prevođenje, tiskanje i širenje Biblije u kontekstu naviještanja evanđelja. *Kairos* 1 (2007), str. 61-90; Benedeto de Mantova, *Beneficium Christi. Govorenje vele prudno od' dobročinjenja ili dobrote propetoga Isukrsta ka Kristianom*. Tübingen-Urach, 1565. Antun Senjanin, *Razgovarange megiu papistu i gednim luteran(om)*, 1555. Matija Škarica (Matthaeo Scaricaeo Panonio), Životopis Stjepana Segedinca prema Matiji Škarici. *Kairos* 6 (2012), br. 1, str. 127-161.

9.5. Modul 5: ADVENTISTIČKA POVIJEST

Kolegij: MTS-411 AP Povijest adventizma u Europi

Modul: 5. Adventistička povijest

Godina i semestar studija: V., I

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: Prof. dr. sc. Daniel Heinz

Sadržaj kolegija: Ovaj kolegij ispituje porijeklo Crkve adventista sedmog dana u Europi imajući u vidu vjerska i povijesna kretanja u 19. stoljeću u protestantskim, katoličkim i pravoslavnim područjima. Analiziramo misijske strategije ranih europskih adventističkih vođa, uspoređujući ih i sučeljavajući s razvojem u adventizma u Sjevernoj Americi. Drugi je fokus usmjeren na misijske podvige europskih adventista u tadašnjim europskim kolonijama.

Cilj kolegija: Razumijevanje porijekla i širenja adventizma u Europi i prihvaćanje američkog adventizma u Europi.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura: Dunton, Heinz, Porter, Strasdowsky, *Heirs of the Reformation. The Story of the Seventh-Day Adventist Church in Europe*. Grantham, Lincolnshire, England: Stanborough, 1997.

Preporučena literatura: Naknadno će biti objavljena.

Kolegij: MTS-410 AP Tematsko razmatranje adventističke povijesti

Modul: 5. Adventistička povijest

Godina i semestar studija: V., 1

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: Prof. dr. sc. Johannes Hartlapp

Sadržaj kolegija: U ovome kolegiju izdvajamo nekoliko izrazitih događaja u povijesti Adventista sedmog dana u Europi kako bismo dokumentirali odluke crkvenih vođa i vjernika, te kako bismo kritički ocijenili teološke zaključke na osnovi kojih se djelovalo. Središnja pozornost će biti usmjerena na odnos adventista prema vlastima i drugim vjerskim zajednicama kao i prema tumačenju proročanstava i sukladno tome, na ocjenu suvremenih događaja. Još jedan fokus će biti usmjeren na povijesnu kontekstualizaciju i teološku evaluaciju ranih konfesionalnih, apologetskih i polemičkih izjava koje je objavila Adventistička crkva.

Cilj kolegija: Široko razumijevanje povijesti europskog adventizma i njegovog značaja za današnjicu.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura: Wilcox, *Seventh-Day Adventists in Time of War*

Preporučena literatura: Kramer, *Rise and Progress of the Reform movement*; Morgan, *The Peacemaking Remnant*; Dunton, *Heirs of the Reformation*.

Kolegij: MTS-409 AP Tematska razmatranja spisa E. G. White*Modul: 5. Adventistička povijest**Godina i semestar studija: V., 1**Ukupno sati: 33**Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave**ECTS bodovi: 2-6**Predavač: mr. sc. Tihomir Sabo*

Sadržaj kolegija: Prvi dio ovog kolegija obrađuje hermeneutičke aspekte primjenjive na EGW spise: otkri-venje, inspiracija i iluminacija; temeljna načela hermeneutike; temeljna pravila tumačenja (interna); temeljna tumačenja (externa); skupna pravila biblijskih pisaca i EGW; Autoritet EGW spisa u odnosu na Bibliju; kako suvremenici EGW razumijevaju njezin autoritet; Dar proroštva – test-uvjeti, kriteriji i pseudo pojave; EGW u ulozi tumača Biblije; EGW i Gen. konf. 1901.g.; hermeneutička pitanja na bibl. konf. 1919.god.; razumjeti kako su knjige EGW pripremane i pisane; kako se nositi i kako vrjednovati kritičizam na spise EGW – razni slučajevi; Drugi dio obrađuje ova pitanja: disidenti unutar i izvan SDA crkve; kritičizmi na osobu i djelo EGW; Tekstualna posudba, plagijarizam i slučaj „White Lie“; Predviđanja, znanstvene opaske i neobične izjave EGW; treći dio obuhvaća tematike poput: Sličnost EGW zdravstvene reforme sa suvremenicima; vegetarijanstvo – učenje i praksa EGW; optužbe o financ. dugovima EGW; uporaba tekstova EGW u propovijedanju; vjerovanje u EGW i status vjerništva u Crkvi; uloga EGW u razvoju SDA doktrina; „Gospel Order“ – organizacija u Crkvi i status Gen. konf. u sustavu Crkve; izjave o vjenčanom prstenu i status vjerništva; kako shvatiti svetkovanje subote; EGW i članstvo u sindikatima; itd U završnom dijelu razmatra se sveukupni pridonos i status EGW unutar SDA crkve i izvan nje. Itd.

Cilj kolegija: Cilj ovog kolegija je: 1. Upoznati pojmove Božjeg otkrivenja i nadahnuća; 2. Ispitati činjenice o Duhu proroštva: a) manifestiranog u biblijska vremena, b) u svjetlosti biblijskih argumenata i provjera, c) u svjetlosti najčešćih izazova autentičnosti; 3. Prepoznati i analizirati ulogu EGW u adventnom pokretu i Adventističkoj crkvi danas; 4. Utvrditi odnos između spisa EGW i Biblije; 5. Razviti praktičnu hermeneutiku tumačenja spisa EGW u suvremenom kontekstu; 6. Razmotriti pojavu proročkog dara u 19. i 20. st. te pitanja konkurenta i nasljednika; 7. Proučiti teme po izboru gore spomenutom; 8. Razumjeti autoritet i ulogu duhovnog dara proroštva u Crkvi danas, te odnos Crkve i vjerništva

prema tom daru; 9. Ukloniti predrasude i razviti osobno povjerenje u poruke duhovnog dara proroštva u službi EGW.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura: „EGW Center“ materijali u Knjižnici M. Golubić u Maruševcu; CD-ROM The Complete Published Ellen G. White Writings, The EGW Estate, Inc.; CD-ROM Legacy of Light, The EGW Estate, Inc.; Jerry Moon, Denis Fortin. The Ellen G. White Encyclopedia. Review and Herald Publishing Assn., 2014; Terrie Dopp Aamodt, Gary Land. ed. Ellen Harmon White: American Prophet. Oxford University Press, USA, 2014; Golubić, Mirko. Biblija i Proročki dar. Maruševac: ATF, 1982; Knight. G. R. Upoznajmo Ellen White.

Zagreb: Znaci Vremena, 1999.; Douglass, H. E. Messenger of the Lord. Nampa, Id: Pacific Press, 1998.; Jemison, T. Housel. A Prophet Among You. Mountain View, Cal., Pacific Press Publ. Assn., 1955.; Knight, G. R. Reading Ellen G. White. Hagerstown, MD: R&H Publ Assn., 1997.; Knight, G. R. Meeting Ellen G. White. Hagerstown, MD: R&H Publ Assn., 1997.; Knight, G. R. Walking With Ellen G. White. Hagerstown, MD: R&H Publ Assn., 1999.; Knight, G. R. Ellen White's World. Hagerstown, MD: R&H Publ Assn., 1998.; Knight, G. R. A Search For Identity;The development of SDA Beliefs. Hagerstown, MD: R&H Publ Assn., 2000. Nichol S. D. Ellen G. White and her Critics. Takoma Park, Washington DC: R&H Publ. Assn.,1951.; Phandl, Gerhard. The Gift of Prophecy. Nampa,Id.: Pacific Press Pub. Assn., 2008.

Preporučena literatura: Noorbergen, Rene.EGW: Prophet of Destiny. New Canaan, Con.: Keats Publ., Inc., 1972.; White, Arthur L. Ellen G. White. (Vol I-VI) Washington DC: R&H Publ. Assn. 1985.; SDA BC Vol 7a. R&H Publ Assn.; Froom, L.R.E. Movement of destiny. Washington, DC: R&H Publ. Assn. 1987.; Tutsch, Cindy. Ellen White on Leadership. Nampa.Id.: Pacific Press Publ Assn, 2008.; EGW Estate. I'd Like to Ask Sister White. Washington, DC: R&H PublAssn., 1965.; Hamel, Paul. Ellen White and Music. Washibgton, DC: R&H Publ. Assn., 1976.

9.6. Modul 6: SUSTAVNA TEOLOGIJA

Kolegij: MTS-605 ST Tematska razmatranja nauka o Bogu, čovjeku i spasenju

Modul: 6. Sustavna teologija

Godina i semestar studija: III., 1

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: Prof. dr. sc. Ante Jerončić

Sadržaj i cilj kolegija: Ovaj kolegij će se baviti korelacijom između Boga, sebe i spasenja imajući u vidu suvremene teme u teologiji, filozofiji i kulturi ukupno. Od posebnog interesa će biti različite naracije ljudskog napretka i njihovog odgovarajućeg razumijevanja božanskog. Da bismo mogli raspravljati ukratko ćemo se podsjetiti na dionizijevo "spasenje od spasenja" u Nietzscheovoj misli te njegove tvrdnje da kršćanstvo objavljuje "evanđelje kastracije," neku vrstu iskvarenog egzistencijalizma koji promiče perfidno odricanje od „života.“ Razlog što se osvrćemo na Nietzschea u ovom kontekstu je dvojaki. Prvo, suglasit ćemo se s misliocima kao što su R. Girard i D. B. Hart koji vide Nietzscheovu kritiku nudeći nam „camera obscura“ pogled na evanđelje, zapravo "ulaženje," na invertiran način, njegove skandalozne naravi. I drugo, postmodernističke permutacije Nietzscheovih tvrdnji o psihološkoj i društvenoj škodljivosti religije ponovo se javljaju u skorije vrijeme i kao takve zahtijevaju usklađen odgovor na obje, teološkoj i pastoralno misijskoj razini. Ostvarujući tu zadaću, između ostalog, baviti ćemo se naizmjenice mišlju F. Dostojevskog, D. Bonhoeffera i C. S. Lewisa upućujući na konceptualne izvore koje nam njihovi prijedlozi mogu ponuditi da bismo artikulirali gore spomenute korelacije. Zaključit ćemo ovaj kolegij ponovnim isticanjem potrebe za obnovljenim uspostavljanjem (adventističkog) teološkog humanizma i integrirane „duhovnosti života.“

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura: Benson, Bruce Ellis. Pious Nietzsche: Decadence and Dionysian Faith. Bloomington: Indiana University Press, 2008.; Bonhoeffer, Dietrich, Geoffrey B. Kelly, and F. Burton Nelson. A Testament to Freedom: The Essential Writings of Dietrich Bonhoeffer. San Francisco: Harper & Row, 1990.; Dostoevsky, Fyodor. The Gospel in Dostoevsky. New York: Orbis, 2004.; Lewis, C. S. Till We Have Faces, a Myth Retold. London: G. Bles, 1956.

Lewis, C. S. The Great Divorce. New York: Macmillan, 1946.; McGrath, Alister E. The Intellectual World of C. S. Lewis. Oxford: Wiley-Blackwell, 2013.; Zimmermann, Jens. Incarnational Humanism: A Philosophy of Culture for the Church in the World. Downers Grove: IVP Academic, 2012.

Preporučena literatura: Benson, Bruce Ellis. Graven Ideologies: Nietzsche, Derrida & Marion on Modern Idolatry. Downers Grove: InterVarsity, 2002.; Fraser, Giles. Redeeming Nietzsche: On the Piety of Unbelief. London: Routledge, 2002.; Hart, David Bentley. Atheist Delusions: The Christian Revolution and Its Fashionable Enemies. New Haven: Yale University Press, 2009.; Reginster, Bernard. The Affirmation of Life: Nietzsche on Overcoming Nihilism. Cambridge: Harvard University Press, 2006.; Schweiker, William. Dust That Breathes: Christian Faith and the New Humanisms. Oxford: Wiley-Blackwell, 2010.; Volf, Miroslav. A Public Faith: How Followers of Christ Should Serve the Common Good. Grand Rapids: Brazos, 2011.; Williams, Rowan. Dostoevsky: Language, Faith and Fiction. Waco: Baylor University Press, 2008.; Zimmermann, Jens. Humanism and Religion: A Call for the Renewal of Western Culture. Oxford: Oxford University Press, 2012.

Kolegij: MTS-603 ST Teologija sakramenta

Modul: 6. Sustavna teologija

Godina i semestar studija: III., 1

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: Mr. sc. Slobodan Bobo Marčeta

Sadržaj kolegija:

Kolegij Teologija sakramenta podijeljen je u dva dijela. Prvi dio se bavi razumijevanjem sakramenta općenito te razvojem njegove misli. Drugi dio sadržava pojedinačno razmatranje svakog sakramenta. Oba dijela razmotrit ćemo kroz prizmu dogmatskog i antropološkog razumijevanja određenih crkvenih zajednica.

Cilj kolegija:

Kolegij želi istaknuti važnost i ulogu sakramenta u teologiji. Cilj je bez dvojbe pokazati, kako teologija sakramenta igra važnu ulogu u razumijevanju ostalih doktrina. Kao takva ona je često središte crkvenog bogoslužja.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura:

Badenas Roberto ed. *Die Taufe Theologie und Praxis*. Lüneburg: Advent-Verlag, 2002.; Biblischen Forschungskomitee der Euro-Afrika-Division. Ed. *Abendmahl und Fusswaschung*. Hamburg: Saatkorn-Verlag, 1991.; Courth Franz. *Sakramenti*. Đakovao: UPT, 1997. Schnitzler, Theodor. *O značenju sakramenta*. Kršćanska sadašnjost, 1998.

Preporučena literatura:

Nocke F.J. *Sakramenten Theologie*. Düsseldorf: Patmos Verlag, 1997.; Berkouwer, G. C. *The Sacraments*. Michigan: William B. Eerdmans Publishing Company Grand Rapids, 1969.; Koch, Günter. *Sakramentenlehre I*. Graz, Wien, Köln: Styria, 1991.

Kolegij: MTS-606 ST Teološka metodologija

Modul: 6. Sustavna teologija

Godina i semestar studija: III, 1

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: Prof. dr. sc. Gunnar Pedersen

Sadržaj i cilj kolegija: Cilj ovog kolegija je detaljno analizirati narav teološkog promišljanja na epistemološkoj, metodološkoj i teološkoj razini i stvoriti sintezu teološkog razmišljanja utemeljenog na takvim analizama. Stoga, kolegij najprije pojašnjava ulogu meta-teoloških pitanja epistemologije – izvora znanja, prvih načela razmišljanja i funkcioniranja ljudskog razmišljanja. Zatim, kolegij sadrži pomni pregled glavnih prošlih teoloških sustava uključujući i njihove logičke podloge. Na kraju, kolegij nudi konstruktivni prijedlog teološkog promišljanja koji je zasnovan na dosljednoj primjeni epistemologije Otkrivenja izražene u protestantskom slogan *Sola Scriptura*.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura: Brown, Colin, *Christianity and Western Thought: From the Ancient World to the Age of Enlightenment*, vol. 1 (Downers Grove, IL: IVP, 1990); Canale, Fernando L., *A Criticism of Theological Reason: Time and Timelessness as Primordial Presuppositions* (Berrien Springs, MI. Andrews University, 1987); Dulles, Avery, *The Craft of Theology: From Symbol to System* (New York: Crossroad, 1992)

Preporučena literatura: Guy Fritz, *Thinking Theologically* (Berrien Springs, MI: Andrews University Press, 1999); McGrath, Alister E., *The Science of God: An Introduction to Scientific Theology* (London: T. & T. Clark International, 2004); Murphy, Nancey C. *Beyond Liberalism and Fundamentalism: How Modern and Postmodern Philosophy Set the Theological Agenda* (Harrisburg, Pennsylvania: Trinity Press International, 2007);

Pannenberg, Wolfhart, *The Systematic Theology of Wolfhart Pannenberg, vol. 2. Theology & the Justification of Faith: Construction Theories in Systematic Theology* (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1994); Sire, James W., *The Universe Next Door* (Leicester: IVP, 1997); Trigg, Roger, *Rationality and Religion: Does Faith Need Reason* (Oxford: Blackwell, 1998).

9.7. Modul 7: ADVENTISTIČKA TEOLOGIJA U KONTEKSTU

Kolegij: MTS-607 AT Tematska razmatranja doktrine o Svetišću

Modul: 7. Adventistička teologija u kontekstu

Godina i semestar studija: I., 1

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: Prof. dr. sc. Gudmundur Olafsson

Sadržaj i cilj kolegija: Prvi cilj ovog kolegija je istražiti ulogu i funkciju Svetišća u općem planu spasenja. Što se točno misli kada se govori o doktrini o Svetišću? Što nam Sveto pismo kaže o njenom značenju? Kako je ona povezana i kako se uklapa u Božji vječni zavjet? Temeljno hermeneutičko načelo o jedinstvu i cjelovitosti svetopisamske objave osnovna je pretpostavka za izučavanje ove doktrine. Drugo, cilj je ispitati i važnost doktrine o Svetišću u povijesti i razvoju Kršćanske adventističke crkve. Osobito važno pitanje je njena uloga u suvremenom odgojno-obrazovnom i misijskom djelovanju crkve, oblikovanju njenog identiteta. Treće, cilj je razmotriti proročki značaj i relevantnost Svetišća za suvremeno društvo. Posebno je bitno pokazati kako bez pravilno shvaćenog biblijskog nauka o grijehu nije moguće biblijsko razumijevanje doktrine o Svetišću i njene uloge u dijalogu sa suvremenim društvenim gibanjima.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura: Roy Adams: *The Sanctuary*. Review and Herald Publ., Assn., 1993.

Preporučena literatura: Froom, LeRoy E. *Movement of Destiny*. Washington, DC: Review and Herald, 1971. (pages 73-76, 327- 342, 500-517, 541-560).; Gane, Roy. *Altar Call*. Berrien Springs, MI: Diadem. 1999.; Green, Joel B. and Baker, Mark D. *Recovering the Scandal of the Cross*. Downers Grove, IN: Intervarsity Press, 2000.; Holbrook, Frank B. (ed.) *Doctrine of the Sanctuary*. Silver Spring, MD: Biblical Research Institute, 1989. (pages 1-16, 197-216)

* _____ . *Issues in the Book of Hebrews*. Silver Spring, MD: Biblical Research Institute, 1989 (pages 13-33; 35-51; 199-218). * _____ . "Light in the Shadows." Silver Spring, MD: Biblical Research Institute, n.d. _____ . *The Sanctuary and the Atonement*. Silver Spring, MD: Biblical Research Institute, 1989. *Ministry*, October 1994.; *Neufeld, D.F. "How SDA's adopted the sanctuary doctrine." *Adventist Review*, Jan. 3, 10, 17, 24, 31; Feb. 7, 14, 21, 28 (1980).; Olafsson, Gudmundur. "Forgive-

ness in the Old Testament.” (photocopy, n.d.) Paulien, Jon. “Hebrew Cultus, Sanctuary and Temple . . . “ AUSS 2/33 (1995), 245-264.; *Rodriguez, Angel M. “The Sanctuary and Its Cleansing.” Supplement to *Adventist Review*, Setember, 1994.

*_____. “Sanctuary Theology in the Book of Exodus.” AUSS, 2/24 (1986): 127-146.; White, Ellen G. *Patriarchs and Prophets* (Chapter 30: “The Tabernacle and Its Services”)

Kolegij: MTS-608 AT Razvoj adventističkih doktrina

Modul: 7. Adventistička teologija u kontekstu

Godina i semestar studija: I, 2

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: Prof. dr. sc. Rolf J. Pöhler

Sadržaj i cilj kolegija: Kolegij istražuje razvoj adventističke teologije u 19. i 20. stoljeću u odnosu na uzroke, obilježja i dugoročne smjernice. Historijske prilike i sociološka gibanja bit će raščlanjeni kao raznovrsni modeli objašnjenja (razvojne teorije). Posebni primjeri bit će razmatrani da bi se prikazala i ilustrirala dinamika doktrinarnog kontinuiteta i promjene. Pored toga, kolegij nudi sustavno teološke osvrtne na ulogu, kriterij i osnovni sadržaj adventističke teologije.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura: George R. Knight, *A Search for Identity: The Development of Seventh-day Adventist Beliefs*. Hagerstown, MD: RHPA, 2000 [200 pp]; Rolf J. Pöhler, *Continuity and Change in Adventist Teaching: A Case Study in Doctrinal Development*. Frankfurt: Lang, 2000. [250 pp]; *Statements, Guidelines and Other Documents: A Compilation*. Silver Spring, MD: General Conference Communication Department, 1996; 2nd ed., 2000 [50 pp].

Preporučena literatura: Bert B. Beach and John Graz, *101 Questions Adventists Ask*. Nampa, ID: PPPA, 2000; *Handbook of Seventh-Day Adventist Theology*. Commentary Ref. Series, vol. 12. Hagerstown, Md.: RHPA, 2000; *Meaning for the New Millennium: The Christian Faith from a Seventh-day Adventist Perspective*. Cooranbong, NSW [Australia]:

Avondale Academic Press, 2000; Rolf J. Pöhler, *Hoffnung, die uns trägt: Wie Adventisten ihren Glauben bekennen (kroatische Übersetzung)* 2013; Richard Rice, *The Reign of God: An Introduction to Christian Theology from a Seventh-day Adventist Perspective*. Berrien Springs, MI: AU Press, 1985; *Seventh-day Adventists Answer Questions on Doctrine: An Explanation of Certain Major Aspects of Seventh-day Adventist Belief*. Washington, DC: RHPA, 1957; annotated edition: Berrien Springs, MI: AU Press, 2003; *Seventh-day*

Adventists Believe: A Biblical Exposition of Fundamental Doctrines. Silver Spring, MD: Min. Assn., General Conf. of SDAs, 2nd ed., 2005;

Kolegij: MTS-609 AT Suvremene teme u nauku o suboti

Modul: 7. Adventistička teologija u kontekstu

Godina i semestar studija: I, 2

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: Prof. dr. sc. Rolf J. Pöhler

Sadržaj i cilj kolegija: Kolegij se bavi poviješću, značenjem i svetkovanjem subote u kontekstu adventista sedmog dana i iz perspektive Biblije i suvremene (sekularne/post-moderne) kulture. Kolegij se bavi iscrpnije sljedećim pitanjima: *Biblijskim* (Subota i stvaranje, zakon, proroci, Isus, Pavao, Hebrejima poslanica i Knjiga Otkrivenja), *povijesnim* (odbacivanje, zamjena, prenošenje, ponovno otkrivanje i restauracija subote), *teološkim* (teološko značenje i praktična relevantnost subote; suvremena teologija adventističke subote), i *praktičnim* (subota u sekularnim i post-modernim kulturama; dvojbe oko svetkovanja subote; vrijednosti/načela subote nasuprot pravilima/regulacijama).

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura: Sigve K. Tonstad, *The Lost Meaning of the Seventh Day*. Berrien Springs, MI: Andrews Univ. Press, 2009.

Preporučena literatura: General Literature: *Dies Domini*. Apostolic Letter of Johannes Paul II. on Sunday Holiness (Hrvatski prijevod); Abraham Joshua Heschel, *The Sabbath: Its Meaning for Modern Man*. New York: Farrar Straus & Giroux 1951 (Croatian translation?); **Adventist Literature:** M. L. Andreasen, *The Sabbath. Which Day and Why?* Washington, DC: RHPA, 1942; Niels-Erik Andreasen, *Rest and Redemption. A Study of the Biblical Sabbath*. Berrien Springs, MI: AU Press, 1978; J. N. Andrews (and L. R. Conradi), *History of the Sabbath and first day of the week*. Basel: Intern. Traktatgesellschaft, 1891; idem, Washington, DC: RHPA, 1912; Samuele Bacchiocchi, *From Sabbath to Sunday: A Historical Investigation of the Rise of Sunday Observance in Early Christianity*. [Dissertation] Rom: Pontifical Gregorian University Press, 1977. (Hrvatski prijevod); Samuele Bacchiocchi, *Divine Rest for Human Restlessness. A Theological Study of the Good News of the Sabbath for Today*. Rom: Tipografia P.U.G., 1980; Samuele Bacchiocchi, *The Sabbath in the New Testament. Answers to Questions*. Berrien Springs, MI: Biblical Perspectives, 1985; Samuele Bacchiocchi, *The Sabbath under Crossfire*. Berrien Springs, MI: Bibl. Perspectives, 1998/1999; John Brunt, *A Day for Healing: The Meaning of Jesus' Sabbath Miracles*. Washington, DC: RHPA, 1981; *Handbook of Seventh-day Adventist Theology*. Hagerstown, MD: RHPA, 2000 (Article by Kenneth A. Strand: "The Sabbath." 493-537) (Hrvatski prijevod); Robert M. Johnston, "The Eschatological Sabbath in John's Apocalypse: A Reconsideration." *AUSS* 25:1 (1987): 39-50; Sakae Kubo, *God Meets Man: A Theology of the Sabbath and the Second Advent*. Nashville, TN: SPA, 1978; Richard Mueller, *Adventisten- Sabbat - Reformation*. *Studia Theologica Lundensia* 38. Lund: Liber Lämomedel, 1979; Robert L. Odom, *Sabbath and Sunday in Early Christianity*. Washington, DC: RHPA, 1977; Jon Paulien, "Revisiting the Sabbath in the Book of Revelation." *JATS* 9 (1998): 179-186; Rolf

J. Pöhler, *Continuity and Change in Adventist Teaching: A Case Study in Doctrinal Development*. Frankfurt: Lang, 2000. 66-70; Angel Manuel Rodriguez, „The Adventist Understanding of the Law and the Sabbath.“ In: *Lutherans and Adventists in Conversation. Report and Papers Presented 1994-1998*. Ed. General Conference of Seventh-day Adventists/Lutheran World Federation, 2000. 168-180; *The Sabbath in Scripture and History*. Ed. By Kenneth Strand. Washington, DC: RHPA, 1982 (Hrvatski prijevod); *Seventh-day Adventists Believe: Biblical Exposition of 27[28] Fundamental Doctrines*. Washington, DC: Ministerial Assn., General Conference of SDAs, 1988; Boise, ID: PPPA, 2005; Kenneth A. Strand, *The Early Christian Sabbath: Selected Essays and a Source Collection*. Worthington, Ohio: Ann Arbor Publishers, 1979.

9.8. Modul 8: STUDIJ RELIGIJE

Kolegij: MTS-408 SR Suvremeni katolicizam

Modul: 8. Studij religije

Godina i semestar studija: V., 2

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: Dr. sc. Dragutin Matak

Sadržaj kolegija:

Ovaj kolegij je uvod u povijest katolicizma i Rimokatoličke crkve od 1500. do danas. Razmatraju se osnovne teme suvremene katoličke povijesti kao što su: Katolička reformacija (često nazvana protureformacijom); reforma katoličkog življenja i institucija od 1500 do 1700.; mjesto Katoličke crkve u 18. i 19. stoljeću; te proces globalizacije i modernizacije u skoroj katoličkoj povijesti.

Cilj kolegija:

Nakon završetka ovog kolegija studenti će razumjeti osnovne pravce i teme suvremene katoličke povijesti i bit će u stanju objasniti u kakvom je odnosu povijest katolicizma s glavnim temama u suvremenoj Europi, Americi i globalnom svijetu.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura:

John P. Dolan, *Catholicism, an Historical Survey*, (New York, 1968); John C. Olin, *Catholic Reform: From Cardinal Ximenez to the Council of Trent, 1495-1563* (New York, 1990); Robert Bireley, *Refashioning of Catholicism, 1450-1700: A Reassessment of the Counter-Reformation* (Washington, D.C., 1999).

Pomoćna literatura:

Louis Châtellier, *The Religion of the Poor: Rural Missions in Europe and the*

Formation of Modern Catholicism, ca. 1500-ca. 1800, trans. Brian Pearce (Cambridge, 1997).

Enlightenment, Revolution, Confrontation, Expansion: 1700-1900; "Enlightenment" and "Dechristiani-

zation,” in François Furet and Mona Ozouf, eds., *Critical Dictionary of the*

Michael B. Gross, *The War Against Catholicism: Liberalism and the Anti-Catholic Imagination in Nineteenth-Century Germany* (Ann Arbor, 2005); Jay P. Dolan, *The Immigrant Church: New York's Irish and German Catholics, 1815-1865* (Notre Dame, Ind., 1975). John W. O'Malley, *What Happened at Vatican II?* (Cambridge, Mass., 2008).

Kolegij: MTS-407 SR Evanđeoska teologija u kontekstu

Modul: 8. Studij religije

Godina i semestar studija: V., 2

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: Dr. sc. Goran Anić

Sadržaj kolegija: U ovome kolegiju ćemo istraživati načela, probleme i praktične primjene kršćanskog djelovanja u više kulturnom okruženju. Fokus predmeta će biti na ulozi pastora u pripremi crkve za rad s raznim društvenim skupinama. Društvo se sastoji od religioznih, nacionalnih i kulturnih grupa koje su često zapostavljene u radu crkve. Ovaj je kolegij posebno namijenjen pastorima i vođama dobrotvornih organizacija koje su fokusirane na dobrobit svih građana.

Cilj kolegija: Svaki student će naučiti osnovna načela rada s više-kulturnim skupinama u kontekstu njegovog polja rada. Studenti će osnovati grupe koje će sudjelovati u eksperimentu rada s jednom od društvenih skupina. Očekivani su slijedeći rezultati:

- Razviti razumijevanje biblijskog modela za rad u više-kulturnom svijetu.
- Razviti lokalni, a i svjetski pogled na službu u više-kulturnom svijetu.
- Razviti teoretsko znanje koje će doprinijeti uspješnijem radu.
- Analizirati sadašnji praktični rad crkve u više-kulturnom društvu.
- Analizirati potrebe lokalne crkve i lokalnog mjesta.
- Učvrstiti odanost crkvenom radu.
- Razviti adventističku perspektivu rada s raznovrsnim grupama.
- Razviti želju za učenjem i usavršavanjem cijelog života.
- Razviti način razmišljanja kojemu je cilj rast lokalne i globalne crkve.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura: Borden, Paul D. *Direct Hit*. Nashville: Abingdon Press, 2006; Bandy, Thomas G. *Kicking Habits*. Abingdon Press, 1997.

Preporučena literatura: Cress, Mark and Chris Hobgood. *Caring Directions*. Lanphier Press, 2007; Rusaw, Rick and Eric Swanson. *The Externally Focused Church*. Group, Loveland, CO. 2004

Kolegij: MTS-406 SR Islam u suvremenom društvu

Modul: 8. Studij religije

Godina i semestar studija: V., 2

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: mr. sc. Petras Bahadur

Sadržaj kolegija: Budući da islamska vjera zauzima vrlo značajno mjesto u suvremenim globalnim i lokalnim društvima ovaj kolegij nastoji pomoći studentima razumjeti ključna obilježja islama i analizirati njegov značajan doprinos zapadnim društvima kao i kulturama i društvima na cijelom svijetu.

Cilj kolegija: Cilj ovog kolegija je upoznati studente s islamom kao živom i višestranom tradicijom unutar suvremenog svijeta s posebnim naglaskom na islam u zapadnom svijetu.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura: William Shepard, *Introducing Islam*. Routledge, 2009; Carl W. Ernst, *Following Muhammad: Rethinking Islam in the Contemporary world* (Islamic Civilization and Muslim Networks); Shabbir Akhtar, *A Faith for All Seasons: Islam and Western Modernity* (London, Bellew, 1990)

Preporučena literatura: J. L. Esposito, *The Islamic Threat: Myth or Reality?* (New York, Oxford, 1992); Sayyed Hossein Nasr, *Islam and the Plight of Modern Man* (London, Longman, 1975); Fazlur Rahman, *Islam and Modernity: Transformation of an Intellectual tradition*, (Chicago, Univ. of Chicago Press, 1982); P. J. Vattiotis, *Islam and the State* [1987], (rep. London, Routledge, 1991)

9.9. Module 9: CRKVA, DRUŠTVO I SOCIOLOGIJA

Kolegij: MTS-610 CD Teologija rasta crkve

Modul: 9. Crkva, društvo i sociologija

Godina i semestar studija: IV., 2

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: Prof. dr. sc. Laszlo Szabo

Sadržaj i cilj kolegija: Rast crkve je suština, širenje, osnivanje, umnožavanje, funkcija i zdravlje kršćanske zajednice. Pri tome uključujemo istraživanja s područja teoloških, socioloških, antropoloških, misioloških i psiholoških spoznaja. Cilj je efektivnije moći ispuniti Kristov nalog „učinite mojim učenicima“.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa

Obavezna literatura: Burrill, Russell C. *Revolution in the Church - Unleashing the awesome power of Lay Ministry*. Fallbrook, CA: Hart Research Center, 1993; Schwarz, Christian A., 8 odlika zdrave crkve. Zagreb: Stepres, 1996.

Preporučena literatura: Warren, Rick. *The Purpose Driven Church - Growth Without Compromising Your Message & Mission*, Grand Rapids: Zondervan, 1995.; White, G. Ellen, *Sluge evanđelja*.

Kolegij: MTS-405 CD Integrirana evangelizacija i mediji

Modul: 9. Crkva, društvo i sociologija

Godina i semestar studija: IV., 2

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: Dr. sc. Bojan Godina

Sadržaj kolegija: U ovome kolegiju ćemo proučavati kako u današnje suvremeno i post-moderno vrijeme, gdje iznad svega rad, karijera, a u slobodno vrijeme zabava i mediji, dominiraju u našem društvu, ne možemo više očekivati, da će mnogo ljudi na stari konvencionalni način dolaziti na evangelizacijska predavanja. Istraživanja u zapadnom svijetu a i u našem visokoškolskom IKU-Institutu pokazuju, da moramo nužno razumjeti osnovne principe integrativne evangelizacije. Stil evangelizacije mora po ugledu na Isusa Krista i prema biblijskom učenju biti mnogo fleksibilniji i konkretnije usmjeren na određene socijalne grupe, strukture ličnosti i društvene situacije. Također je potrebno razumjeti kako i na koji način djeluju mediji i zašto su „sinovi svijeta“ tako uspješni.

Teorija evangelizacijskih metoda mora biti u skladu s našom postojećom najuspješnijom praksom (*best-practice*). To znači, da teoretičari, koji sami nisu uspjeli u praksi dokazati efektivnost svojih učenja, ili praktičari koji favoriziraju samo njihovu omiljenu metodu, ne bi više trebali predavati „nauku“, jer će se neefikasnost i frustracija kod evangelizatora i crkve još više proširiti.

Integrativna evangelizacija znači, otvorenost za različite u praksi djelujuće pristupe i metode evangelizacije, ali i objašnjena jednom solidnom teorijom, koja pruža kompetenciju u razumijevanju kada koristiti koje metode i zašto.

Budući da se sekularno društvo u svom slobodnom vremenu sve više nalazi u medijskim prostorima, potrebno je naučiti:

Kraće i efektivnije metode evangeliziranja, jer su danas mediji veoma jaka konkurencija u odnosu na slobodno vrijeme ljudi.

Kako u evangelizaciju uključiti što više različitih medijskih metoda.

Cilj kolegija: U ovome kolegiju sudionici će:

Steći uvid u osnovna načela integrativne evangelizacije a djelomično i medijske psihologije.

Razumjeti osnovne pojmove “predrasuda” i “strategije promjena”

naučiti na koji način i zašto je moguće brže i efikasnije evangelizirati (uključujući i održavanje biblijskih sati osobnog proučavanja).

Nastojati na osnovi tih saznanja prenijeti ova načela u sredine svojega djelovanja u obliku jednog praktičnog projekta. U ovome trećem dijelu rad sudionika će pratiti nastavnik (uključujući i medijske projekte).

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura: Bojan, Godina: Das Atelier – Einleitung in die Allgemeine Integrative Evangelisation (Bd. I.); Ellen White: Evangelizacija; Adventisten heute: Wie eine frustrierte Gemeinde aufwachte. <http://www.advent-verlag.de/cms/cms/upload/adventistenheute/AH-2012-05/index.html> ; Adventisten heute: Bojan, Godina: Lernen von den Besten – ein biblisches Prinzip. <http://www.advent-verlag.de/cms/cms/upload/adventistenheute/AH-2011-05/blaetterkatalog/index.html>; Bojan, Godina: Das Naturexperiment – Die Suche nach Wahrheit – Gott oder Evolution; Zlatko, Milisa, Mirela, Tolic, Nenad Vertovsek: Mediji I Mladi: Prevencija ovisnosti o medijskoj manipulaciji, 2009.

Preporučena literatura: Bojan, Godina/ Sven Fockner: Tko smo mi? Adventistički identitet u postmodernom svijetu; Bojan, Godina: Erste Erfahrungen einer Pilotgemeinde. <http://www.advent-verlag.de/cms/cms/upload/adventistenheute/AH-2011-03/blaetterkatalog/index.html> (S. 26-27); Bojan, Godina: Vom Wunschdenken zu den Fakten (Teil 2). <http://www.advent-verlag.de/cms/cms/upload/adventistenheute/AH-2011-01/blaetterkatalog/index.html> (S. 26-27); Bojan, Godina: Wissen haben, Wissen weitergeben. <http://www.advent-verlag.de/cms/cms/upload/adventistenheute/AH-2010-04/blaetterkatalog/index.html> (S. 28-29); Bojan, Godina: Neue evangelistische Ausbildung <http://www.advent-verlag.de/cms/cms/upload/adventistenheute/AH-2013-03/index.html> (S. 20-21); Bojan, Godina: Unsichtbare Religion des subliminalen Marketings in den Medien, Heidelberger Dissertation 2007. <http://archiv.ub.uni-heidelberg.de/volltextserver/7675/1/HeiDok29.0.07.pdf>; Ricardo Abos-Padilla: Wenn Worte Leben verändern. EINS – Magazin für Integrative Evangelisation, 1, Februar 2009, s. 28-30; Guy, Kawasaki: Selling the dream, 1992.

Kolegij: MTS-404 CD Sociologija religije

Modul: Crkva, društvo i sociologija

Godina i semestar studija: IV., 2

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: Prof. dr. sc. Ivan Markešić

Sadržaj kolegija:

Uvodno predavanje; upoznavanje studenata sa sadržajem kolegija, programom i načinom rada, ispitnom literaturom te s obvezama i uvjetima za polaganje ispita. Značenje religije i religijskoga u modernom vremenu. (2p)

Što je to sociologija religije? Uobičajeno i znanstveno shvaćanje religije. Najvažnije strukture u problematici definiranja religije. Sociologija religije u nastavi i istraživanju. Predmet i metode sociologije religije. (2p)

Rađanje sociologije religije iz duha kritike religije: Sekularizacija, eksterna i imanentna kritika religije. Od kritike do znanstvenog objašnjenja religije. Religijska znanost i sociologija religije (2p)

Klasične teorije u sociologiji religije – Emile Durkheim; Elementarni oblici religijskog života; Totemizam; Religija kao „transcendentno mjesto kolektivne moći“; Funkcija i mijena religije; Od Durkhiema do antropologije religije, religija i integracija društva (2p)

Klasične teorije u sociologiji religije – Max Weber; Proces «rašćaravanja»; Sociološka analiza «učenja o predestinaciji»; Protestantska etika i duh kapitalizma; Međusobni odnos privrede i religije u društvu; Religijsko i magijsko djelovanje; Religija i društvena promjena u sociološko-religijskom istraživanju (2p)

Klasične teorije u sociologiji religije – Karl Marx; Kritički pristup analizi religijskog fenomena; Religija kao «opijum naroda»; Specifični društveno-povijesni kontekst; Legitimacijska funkcija religije. (2p)

Suvremeni teorijski pristupi u sociologiji religije – 1. dio; T. Parsons i funkcionalistički pristup izučavanja religije; R. Bellah i «civilna religija» (2p)

Suvremeni teorijski pristupi u sociologiji religije – 2. dio; P. Berger i «sveti kozmos»; T. Luckmann i «nevidljiva religija»; N. Luhmann i funkcije religije (2p)

Suvremeni teorijski pristupi u sociologiji religije – 3. dio; G. Davie i zastupnička uloga religije, te kriza crkvenosti; D. Hervieu-Leger i religija kao «lanac sjećanja»; H. Casanova i javna uloga religije. (2p)

Teorije sekularizacije; Društveno-povijesni kontekst nastanka sekularizacije, Osnovni teorijski pristupi: B. Wilson, Dobbelaere, S. Bruce; Analiza osnovnih kritičkih pristupa: J. K. Hadden i R. Stark. (2p)

Novi religijski pokreti; Sociokulturni kontekst razvoja novih religijskih pokreta; Osnovni pojmovi i obilježja novih religijskih pokreta; Tipologija novih religijskih pokreta; Budućnost novih religijskih pokreta. (2p)

New age duhovnost (2p)

Fundamentalizam; Ezoterija; Pučka religioznost; Konverzija i komunikacija (2p)

Religiozno iskustvo, konverzija i individualizacija; Medijska religioznost i „Electronic Church“ (2p)

Od tržišnog modela religije do ‚nove paradigme‘ sociologije religije; Globalizacija i budućnost religije (i sociologije religije) (2p)

Cilj kolegija: Upoznati studente s razvojem sociologije religije, njeznim temeljnim pojmovima, glavnim predstavnicima te sociološkim razumijevanjem uloge religijâ i crkava u društvu. Polaznici će steći znanja o sociološkom aspektu fenomena religije i religioznoga, osposobit će se za bolje razumijevanje značenja religije u čovjekovu životu i društvu opće, kao i značenja čovjekova djelovanja u nastanku različitih oblika religijâ. Cilj je kolegija ponuditi studentima jedno novo viđenje religije kao fenomena koji u ovom postmodernom vremenu zauzima veoma značajno mjesto.

Sposobnost samostalnog i kritičkog tumačenja suvremene hrvatske i svjetske socioreligijske situacije pomoću analitičkih oruđa koje nude obrađivane klasične i moderne socioreligijske teorije.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura:

Acquaviva, Sabino (1996): *Sociologija religijâ: problemi i perspektive*. Zagreb, Filozofski fakultet; Durkheim, Emile (2008). *Elementarni oblici religijskog života*. Zagreb, Naklada Jesenski i Turk, Hrvatsko sociološko društvo; Grace, Davie (2005): *Religija u suvremenoj Europi*. Zagreb, Golden marketing – Tehnička knjiga; Jukić, Jakov (1997): *Lica i maske svetoga*. Zagreb, Kršćanska sadašnjost; Knoblauch, Hubert (2004): *Sociologija religije*. Zagreb, Demetra.

Preporučena literatura:

Berger, Peter L. (1967): *The Sacred Canopy. Elements of a Sociological Theory of Religion*, New York
 Bešker, Inoslav (2004): *Goli blagdani*. Naklada Jesenski i Turk. Zagreb
 Beyer, Peter (1994). *Religion and Globalization*. London
 Cipriani, Roberto (2000). *Sociology of Religion. An Historical Introduction*. Aldine De Gruyter, New York
 Cvitković, Ivan (2004): *Konfesija i rat*. Svjetlo riječi. Sarajevo
 Ćimić, Esad (2007): *Drama a/teizacije*. Šahinpašić, Sarajevo
 Hamilton, Malcom (2003): *Sociologija religije. Teorijski i usporedni pristup*. Bgd,
 Jelenić, Josip (1999): *Društvo i Crkva*, FFDI, Zagreb
 Kehrer, Günter (1988), *Einführung in die Religionssoziologie*. Darmstadt
 Küng, Hans (1994). *Kršćanstvo i svjetske religije*. Naprijed, Zagreb
 Laloux, Joseph (1981). *Uvod u sociologiju religije*. Zagreb
 Leustean, L.N. (2008). *Orthodoxy and Political myths in Balkan national identities*, u: *National identities*. 10 (4)
 Lucas, P.Ch., Robbins, Th. (ur.) (2004) *New Religious Movements in the 21st Century. Legal, Political and Social Challenges in Global Perspective*. London, Routledge
 Luckmann, Thomas (1991): *Die unsichtbare Religion*, Suhrkamp, Frankfurt
 Luhmann, Niklas (2000): *Die Religion der Gesellschaft*, Suhrkamp, Frankfurt
 Mardešić, Ž. (2007). *Rascjep u svetome*. Zagreb, KS.
 Markešić, Ivan (2000): *Luhmannovo shvaćanje religije*, Fil. istraživanja, Zagreb
 Matzkin, G., Fischer, Y. (ur.) (2008). *Religion and Democracy in Contemporary Europe*. London, Alliance Publishing Trust
 Michaels, Alex (1997). *Klassiker der Religionswissenschaft*. Beck, München.
 Pace, Enco (2009) *Zašto religije ulaze u rat?* Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb
 Schieder, Rolf (1987): *Civil Religion. Die religiöse Dimension der politischen Kultur*,

9.10. Modul 10: OPĆI KOLEGIJI

Kolegij: MTS-403 OK Uvod u pedagogiju i didaktiku

Modul: 10. Opći kolegiji

Godina i semestar studija: I., 2

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: Dr. sc. Aleksandar Todorović

Sadržaj i cilj kolegija: Pedagogija je nastavni kolegij koji se sastoji od dva dijela: Osnove pedagogije i osnove didaktike.

U dijelu *osnove pedagogije* studenti upoznaju pedagogiju kao znanost i izučavaju osnovne pedagoške fenomene. Cilj ovog dijela kolegija je: stjecanje općeg uvida u predmet proučavanja pedagogije kao integralne znanosti o odgoju. Studenti treba da usvoje pedagošku terminologiju; da se upoznaju s osnovnim pedagoškim pojmovima i fenomenima; da se osposobe za kritičko promišljanje o osnovnim pitanjima odgoja kao fenomena i prakse; da se upoznaju s filozofskim, socijalnim, psihološkim i drugim dimenzijama odgoja, kao individualnog i društvenog procesa. Osposobljavanje studenata za kritičko sagledavanje i procjenjivanje pedagoških teorija, za samostalno prosuđivanje i zaključivanje i uspješnu obranu osobnih pogleda i stavova.

U dijelu *osnove didaktike* studenti se upoznaju s didaktikom kao pedagoškom disciplinom. Cilj predmeta je da se studenti upoznaju s pojmom i predmetom didaktike; da upoznaju teorijsko metodološku utemeljenost didaktike i temeljne didaktičke pojmove; da se upoznaju s didaktičkim sustavima obrazovanja i nastave, s kritičkim i stvaralačkim odnosom prema didaktičkoj teoriji i praksi; da se upoznaju s elementima nastavne situacije i drugih odgojno-obrazovnih situacija; da se upoznaju s procesom planiranja i programiranja; da se upoznaju s fazama nastavnog procesa i artikulacijom pojedine nastavne situacije; da se upoznaju s načelima, metodama, tehnologijom i medijima u nastavi i učenju; da se osposobe za pripremu nastavne situacije.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura: Poljak, V. (1982) Didaktika, Zagreb, Školaka knjiga; Malić, J., Mužić, V.(1983) Pedagogija, Zagreb, Školska knjiga; Šimlešta, P. (1978) Pedagogija,(od I-IV dela), Zagreb, Pedagoško književni zbor; Vukasović, A. (1999) Pedagogija (str. 9-256 i 323-389), Zagreb, Hrvatsko katolički zbor; Đorđević, M., Ničković R., (1990) Pedagogija, Niš, Prosveta; Trnavac, N., Đorđević J., (2010) Pedagogija, Beograd, Naučna KMD.

Preporučena literatura: Giesecke, H.(1993) Uvod u pedagogiju, Zagreb, Educa; Gudjons, H.(1994) Pedagogija - temeljna znanja, Zagreb, Educa; Mušanovic, M., Rosić, V.(2003) Opća pedagogija (skripta). Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci; Bratanić, M. (1991) Mikro-pedagogija. Zagreb: Školska knjiga; Rafajac, B.: (1991) Odgoj kao razvoj autonomne vrijednosne svijesti. Rijeka: Pedagoški fakultet u Rijeci; Polić, M. (1993) Odgoj i svije(s)t. Zagreb: Hrvatsko filozofsko društvo; Švajcer, V. (1964) Grupa kao subjekt obrazovanja., Zagreb: Matica hrvatska; Madelin, A. (1991) Osloboditi školu. Zagreb: Educa; Mialare, G. (1989) Uvod u edukacijske znanosti, Školske novine, Zagreb; Marinković, J. (1981) Ogleđi iz filozofija odgoja, Školska knjiga, Zagreb; Zainović, M. (1988) Opća povijest pedagogije, Školska Knjiga, Zagreb; Bognar, L., Matijević, M. (2002) Didaktika. Zagreb: Školska knjiga; Lavrnja, I. (1998) Poglavlja iz didaktike. Rijeka: Pedagoški fakultet; Bezić, K., Strugar, V. (1998) Učitelj za treće tisućljeće. Zagreb: HPKZ; Bežen, A., Jelavić, F., Kujundžić, N., Pletenac, V. (1991) Osnove didaktike. Zagreb: Školske novine; Jelavić, F. (1994) Didaktičke osnove nastave. Jastrebarsko:

Slap, Jensen, E. (2003) Super-nastava. Zagreb: Educa; Kyriacou, C. (1995) Nastavna umijeća. Zagreb: Educa; Pastuović, N. (1999) Edukologija. Zagreb: Znamen; Terhart, E. (2001) Metode poučavanja i učenja. Zagreb: Educa; Zanimović, M. (1985) Pedagoška hrestomatija. Zagreb: Školska knjiga; Hentig, H. (2007) Kakav odgoj želimo. Zagreb: Educa; Lenzen, D. (1999) Vodič za studij znanosti o odgoju: Što može, što želi. Zagreb: Educa; Čop, M. (1980) Teizam i Ateizam u povjesti odgoja. Rijeka: Otokar Keršovani;

Znanstveno popularna literatura:

Milivojević, Z. i saradnici (2009) Mala knjiga za velike roditelje : priručnik za odgoj djece. Zagreb : Znanje; Winkel, R. (1996) Djeca koju je teško odgajati, Educa, Zagreb; Sullo R., (1995) Učite ih da budu sretni, Alinea, Zagreb; Biddulph S.,(2002) Tajna sretne djece, Mozaik knjiga, Zagreb; Rečić M., (2005) Želim znati... odgovori na najčešća roditeljska pitanja o odgoju djece, Tempo, Đakovo; Bergmann W, (2007) Umijeće roditeljske ljubavi, Naklada Slap, Jastrebarsko; Đorđević J., Potkonjak N. (1983) Pedagoško, Beograd: Naučna knjiga; Đorđević, J. (1983) Intelektualno vaspitanje. Beograd: Prosvetni pregled; Trnavac, N. i Đorđević, J. (1995) Pedagogija. Beograd: Naučna knjiga; Vilotijević, M., (2000) Didaktika, Beograd, Naučna knjiga; Havelka, N., (2000) Učenik i nastavnik u obrazovnom procesu, Zavod za izdavanje udžbenika i nastavna sredstva, Beograd; Suzić, N. (2005) Pedagogija za XXI vijek, Banja Luka: TT-Centar Branković, D. i Ilić, M (2003) Osnovi pedagogije , Comesgrafika, Banja Luka; Grandić, R. i Gajić, O. (1998) Teorije intelektualnog vaspitanja, Savez pedagoških društava Vojvodine, Novi Sad; Đorđević, J. (1981) Savremena nastava, Beograd, Naučna knjiga; Žlebnić, L (1965) Opšta istorija školstva i pedagoških ideja, Naučna knjiga. Beograd; Grandić, R., (2007) Globalizacija i obrazovanje, SPDV, Novi Sad; Milutinović, J., Ciljevi obrazovanja i učenja u svjetlu dominantnih teorija 20. veka, SPDV, Novi Sad, 2008; Bakovljević, M. (2003) Osnovi pedagogije: Sombor: Učiteljski fakultet; Bakovljević, M. (2005) Didaktika, Sombor, Učiteljski fakultet; Vilotijević, M. (1999) Didaktika 1, 2, 3, Beograd, Naučna knjiga i Učiteljski fakultet; Komenski J.A. (1997) Velika didaktika, ZUNS, Beograd; Kant, I. (1995) Vaspitavanje dece, izdaje Ušće, Beograd; Ruso, Ž.Ž (1989) Emil ili o vaspitanju; Valjevo / Beograd; Džui, Dž. (1970): Vaspitanje i demokratija, Cetinje; Gordon T., (2003) Umeće roditeljstva, kreativni centar, Beograd; Kembel R., (2006) Deca u opasnosti, Soteria, Beograd; Vajt Dz., (2010) Roditeljske brige, SG-Vili, Beograd; Milivojević Z, (2007) Mala knjiga za velike roditelje, Psihopolis institut: Novi Sad; Neill, A.S. (1988) Slobodna deca Samerhila, BIGZ, Beograd.

Kembel R., Kako stvarno voleti svoje dete, Soteria, Beograd.

Kolegij: MTS-402 OK Istraživačka metodologija u humanističkim znanostima

Modul: 10. Opći kolegiji

Godina i semestar studija: I., 1

Ukupno sati: 33

Trajanje nastave: Jedan tjedan intenzivne nastave

ECTS bodovi: 2-6

Predavač: Prof. dr. sc. Zorica Kuburić

Sadržaj kolegija: U ovome kolegiju ćemo saznati što je/su: Struktura znanosti, pojam činjenice, zakona, hipoteze, teorije i naučnog sustava, plan istraživanja, istraživačke tehnike, promatranje, introspekcija, eksperiment, proučavanje dokumentacije, metoda uzorka, postupci anketnog istraživanja, intervju, analiza sadržaja, testovi, usporedna metoda, kvantitativno i kvalitativno u suvremenoj metodologiji.

Cilj kolegija: Cilj kolegija je upoznavanje studenata s metodama za prikupljanje i analizu iskustvenih podataka, osposobljavanje studenata za primjenu različitih istraživačkih postupaka, izradu nacrtu znanstveno-istraživačkog projekta, analizu i interpretaciju prikupljenih iskustvenih podataka.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura: Koller-Trbović, N., Žižak, A. (2008). Kvalitativni pristup u društvenim znanostima. Zagreb: ERF; Mejovšek, M. (2003). Uvod u metode znanstvenog istraživanja u društvenim i humanističkim znanostima. Jastrebarsko: Naklada Slap; Kuburić, Z. (2010). Vjerske zajednice i vjerska distanca, Novi Sad. CEIR.; Kuburić, Z. (2002). Vjera i sloboda, Novi Sad, CEIR.

Preporučena literatura: Milas, G. (2005). Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima. Jastrebarsko: Naklada Slap; Petz, B.(2002). Osnovne statističke metode za nematematičare. Jastrebarsko: Naklada Slap; Zvonarević, M. (1981). Socijalna psihologija, Zagreb: Školska knjiga. Str. 59 do 180.; Kuburić, Z. (2008). Religija, porodica i mladi, Novi Sad: CEIR i Beograd: Čigoja štampa.; Haralambos, M., Holborn, M. (2002). Sociologija. Teme i perspektive. Zagreb: Golden marketing (poglavlje 14); Veber, M. (1986). Metodologija društvenih nauka, Zagreb: Naprejed. Str. 21 do 84.; Kuburić, Z. i Christian Moe, ur. (2006). Religion and Pluralism in Education, Novi Sad, CEIR.; Moe, Christian. (2008). Images of Religious Other, Novi Sad. CEIR.; Giddens, A. (2007). Sociology, Zagreb, Nakladni zavod Globus, str. 662-682.; Silvermann, R. Psychology. New York, New York University, str. 3-32.; Mužić, V. (1986). Metodologija pedagoških istraživanja, Sarajevo, Svetlost.; Rot, N. Osnove socijalne psihologije, Beograd: Zavod za udžbenike, str. 31-53.; Pulišelić, S. Osnove sociologije, Zagreb: Informator, str. 20-34.; Religija & Tolerancija, br. 17. i 18. Novi Sad: CEIR.

Kolegij: MTS-403 OK Akademsko pisanje

Modul: Opći kolegij

Godina i semestar studija: I., 2

Ukupno sati: 15

Trajanje nastave: Tri dana intenzivne nastave

ECTS bodovi: 1-3

Predavač: dr. sc. Đurđica Garvanović Porobija

Sadržaj kolegija: Kolegij *Akademsko pisanje* tematski je razdijeljen na šest cjelina:

1. Priprema za pisanje, 2. Struktura i dijelovi, 3. Odlomak i konektori, 4. Jezik i stil, 5. Citiranje i citati, 6. Dva citatna stila. U prvome se dijelu definira što je akademsko pisanje i koje su pripremne radnje za pisanje akademskoga rada: od izbora teme, pri čemu se ističu pravila dobrog odabira, do izrade radnoga nacrtu, odnosno sinopsisa. Studentima se daju upute o radu u knjižnici te osobito o značaju znanstvenoga etosa. U drugome dijelu studenti uče kako strukturirati znanstveni rad, te napose koji su dijelovi akademskoga teksta: od naslova, sadržaja, uvoda i tijela teksta do sažetka, ključnih riječi i ostalih dijelova. U trećemu dijelu kolegij pruža znanje o dobroj i lošoj argumentaciji te o ulomku i konektorima. Četvrti se dio bavi jezikom i stilom,

pojašnjava znanstveni diskurz, ističe značaj jezične normativnosti, bavi se govornikom/piscem/subjektom kao i glagolskim vremenima i oblicima, leksikom, strukturom rečenice te najposlije stilom i figurativnim jezikom. Peti dio upozorava na važnost i pravila citiranja i na različite citatne stilove. Šesti, posljednji dio, bavi se mehanikom akademskoga rada, kako se obilježuju izvori, od knjižne građe preko časopisa do elektroničkih i mrežnih mjesta. Ističe se važnost pregledavanja rada, cikličnosti tijekom pisanja, lekture i korekture i završnog pregleda do same predaje rada.

Cilj kolegija: Ciljevi su ovog kolegija, kako je razvidno, prikazati zahtjeve akademskog pisanja radova uopće i na MTS studiju, informirati studente o najčešćim greškama u planiranju i izvedbi pisanih radova i kako ih izbjeći te uvježbati studente za kvalitetno akademsko pisanje, od početne faze do finalizacije.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura: Oraić Tolić, Dubravka. 2011. *Akademsko pismo*. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu

Preporučena literatura: . Bagić, Krešimir. 2012. *Rječnik stilskih figura*, Zagreb: Školska knjiga; Filozofski fakultet u Zagrebu. *Upute za pisanje diplomskog rada*. Zagreb: <https://www.ffzg.unizg.hr/index.php> ; Jozić, Željko, ur. 2013. *Hrvatski pravopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, Zagreb: <https://www.ihjj.hr>

Kolegij: MTS-601 OK Metodologija teološkog promišljanja

Modul: 10. Opći kolegij

Godina i semestar studija: I., 2

Ukupno sati: 15

Trajanje nastave: Tri dana intenzivne nastave

ECTS bodovi: 1-3

Predavač: Dr. sc. Dragutin Matak

Sadržaj kolegija: Budući da u suvremenoj teologiji ne postoji jedinstvena „metoda“ tumačenja važno je biti svjestan raznih prijedloga i pitanja metodološke naravi. Ovo će razmatranje omogućiti efikasnije razumijevanje i upotrebu adventističkog pristupa tumačenju vjere.

Cilj kolegija: Svi studenti koji završe ovaj predmet bit će u stanju (1) prepoznati i analizirati ključna metodološka pitanja u teologiji; (2) razumjeti i kritički sagledati adventističko teološko promišljanje; (3) početi bistrirati svoj pristup sustavnoj teologiji koja je u uskoj vezi s pastoralnim služenjem.

Oblik provođenja: Predavanje/vježbe/seminari.

Ispit i kriterij ocjenjivanja: Redovita prisutnost: 10%, završni pismeni ispit: 90% ili seminarski rad: 90%.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Anonimna pismena anketa.

Obavezna literatura: Guy, Fritz. *Thinking Theologically, Adventist Christianity and the Interpretation of Faith*. Berrien Springs: Andrews University Press, 1999. (ili BP vol. 15); LaRondelle, K. Hans. “Suvremene teologije Šabata.” *Biblijski pogledi*, 14/1-2, (2006):141-158.

Preporučena literatura: Canale, Fernando. *Creation, Evolution, and Theology*. Entre Rios: Editorial Universidad del Plata Libertador San Martin, 2009.; _____ . „Objava i nadahnuće: Osnova za novi pristup.“ *Biblijski pogledi*, 3/1, (1995): 89-103.; _____ . „Objava i nadahnuće: metodologija za novi pristup.“ *Biblijski pogledi*, 4/2, (1996): 167-191.; _____ . “Is There Room for Systematics in Adventist Theology?” *Journal of the Adventist Theological Society*, 22/1 (2011):102-133.; Davidson, M. Richard. “Tumačenje Biblije.” *Biblijski pogledi*, 8/1-2, (2000): 67-114.; Hasel, F. Gerhard. “Pomrčina i sjaj biblijskog autoriteta.” *Biblijski pogledi*, 1/1, (1993): 3-25.; Strand, A. Keneth. „Temeljni principi interpretacije knjige Otkrivenja.“ *Biblijski pogledi*, 2/1, (1994): 3-38.

9.11. DIPLOMSKI RAD

MTS-611 Diplomski rad

Godina studija: VI.

Semestar: 1 i 2

Ukupno sati: oko 500 sati

ECTS bodovi: 20

Sadržaj: Napisati znanstveno djelo prema formalnim odrednicama istraživačkog rada. Tema se odabire u konzultaciji s mentorom i upravom Fakulteta.

Nakon treće godine studija student može podnijeti molbu za **pisanje diplomskog rada** koji će sadržavati oko 20,000 riječi/ 60 stranica i za što treba predvidjeti vrijeme od oko 500 sati.

Studenti mogu **pisati diplomski rad** u posljednje dvije godine svog studija ako su položili 6 od 10 modula na vrijeme. Ako nisu onda magistarski rad pišu u šestoj godini studija.

Kompetencija: Cilj je ovog kolegija osposobiti studente da pokažu sposobnost stvaranja znanstvenog djela upotrebljavajući sve istraživačke alate kojima su ovladali u toku svojega školovanja. Takvi radovi najbolja su preporuka za dalje školovanje u nekoj od visokih obrazovnih institucija.

Oblik provođenja: Samostalni rad uz pomoć mentora.

Ispit: Obrana na diplomskom ispitu.

Praćenje kvalitete i uspješnosti: Konzultacije s mentorom.

Obavezna literatura: Nancy Jean Vyhmeister, *Your Guide to Quality Research Paper: For Students of Religion and Theology*, (Grand Rapids: Zondervan, 2008); *Standards for Written Work*, (Berrien Springs: Andrews University Press, 2004);

Pomoćna literatura: Fritz Guy, *Thinking Theologically*, (Berrien Springs: Andrews University Press, 1999); Kate L. Turabian, *A Manual for Writers of Term Papers, Thesis, and Dissertations*, (Chicago: Chicago University Press, 1996); Vlatko Silobrčić, *Kako sastaviti i objaviti znanstveno djelo*, (Zagreb: Jumena, 1982); Milica Gačić, *Kako izraditi završni i diplomski rad*, (Zagreb: Školska knjiga, 1987); Miroslav Vujević, *Uvođenje u znanstveni rad u području društvenih znanosti*, (Zagreb: Informator, 1983). Bačić, Krešimir. 2012. *Rječnik stilskih figura*, Zagreb: Školska knjiga; Filozofski fakultet u Zagrebu. *Upute za pisanje diplomskog rada*. Zagreb: <https://www.ffzg.unizg.hr/index.php> ; Jozić, Željko, ur. 2013. *Hrvatski pravopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, Zagreb: <https://www.ihjj.hr>

10. UVJETI IZVOĐENJA STUDIJA

10.1. Mjesto izvođenja studijskog programa

Studij se izvodi u prostorima (oko 1000 m²) Adventističkog teološkog fakulteta Maruševac 82, 42243 Maruševac.

10.2. Knjižnica

Knjižnica je smještena u 300m² u Maruševcu 82A, 42243 Maruševac i broji oko 6000 naslova iz područja teologije. Tu se nalazi i računalna oprema: Internetska mreža vezana na CARNet; 7 PC računala s pripadajućim pisačima; ATLA baza podataka teoloških knjiga i časopisa; BIBLEWORKS 9.0., te ostala softverska podrška.

10.3. Studentski dom

U studentski dom se može smjestiti 40 studenata. Tu su i prostorije za pranje rublja, kotlovnica, sanitarni čvorovi, skladišta i radionice za održavanje zgrada i opreme.

10.4. Imena nastavnika i sudionika u izvođenju nastave

Rezidentni nastavnici:

Lorencin, Igor, dr. sc.
Marčeta, S. Bobo, mr. sc.
Matak, Dragutin, dr. sc.
Pirija, Darko, mr. sc.
Porobija, Đurđica Garvanović dr. sc.

Gostujući nastavnici:

Anić, Goran dr.sc.
Badenas, Roberto prof. dr. sc
Bahadur, Petras mr. sc.
Gehring, Rene prof. dr. sc.
Godina, Bojan dr. sc.
Hartlapp, Johannes prof. dr. sc.
Heinz, Daniel prof. dr. sc.
Jambreč, Stanko prof. dr. sc.
Jerončić, Ante, izv. prof. dr. sc.
Kuburić, Zorica, prof. dr. sc.
Markešić, Ivan prof. dr. sc.
Milanov, Ivan mr. sc.
Musija, Zlatko, mr. sc.

Oestreich, Bernhard prof. dr. sc.
Olafsson, Gudmundur prof. dr. sc.
Pedersen, Gunnar prof. dr. sc.
Pöhler, Rolf J. prof. dr. sc.
Sabo, Tihomir, mr. sc.
Stefanović, Ranko, prof. dr. sc.
Szabo, Laszlo prof. dr. sc.
Todorović, Aleksandar prof. dr. sc.
Tonstad, Sigve prof. dr. sc.
Turner, Laurence prof. dr. sc

11. AKADEMSKI KALENDAR

KALENDAR AKADEMSKE GODINE 2013./2014.

REDOVITI I IZVANREDNI STUDIJI

MTS Modul 2	18. kolovoza – 4. rujna 2013.
Jesenski ispitni tjedan	2. - 4. rujna 2013.
Prijemni ispiti:	6. rujna 2013.

I. SEMESTAR

Upis:	9. rujna 2013.
Nastava:	9. rujna - 20. prosinca 2013.
Intenzivno sa Z. Kuburić	16. rujna – 20. rujna 2013.
Dodatni ispitni rok:	21. listopada - 23. listopada 2013.
Intenzivno sa S. Etches	14. studeni – 26. studeni 2013.
Diplomski ispit:	18. prosinca 2013.
Zimski praznici:	21. prosinca 2013. - 12. siječnja 2014.
Priprema ispita:	13. siječnja - 19. siječnja 2014.
MTS predaja pisanog rada	15. siječnja 2014.
Zimski ispitni tjedan:	20. siječnja - 25. siječnja 2014.
Studentski praktikum	27. siječnja - 9. veljače 2014.
Izvanredni studij ispiti	19. i 26. siječnja 2014.
Nastava = 15 tjedana	

II. SEMESTAR

Nastava:	10. veljače - 11. travnja 2014.
Intenzivno sa S. Jambrekom	10.-14. veljače 2014.
Intenzivno sa D. Ranisavljevićem	3.-7. ožujka 2014.
Intenzivno ss N. Satelmajerom	10.-18. ožujka 2014.
Dodatni ispitni rok:	24.-26. ožujka 2014.
Intenzivno sa B. Mirilovim	7. travnja – 11. travnja 2014.
Uskrsni praznici	14. travnja – 21. travnja 2014.
Nastava	22. travnja - 30. svibnja 2014.
Intenzivno sa K. Šimićem	5. svibnja - 9. svibnja 2014.
Intenzivno sa Z. Plantakom	12. svibnja – 16. svibnja 2014.
Priprema ispita:	2. lipnja - 8. lipnja 2014.
Ljetni ispitni tjedan	9.-13. lipnja, a za diplomante 2.-6. lipnja 2014.
Diplomski ispit	12. lipnja 2014.
Završna svečanost	15. lipnja 2014

Izvanredni studij ispiti
Nastava = 15 tjedana

29. lipnja i 6. srpnja 2014.

MTS Modul 3

16. lipnja – 6. srpnja 2014.

MTS ispit

22. lipnja 2014.

Dodatni ispitni rok:

1.-3. srpnja 2014.

MTS Modul 4

18. kolovoza – 7. rujna 2014.